

20
22

RAPORT
ROZNY

Muzeum Narodowe
w Poznaniu

20
22

RAPORT
ROCZNY

Muzeum Narodowe
w Poznaniu

Muzeum Narodowe w Poznaniu i jego oddziały:

Galeria Malarstwa i Rzeźby _ Muzeum Sztuk Użytkowych w Zamku Królewskim w Poznaniu _ Ratusz – Muzeum Poznania
Wielkopolskie Muzeum Wojskowe _ Muzeum Instrumentów Muzycznych _ Muzeum Etnograficzne
Muzeum Pałac w Rogalinie _ Muzeum Zamek w Gołuchowie _ Muzeum Adama Mickiewicza w Śmiełowie

Spis treści

Słowo wstępne	5
Strategia MNP 2020–2024	8
Rada Muzeum	12
Zbiory	16
Wystawy	36
Wydawnictwa	50
Działalność naukowa	54
Konserwacja	62
Edukacja	70
Noc Muzeów	80
Wirtualne muzeum	82
Nagrody	86
Współpraca	90
Kartki z kalendarza	96
Szczególnie ważne wydarzenia	108
Inwestycje i remonty	114
Finanse	118
Sponsorzy i darczyńcy	122
Frekwencja	126

Szanowni Państwo,

Minął 2022 rok. Kiedy mieliśmy nadzieję na wyjście z pandemii, 24 lutego rozpoczął się pełnoskalowy atak Rosji na Ukrainę. To doprawdy niepojęte, że we współczesnej Europie dochodzi do takiej konfrontacji militarnej. Rosja nie tylko potwierdza swoje imperialne ambicje, ale także odmawia odrębności kulturowej i politycznej Ukrainie ze stolicą w Kijowie – historycznym źródle Rusi.

Tak jak podczas zagrożenia covidem, tak i teraz podczas wojny zespół muzeum zachował się jak trzeba. Zapewnialiśmy bezpośrednią pomoc uciekinierom, transportowaliśmy materiały do zabezpieczania dzieł sztuki, współpracowaliśmy przy realizacji brytyjskiego reportażu o sytuacji we Lwowie, a obecnie prezentujemy wystawę obrazów Jacka Malczewskiego – ewakuowanych z Lwowskiej Narodowej Galerii Sztuki.

Podsumowując rok 2022, trzeba też wspomnieć o wydarzeniach wyjątkowych. Takim była z pewnością konferencja „Muzeum XXI wieku”, zorganizowana w 100. rocznicę zjazdu delegatów Związku Polskich Muzeów Historyczno-Artystycznych, którzy spotkali się w Poznaniu wkrótce po odzyskaniu niepodległości.

Ubiegły rok był dla muzeum rokiem jubileuszowym, 165-lecie naszego muzeum – najstarszego muzeum w Polsce, uroczyste obchodziliśmy pod koniec roku 27 listopada. Miesiąc później, 27 grudnia, brawurowo zabrzmiał koncert ku czci zwycięskiego powstania wielkopolskiego, Tytuł widowiska – „Nie zmarnujcie niepodległości” – przypominał zobowiązanie, które pozostawił nam prezydent Edward Raczyński, wielki dobrodziej naszej instytucji i polskiej kultury narodowej.

W minionych dwunastu miesiącach realizowaliśmy przyjętą w 2021 roku strategię.

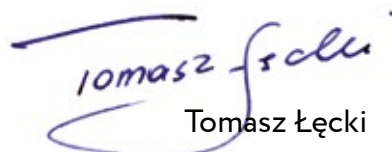
Nasze działania zostały docenione. Przygotowana przez Martynę Łukasiewicz wystawa „Vilhelm Hammershøi. Światło i cisza”, nadal pokazywana w pierwszych miesiącach roku, została wyróżniona w 42. edycji konkursu na wydarzenie muzealne roku „Sybilla 2021”, a promujący ją zespół – Aleksandra Sobocińska, Anna Obłój i Paweł Oses (wspierani przez Martynę Łukasiewicz)

– zajął III miejsce za kampanię promocyjno-marketingową w konkursie „Prze-
gląd Muzeum Widzialne 2022”. Zostaliśmy też po wielokroć nagrodzeni
w konkursie na wydarzenie muzealne roku w Wielkopolsce „Izabella 2021”:
za działalność wystawienniczą Muzeum Narodowego w Poznaniu przyznano
nagrodę I (za wystawę Anny Borowiec „Magdalena Abakanowicz. Jesteśmy
strukturami włóknistymi”), jak również nagrodę II (za wystawę „Szkło. Męskie
rysy” w Muzeum Sztuk Użytkowych w Zamku Królewskim w Poznaniu, któ-
rej kuratorką była Magdalena Weber-Faulhaber), a za działalność naukową
i wydawniczą otrzymaliśmy I nagrodę za towarzyszący wystawie katalog
Poznański fotograf Sally Jaffé autorstwa Ewy Hornowskiej.

W ostatnich latach odnotowaliśmy rekordową ilość i wartość dotacji, jak
również wzrost dochodów własnych, znacznie przekraczających te sprzed
epidemii covidu. Możemy pochwalić się inwestycjami w Ratuszu, Muzeum
Etnograficznym, Muzeum Zamku w Gołuchowie oraz w stajni na terenie
Muzeum Pałacu w Rogalinie, nowymi systemami utrzymania właściwych
warunków klimatycznych i bezpieczeństwa, jak również wymianą okien
w gmachu głównym.

W obszarze „Rozwój ludzi i organizacji” możemy pochwalić się opracowaniem
i wprowadzeniem nowego regulaminu organizacyjnego.

Z początkiem grudnia zostałem powołany do pełnienia funkcji dyrektora MNP
przez kolejnych siedem lat. To wyzwanie, któremu towarzyszy hasło naszej
misji: MUZEUM NARODOWE W POZNANIU – DO DZIEŁA!

Tomasz Łęcki

Dyrektor Muzeum Narodowego w Poznaniu

Zastępcy Dyrektora Muzeum Narodowego w Poznaniu

dr Maria Gołąb

Zastępca Dyrektora
Muzeum Narodowego w Poznaniu
ds. Naukowych

Agnieszka Purgat

Zastępca Dyrektora
Muzeum Narodowego w Poznaniu
ds. Administracyjnych

Remigiusz Łuczyński

Zastępca Dyrektora
Muzeum Narodowego w Poznaniu
ds. Ekonomicznych

STRATEGIA MNP 2020–2024

UTRZYMANIE KURSU

Zgodnie z przyjętą strategią działania, w okresie od marca do maja 2022 Muzeum Narodowe w Poznaniu po raz drugi przeprowadziło „Diagnozę stanu organizacji w odniesieniu do kultury organizacyjnej, pozycji na rynku oraz metod zarządzania”. Dokonano także porównania aktualnych wyników z rezultatami diagnozy przeprowadzonej 2 lata temu.

Diagnoza obejmowała okres od kwietnia 2020 do kwietnia 2022 r., a więc jeden z najtrudniejszych jak na razie momentów XXI w. To zarówno czas pandemii, spowodowanej błyskawicznym rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV2, jak i – w końcowej fazie – pełnoskalowa wojna prowadzona przez Rosję przeciwko Ukrainie.

W tym wyjątkowo trudnym okresie, związanym z bardzo dynamicznymi i czasami bolesnymi dla społeczeństwa zmianami, wprowadzano wiele obustrzeń, regulacji i zarządzeń, mających na celu ratowanie ludzkiego życia i utrzymanie funkcjonowania państwa, w tym gospodarki – w trakcie pandemii, wojny, a także na przyszłość.

Zespół Muzeum Narodowego w Poznaniu wybrał drogę pozytywnego działania w kryzysie, przejmowania inicjatywy i przewycięzania wyzwań, zwiększania innowacyjności organizacji, wykorzystywania pojawiających się szans i możliwości.

Wnioski z drugiej diagnozy są bardzo budujące

Mobilizacja zespołu MNP, pomimo obiektywnych trudności, pozwoliła dokonać wielu pozytywnych, a niekiedy przełomowych zmian prowadzących do poprawy efektywności funkcjonowania muzeum. Uzyskaliśmy między innymi najwyższe w historii przychody – z pozyskanych dotacji, ze sprzedaży biletów oraz z innych źródeł.

Spotkanie integracyjne pracowników MNP w Muzeum Adama Mickiewicza w Śmiełowie połączone z planowaniem strategii, 5 września 2022, fot. archiwum MNP

Dzięki temu można było m.in. kontynuować oraz inicjować inwestycje, remonty i modernizacje majątku MNP (na niespotykaną dotychczas skalę), podnosić jakość obsługi odwiedzających, zwiększyć fundusz wynagrodzeń (o 33% na przestrzeni 2 ostatnich lat), przeznaczyć bezprecedensowo, bo aż czterokrotnie większe środki na zakup eksponatów (w porównaniu z okresem sprzed pandemii).

Zdecydowanie polepszyło się zarządzanie strategiczne. Strategia rozwoju instytucji, obejmująca swoim zakresem lata 2020–2024, jest konsekwentnie wprowadzana w życie i ewaluowana.

Kultura organizacyjna w muzeum uległa pozytywnej, choć w opinii biorących udział w badaniu niewystarczającej jeszcze zmianie. W roku 2020 wprowadzono kompleksowy system podnoszenia kwalifikacji, a w roku 2022, zgodnie z planem, prowadzono szkolenia dla ponad połowy pracowników.

Zdecydowanej poprawie uległa współpraca MNP z innymi instytucjami kultury i nauki, w tym z muzeami z Polski i z zagranicy (do roku 2019 prowadzona była w bardzo małym zakresie i nieefektywnie).

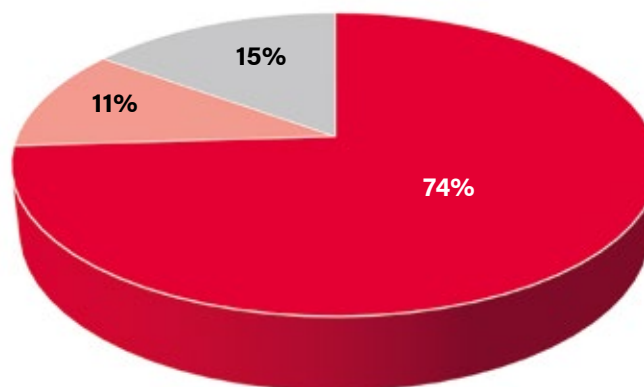
Konsekwentnie stosowany jest system identyfikacji wizualnej. Uruchomiono program wolontariatu oraz po raz pierwszy w historii pozyskano mecenasa Muzeum Narodowego w Poznaniu.

Utrzymanie kursu

Dla dalszej koniecznej poprawy funkcjonowania oraz podniesienia efektywności MNP ważne jest konsekwentne kontynuowanie rozpoczętych zmian oraz podejmowanie nowych aktywności zmierzających m.in. do tworzenia

Praca nad aktualizacją strategii MNP, fot. Katarzyna Trawińska

■ Zrealizowane ■ W trakcie realizacji ■ Do decyzji

Realizacja zadań strategicznych do 9 września 2022 r. Decyzja o aktualizacji strategii

kultury organizacyjnej zgodnie z oczekiwaniami pracowników oraz kierownictwa.

W 2022 r. podjęto w tym zakresie następujące działania:

- wprowadzono w życie nowy Regulamin Organizacyjny,
- poprawiono komunikację wewnętrzną, doskonalono umiejętności pracy zespołowej, podniesiono poziom zaufania i odpowiedzialności w zespole MNP pomiędzy działami oraz oddziałami i pracownikami,
- wprowadzono bardziej efektywny proces decyzyjny (partycypacyjny model zarządzania),
- powołano zespół odpowiedzialny za przygotowanie oraz efektywne wprowadzanie w życie nowego procesu zmiany kultury organizacyjnej MNP.

Decyzja o aktualizacji strategii

Biorąc pod uwagę skalę już wprowadzonych zmian, uzyskanych dotychczas rezultatów oraz możliwości związanych z istniejącym potencjałem wewnętrznym Muzeum Narodowego w Poznaniu, a także potencjałem jego otoczenia, podjęto decyzję o aktualizacji strategii na lata 2023–2024, aby jeszcze trafniej wybierać priorytety w działaniach oraz podnosić ich efektywność. Podobnie jak przy tworzeniu wyjściowej wersji strategii, tak i w jej aktualizację zaangażowani byli liderzy wytypowanych obszarów. Zaktualizowany dokument Strategii MNP na lata 2023–2024 wszedł w życie z początkiem roku 2023.

RADA MUZEUM

Zgodnie z Zarządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 30 czerwca 2020 r. skład Rady przy Muzeum Narodowym w Poznaniu na kadencję 2020–2024 wygląda następująco:

prof. UJ dr hab. Andrzej Betlej (przewodniczący) – historyk sztuki, doktor habilitowany nauk humanistycznych, w latach 2012–2016 dyrektor Instytutu Historii Sztuki UJ, w latach 2016–2020 dyrektor Muzeum Narodowego w Krakowie, od 3 stycznia 2020 r. dyrektor Zamku Królewskiego na Wawelu – Państwowych Zbiorów Sztuki;

prof. dr hab. Tomasz Jasiński (wiceprzewodniczący) – historyk, profesor historii na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, dyrektor Biblioteki Kórnickiej PAN;

ks. prof. dr hab. Paweł Witold Bortkiewicz TChr – członek Towarzystwa Chrystusowego dla Polonii Zagranicznej, profesor nauk teologicznych specjalizujący się w zakresie teologii moralnej;

Tomasz Desko – prezes zarządu Polskiej Izby Biznesu – Wielkopolskiej Izby Gospodarczej;

prof. UAM dr hab. Andrzej Gulczyński – prawnik, doktor habilitowany nauk prawnych, prezes Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk kadencji 2014–2017 i 2017–2020;

prof. UAM dr hab. Michał Haake – historyk sztuki, pracownik naukowy Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu;

prof. UAP dr hab. Wojciech Hora – rektor Uniwersytetu Artystycznego im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu;

prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska – literaturoznawczyni, polonistka, tłumaczka, profesor nauk humanistycznych, od 1 września 2020 r. rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu;

Muzeum Narodowe w Poznaniu – Galeria Sztuki Polskiej od XVIII w. do 1945 roku, fot. archiwum MNP

prof. dr hab. Bogusław Legocki – przewodniczący rady przez trzy kadencje, biochemik, profesor nauk przyrodniczych, członek rzeczywisty, a w latach 2003–2006 prezes Polskiej Akademii Nauk;

dr Justyna Makowska – językoznawczyni, dyrektor Wydziału Kultury Urzędu Miasta Poznania;

prof. UAM dr hab. Przemysław Matusik – historyk, doktor habilitowany nauk humanistycznych, zastępca dyrektora Instytutu Historii oraz prodziekan ds. naukowych Wydziału Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, od 2015 r. redaktor naczelny Kroniki Miasta Poznania;

Maciej Musiał – w latach 1997–1998 wojewoda poznański, w latach 1999–2000 wojewoda wielkopolski, w latach 2000–2001 szef KPRM w rządzie Jerzego Buzka, obecnie członek zarządu Fundacji Zakłady Kórnickie;

prof. dr hab. Marzena Szmyt – archeolog, profesor Wydziału Archeologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, od 2008 r. dyrektor Muzeum Archeologicznego w Poznaniu;

Andrzej Wąsowski – prawnik, członek zarządu Fundacji im. Raczyńskich przy Muzeum Narodowym w Poznaniu;

prof. UKSW dr hab. Rafał Wiśniewski – socjolog kultury, menedżer kultury, profesor nadzwyczajny Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, dyrektor Narodowego Centrum Kultury.

31 maja 2022 r., w związku z rozpoczynającą się następnego dnia konferencją „Muzeum XXI wieku. W 100-lecie I zjazdu muzeów polskich w Poznaniu”, gościem posiedzenia Rady Muzeum był min. sekretarz stanu MKiDN Jarosław Sellin, fot. Sonia Bober

W 2022 r. odbyły się dwa posiedzenia Rady Muzeum – 31 maja i 29 listopada.

31 maja odbyło się czwarte posiedzenie Rady Muzeum kadencji 2020–2024. Uczestniczyło w nim 10 członków rady, posiedzeniu przewodniczył prof. Andrzej Betlej. Ze względu na rozpoczynającą się następnego dnia konferencję gośćmi posiedzenia byli min. Jarosław Sellin i dyr. Paulina Florjanowicz. Podczas posiedzenia przedstawiono roczne sprawozdanie z działalności MNP w 2021 r. oraz przedstawiono roczny plan działalności na 2022 r. Prof. Betlej pogratulował wystawy Magdaleny Abakanowicz, ale szczególnie wystawy Vilhelma Hammershøia i jej znakomitej aranżacji. Rozmawiano o współpracy MNP z Lwowską Galerią Sztuki, a min. Sellin podziękował całemu zespołowi za pomoc ukraińskim muzeom. Podkreślił, że Muzeum Narodowe w Poznaniu było szczególnie aktywnym prekursorem tej pomocy. Prof. Hora podziękował za współpracę przy kreśleniu wspólnych planów MNP, Urzędu Miasta i UAP, dotyczących „wyjścia w miasto ze sztuką i myśleniem o kulturze”. Wyrażono także opinie na temat tego, że remont ratusza jest odpowiednio wykonywany. Prof. Matusik wyraził nadzieję, że koniec remontu pozwoli „podjąć intensywną współpracę z tym oddziałem”.

29 listopada, ze względu na nieobecność przewodniczącego Rady Muzeum, jej piąte posiedzenie kadencji 2020–2024 otworzył prof. Matusik, wiceprzewodniczący rady. Podczas posiedzenia przedstawiono m.in. podsumowanie II diagnozy, program na lata 2023–2029 oraz aktualną sytuację MNP. Zaprezentowano również najważniejsze wydarzenia w MNP, realizacje programu i inwestycji, działania remontowe oraz sytuację finansową. Goście mieli także okazję wziąć udział w wernisażu wystawy „«Idę w świat i trwam». Obrazy Jacka Malczewskiego z kolekcji Lwowskiej Narodowej Galerii Sztuki im. Borysa Woźnickiego”.

ZBIORY

W trakcie podsumowań roku 2022 odnotowana została aktualna liczba zainwentaryzowanych muzealiów zgromadzonych w kolekcji Muzeum Narodowego w Poznaniu. Wyniosła ona 256 298 pozycji inwentarzowych (395 561 sztuk).

W tym roku do zbiorów MNP przyjęto 1553 muzealia o wartości 1 637 306 zł, w tym 438 obiektów zakupionych za kwotę 1 061 608 zł.

Przyjęto 309 depozytów, natomiast 549 obiektów wykreślono z ksiąg depozytowych.

—

Do zbiorów bibliotecznych zakupiono 23 woluminy książkowe za 4 567,84 zł oraz 7 jednostek inwentarzowych czasopism za 8 208,60 zł (razem 12 776,44 zł).

W ramach wymiany pozyskano 213 woluminów książkowych za 11 118 zł oraz 53 jednostki inwentarzowe czasopism za 3 465 zł (razem 14 572 zł), natomiast biblioteka MNP rozesała do fachowych bibliotek w Polsce i za granicą 238 wydawnictw muzealnych. Od 142 osób i instytucji biblioteka otrzymała w darze 495 woluminów książkowych za 26 191 zł oraz 13 jednostek inwentarzowych czasopism za 803 zł (razem 26 994 zł).

W sumie w drodze zakupów, darów i wymiany pozyskano książki i czasopi-
sma za 54 342 zł.

Tomasz Urbanowicz, *Kaukaz*, 2012, Wrocław, fot. archiwum MNP

Zbiory Muzeum Narodowego w Poznaniu wzbogaciły się o interesujące obiekty z różnych dziedzin sztuki. Szczególnie ważne nabytki:

Galeria Sztuki Europejskiej

Friedrich Thureau (1812–1888), *Port rybacki*, 1855, olej, płótno, 76,5 × 104 cm

Obraz, który będzie cennym uzupełnieniem zbiorów malarstwa niemieckiego XIX w., jest charakterystyczny dla malarza pejzażysty, który nauki pobierał w Berlinie i Monachium. Najczęstszym motywem jego prac jest Jezioro Bodeńskie (stąd określenie „malarz bodeński”). Specjalizował się w tworzeniu widoków zachodzącego słońca i krajobrazów z widokiem Alp.

Obiekt będący dawniej własnością Muzeum Wielkopolskiego, w roku 1946 wypożyczony został do poznańskiego Urzędu Wojewódzkiego, który następnie bez wiedzy i zgody właściciela przekazał go w 1953 r. dyrekcji Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu. Dzięki temu że WSSE przekazało obraz w darze, dzieło powróciło do rodzimej kolekcji.

Galeria Sztuki Polskiej XVI–XVIII w.

Autor nieznany, Portret Józefa Mniszcha, ok. 1760, olej, płótno, 81 × 63,5 cm

Przedstawiony na portrecie Józef Jan Tadeusz Wandalin Mniszech z Wielkich Kończyc, herbu Kończyc, syn Jana Karola Wandalina, generała lejtnanta wojsk koronnych, i Katarzyny z Zamoyskich herbu Jelita, urodził się w Jaworowie, zmarł 4 września 1797 r. w Bielinach nad Sanem. Był rotmistrzem chorągwi panczernej, pułkownikiem, a następnie komendantem Regimentu Konnego Koronnego Królowej, generałem majorem wojsk koronnych, chorążym wielkim koronnym, starostą sanockim i szczurowickim, członkiem Rady Nieustającej, kawalerem Orderu Świętego Stanisława i Orderu Orła Białego.

Ukazany został w mundurze pułkownika Regimentu Konnego Koronnego Królowej. Zabytek dokumentuje początkowy, mało znany okres kształtowania się munduru wojskowego I Rzeczypospolitej. Przedstawienie wyróżnia się pod względem ikonograficznym, ponieważ uzupełnia je nie tylko współczesna inskrypcja („Józef Mniszech Podkomorzyc Lite. Starosta Sanocki Generał/Major Wojsk Rzpłtey y Kommendant Regim Konn Królowy”), ale także insygnia wolnomularskie.

Autor nieznany, Portret Antoniego Oskierki, ok. 1760, olej, płótno, 81 × 63,5 cm

Portret przedstawia Antoniego Joachima Oskierkę herbu Murdelio (ur. ok. 1740 – zm. ?), syna Rafała Alojzego, marszałka mozyrskiego, i Stanisławy Teresy z Ogińskich herbu Oginiec, kapitana Regimentu Dragonów Królewicza

Autor nieznany, *Portret Józefa Mniszcha*, ok. 1760, fot. Pracownia Fotografii Cyfrowej MNP

—

Autor nieznany, *Portret Antoniego Oskierki*, ok. 1760, fot. Pracownia Fotografii Cyfrowej MNP

←

Friedrich Thureau (1812–1888), *Port rybacki*, 1855, Niemcy, fot. Pracownia Fotografii Cyfrowej MNP

Jmci Wlk. Księstwa Litewskiego, starostę miadzińskiego, chorążego petyhorskiego, rotmistrza chorągwi petyhorskiej, wicebrygadiera, porucznika i brygadiera chorągwi 16 Brygady I Kawalerii Narodowej Wlk. Księstwa Litewskiego. W górnej partii kompozycji widnieje inskrypcja „Antoni Oskierka Starościc Miadziński. 1760”.

Przepasany szarą oficerską męczyzna ukazany został w czerwonym rajtroku ze srebrnymi plecionymi akselbantami na prawym ramieniu, w jasnożółtej kamizeli oraz koszuli z żabotem i krawatem (lub wysoko wiązonym halsztykiem). Jest to mundur kapitana Regimentu Dragonów Królewicza Jmci Wlk. Księstwa Litewskiego (wyłogi, kołnier i mankiety oraz kamizela wskazują na barwę tego regimentu, które utrzymał – jak i pozostałe regimenty draońskie – po spieszeniu w 1775 r.). Wyjątkowość zabytku wynika z faktu, iż portret ten, jedno z nielicznych przedstawień oficerów komputu litewskiego, jest jednocześnie jedynym potwierdzeniem munduru szefa tego regimentu, księcia Michała Kazimierza Ogińskiego herbu Oginiec. Portret dokumentuje początkowy, mało znany okres kształtowania się munduru wojskowego I Rzeczypospolitej. Czarny krawat i krój kołnierza może wskazywać na lata ok. 1750–1760 (oprac. na podstawie badań naukowych dr. Leszka Rościszewskiego).

Galeria Sztuki Współczesnej

Dzięki dofinansowaniu ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (pochodzących z Funduszu Promocji Twórczości) kolekcja fotografii, video i filmu artystycznego poszerzyła się o instalację multimedialną Izabelli Gustowskiej i cykl fotografii Andrzeja Florkowskiego.

Praca Izabelli Gustowskiej *Bezwzględne cechy podobieństwa* składa się z dźwięku i emaliowanych metalowych tablic z nadrukowanymi na ich powierzchni obrazami fotograficznymi. Warstwa wizualna i warstwa dźwiękowa/tekstowa łączą się w tej pracy w jedną całość, co sprawia, że tylko w procesie percepcji dzieło istnieje w pełni.

Cykl fotografii Andrzeja Florkowskiego „Górka Duchowna” należy do gatunku fotografii czystej, w której obraz jest nieprzetworzony i nie podlega żadnej manipulacji. Treściowo można go nazwać reportażem z wiejskiego odpustu.

Dzięki dofinansowaniu ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego do zbiorów galerii udało się także pozyskać **fotografie Jarosława Klupsia i Piotra Wołyńskiego** oraz **obraz Magdaleny Starskiej *Język potwora***. Magdalena Starska jest członkinią poznańskiej grupy PENERSTWO. Zakupione dzieło pochodzi z ostatniego cyklu surrealizujących prac malarskich artystki, która sięga w nich po ludowe motywy i wyobrażenia, hybrydalne potwory oraz przetworzone postaci z bajek, tworząc niepokojące, barwne krajobrazy pełne dziwnych roślin i fantastycznych stworów.

↑
Izabella Gustowska,
Bezwzględne cechy podobieństwa,
cz. 1, 2020, instalacja (fragment),
fot. Pracownia Fotografii
Cyfrowej MNP

—
Andrzej Florkowski, *Szuler 1*,
fotografia z cyklu „Górka
duchowna”, 1969/2020,
fot. Pracownia Fotografii
Cyfrowej MNP

↗
Magdalena Starska, *Język
potwora*, 2021, fot. Pracownia
Fotografii Cyfrowej MNP

→
Anna Rodzińska, rzeźba z cyklu
„Formy roślinne”, lata 90. XX w.,
fot. Pracownia Fotografii
Cyfrowej MNP

W 2022 r. galeria otrzymała w darze **cykl prac rzeźbiarskich Anny Rodzińskiej „Formy roślinne”**, powstały w latach 90. Grupę tworzą zwarte, abstrakcyjne formy odlane w metalu (brązie i aluminium), o dużych kubizujących bryłach, przypominające rozkwitające pąki kwiatów. Każdy obiekt uformowany jest z przenikających się wypukłości i wklęsłości, które dynamizują formę dzieła. Zgodnie z planem rozwoju kolekcji sztuki współczesnej przyjęto w depozyt kilkanaście dzieł powstałych w ostatniej dekadzie, w tym prace artystów młodego pokolenia, które nie było dotąd reprezentowane w zbiorach GSW.

Gabinet Rycin

Kolekcja wzbogaciła się o wyśmienite **prace na papierze autorstwa Wojciecha Weissa**: zespół 8 rysunków i studiów olejnych, akwarelowych i pastelowych oraz 26 grafik, które dokumentują proces twórczy malarza – rozwój artystycznej idei, których ostateczną realizacją stanowią dzieła znajdujące się w naszej kolekcji. Kolejne rysunki prezentują pracę nad motywem, prowadzoną w różnych technikach, które można traktować jako pośrednie między tradycyjnie rozumianym szkicem – rysunkiem a malarstwem olejnym.

Zespół 26 grafik to akwaforty, uzupełnione o suchą igłę, akwaforty z akwatiną jak i rzadsze techniki, takie jak odprysk czy miękki werniks z lat 1900–1908 a także 15 drzeworytów, powstałych na przestrzeni lat 1925–1943. Zespół prezentuje szerokie spektrum możliwości technicznych i artystycznych artysty.

Wojciech Weiss,
Wawel – burza,
fot. Pracownia Fotografii
Cyfrowej MNP

Do zbioru gabinetu została przekazana powstała w 2005 r. teka „**Hand in Hand**”, zawierająca 21 odbitek graficznych artystów współczesnych z całego świata, m.in. Wayne'a Crothersa, Toshihisy Fudezuki, Hung Liu, Patricii Olynyk, Jana Pamuły, Lothara Osterburga, Anny Sobol-Wejman czy Mieczysława Wejmana (pełna lista artystów podana jest w kolofonie, gdzie zawarto również dokładniejsze informacje na temat tego projektu). Odbitki mieszczą się w specjalnie zaprojektowanym pudle. Kuratorką-producentką teki oraz projektantką pudła była Patricia Olynyk (USA). Dzieła z tej teki prezentowano w Muzeum Narodowym w Poznaniu w dniach 5–26.09.2005 przy okazji międzynarodowej konferencji graficznej IMPACT 4: KONTAKT.

Galeria Plakatu i Projektowania Graficznego

Stefan Norblin, *Visite l'Exposition. Visit the Exposition. Besuchet die Ausstellung*, 1929, litografia barwna, 100 × 79 cm

Plakat został wydany nakładem Polskich Kolei Państwowych, które aktywnie włączyły się w promocję otwartej w maju 1929 r. w Poznaniu Powszechnej Wystawy Krajowej (w skrócie zwanej PeWuKą), która miała podsumować pierwszą dekadę niepodległego bytu Polski po prawie 150-letnim okresie rozbiorów. Wystawę zorganizowano po kilkuletnich przygotowaniach z ogromnym, jak na owe czasy, rozmachem. Jej sukces był m.in. rezultatem starannie przeprowadzonej akcji propagandowej, w której ważną rolę odegrały środki wizualne, w tym plakaty promujące poznańskie wydarzenie zarówno w kraju, jak i poza jego granicami. Plakat *Visite l'Exposition* był przeznaczony dla odbiorców zagranicznych, umieszczone na nim teksty w trzech językach (francuskim, angielskim i niemieckim) zachęcały do odwiedzenia Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu. Jego kompozycja to swego rodzaju graficzny rozkład jazdy, prezentujący najdogodniejsze połączenia kolejowe między najważniejszymi europejskimi miastami i stolicami a Poznaniem. W momencie powstania plakatu Norblin miał już z za sobą kilka lat współpracy z Polskimi Kolejami Państwowymi, dla których wykonał jedne z najlepszych swoich projektów – plakaty promujące Polskę.

Le Monde 1944-1994, 1994 (wydawca: Le Monde, Paryż), 40 × 30 × 1,5 cm, offset barwny

Ważnym nabytkiem jest również numer rocznicowy (edycja specjalna) „Le Monde”, który ukazał się z okazji 50-lecia istnienia gazety. Francuski dziennik „Le Monde” powstał w 1944 r. w Paryżu, krótko po opuszczeniu stolicy Francji przez wojska niemieckie. Prawie 200-stronicowy egzemplarz składa się z następujących rozdziałów: 1. od wydawcy; 2. przegląd najważniejszych wydarzeń, które odnotowano w „Le Monde” na przestrzeni minionych 50 lat (teksty i zdjęcia); 3. wyzwania; 4. partnerzy; 5. autoportret; 6. spis treści. Autorem koncepcji wizualnej i artystycznej całego numeru był

Roman Cieślewicz, polski grafik-projektant, od początku lat 60. działający we Francji. Oryginały zaproponowanych przez Cieślewicza 9 różnych makiet okładki numeru rocznicowego „Le Monde” znajdują się w zbiorach Musée de Grenoble, w tym również ta ostatecznie wybrana do druku. Wewnątrz pisma umieszczono także kilkanaście ilustracji projektowanych przez Cieślewicza. To jedna z jego ostatnich ważnych i całościowych realizacji wydawniczych na zlecenie francuskiej gazety. Wykorzystując teksty i ilustracje oraz bogaty materiał fotograficzny, artysta stworzył spójną i interesującą pozycję książkową, zachowując jej gazetowy charakter. To cenne uzupełnienie różnorodnej kolekcji prac Romana Cieślewicza gromadzonej od lat w MNP.

Do interesujących nabytków należy też zaliczyć **zestaw 27 plakatów autorstwa łódzkiego projektanta Sławomira Iwańskiego**. Autor od lat realizuje plakaty autorskie, które są jednocześnie manifestem jego fascynacji artystycznych, sięgających do tradycji przed- i powojennej łódzkiej awangardy oraz szerzej – do najbardziej radykalnych kierunków sztuki światowej XX w.: konstruktywizmu, Bauhausu czy grupy De Stijl. Wiele prac Iwańskiego zostało skomponowanych z liter opracowanego przez Strzeмиńskiego kroju pisma. Posługiwanie się zasadami racjonalnego projektowania, opartego głównie na typografii, to stały wyznacznik stylu łódzkiego projektanta. Struktura niektórych jego prac stała się w ostatnich latach bardziej złożona – często są to kompozycje wielowarstwowe, w których fotograficzny podkład i nałożona na niego warstwa typograficzna tworzą skomplikowane formy z przenikającymi się wzajemnie elementami.

Stefan Norblin, *Visite l'Exposition. Visit the Exposition. Besuchet die Ausstellung*, 1929, fot. archiwum MNP

Sławomir Iwański, *Konstruktywna robota. Roman Cieślewicz, Bruno Monguzzi, Galeria Kobra, Akademia Sztuk Pięknych w Łodzi, 25 maja – 7 czerwca 2012, 2012*, fot. Pracownia Fotografii Cyfrowej MNP

Anna Krzymańska, plakieta *Ingrid Skyfors*, 1982, fot. archiwum MNP

Gabinet Numizmatyczny

Spuścizna po rzeźbiarce i medalierce Annie Krzymańskiej (1932–2021), 308 obiektów z lat 60–90. XX w. oraz po 2000 r., wykonanych w różnych technikach: brąz, gips, karton

Zespół składa się z 155 medali i plakiet, 145 modeli gipsowych medali i plakiet, 7 projektów rysunkowych medali oraz deski z dwoma modelami awersów medali w glince.

Anna Krzymańska należała do czołowych osobowości artystycznych Poznania. Ta jedna z najwybitniejszych rzeźbiarek i medalierki w skali kraju

była absolwentką Wydziału Rzeźby poznańskiej PWSSP w pracowni prof. Bazylego Wojtowicza (1956). Karierę artystyczną rozpoczęła od rzeźby plenerowej i w tej dziedzinie szybko odniosła sukces (I nagroda w konkursie na rzeźbę parkową w Poznaniu za pracę *Paw*). W sztuce medalu odnalazła się dosyć późno, bo dopiero na początku lat 70. ubiegłego wieku, wypracowując jednak własny charakterystyczny styl. Szukając nowych doświadczeń, odbyła podróże do Szwecji i Włoch, gdzie znacznie wzbogaciła swój warsztat. Wzięła udział w ponad dwustu wystawach, w tym wielu indywidualnych, zarówno w Polsce, jak i za granicą (Sztokholm, Helsinki, Hannover, Padwa, Arezzo, Praga, Moskwa, Londyn), uzyskując także najwyższe nagrody. Jest m.in. projektantką oficjalnego medalu nagrodowego Międzynarodowych Targów Poznańskich.

Zakup realizuje podnoszony wśród badaczy medalierstwa postulat przejmowania pracowni artystów-medalierów po ich śmierci przez wyspecjalizowane placówki (przede wszystkim muzea) w celu inwentaryzacji, naukowego opracowywania, publikowania i eksponowania dorobku, chronionego tym samym przed rozproszeniem i zniszczeniem.

Ratusz – Muzeum Poznańskie

Zespół 17 obrazów Zygryda Wieczorka (1911–1980), olej, płótno, tektura, 60 × 50, 80 × 60, 50 × 40 i 22,2 × 30 cm

Zygryd Wieczorek związany był od lat 20. XX w. z Poznaniem. Zakupiony zespół, który wszedł do kolekcji poznańskich twórców, to 17 obrazów powstałych w latach 1947–1978. Stanowią one przekrój twórczości artysty od lat 40., tj. od momentu pojawienia się nowoczesnych tendencji w poznańskiej sztuce po II wojnie światowej (artysta należał wówczas do awangardowego

ugrupowania „4 F + R”), aż po lata 70. Część prac to widoki Poznania (m.in. wiadukt i domy na Górczynie, stadion i port na Warcie), w pozostałych kompozycjach widać nowatorskie poszukiwania nawiązujące przede wszystkim do ekspresjonizmu i abstrakcji – artysta upraszczał i geometryzował przedstawianą rzeczywistość, tworzył formy abstrakcyjne, niekiedy wykorzystywał również dynamiczne zestawienia kolorystyczne. Obrazy są sygnowane i datowane.

Muzeum Etnograficzne

Autor nieznany, Naszyjnik koralowy, XIX/XX w., Biskupizna, Wielkopolska, koral antykwaryczny, alpaka, waga ok. 145 g

4-sznurowy, częściowo stopniowany naszyjnik koralowy z alpakową, zdobioną okuwką jest cennym uzupełnieniem posiadanych w kolekcji ME ubiorów z terenu Biskupizny. Ze względu na wielkość i formę można go uznać za obiekt wyjątkowy i bardzo cenny. Naszyjnik z paciorków nanizanych na niciach bawełnianych posiada w pełni ludowy charakter.

Autor nieznany, Skrzynia wianna, 1837, Małopolska, drewno, żelazo

Skrzynia wianna w kolorze bordowym, dwudzielna, z łączeniami na rybi/jaskółczy ogon. Ścianę licową zdobi dekoracja malarska w postaci dwóch prostokątów wyodrębnionych z tła za pomocą szerokich granatowych ramek. Środek pól zdobią bukiety złożone z różnego rodzaju kwiatów, wyrastających z jasnych donic. Wewnątrz skrzyni półskrzynek. Zamek oraz zawiasy oryginalne, kowalskiej roboty.

Elementy ubiorów albańskich, XX w., Kosowo i Albania północna, wełna, plusz, guma, praca ręczna

5 ręcznie wykonanych elementów ubioru ludowego z terenu Kosowa i północnej Albanii, w bardzo dobrym stanie, stanowi cenne uzupełnienie kolekcji albaników ME.

Koszula kobieca, lata 30–40. XX w., Ukraina (woj. stanisławowskie II RP)

Jest to bardzo interesujący przykład adaptacji tradycyjnej koszuli ludowej do wymogów obowiązującej wówczas mody. Koszula, uszyta z płótna samodziałowego, została wyhaftowana ręcznie ścięciem krzyżkowym w kolorach jasnozielonym, ciemnozielonym, żółtym, pomarańczowym, wiśniowym i czarnym.

Zygryd Wieczorek, *Miasto*, 1968,
fot. Paweł Oses

Naszyjnik koralowy, autor nieznany,
XIX/XX w., Biskupizna (Wielkopolska),
fot. Joanna Minksztył

Elementy ubiorów albańskich, autor
nieznany, XX w., Kosowo i Albania
północna, fot. Joanna Minksztył

Koszula kobieca, autor nieznany,
l. 30–40. XX w., Ukraina
(woj. stanisławowskie II RP),
fot. Joanna Minksztył

Bat obrzędowy „biczysko”, autor
nieznany, 1 poł. XX w., Wielkopolska,
fot. Joanna Minksztył

Zabawka-konik na kółkach, 2. poł. XX w., drewno, juta, wys. 10 cm

Konik na kółkach, którego można ciągnąć za prowizoryczną uzdę, wykonany jest z drewna i polakierowany. Oczy i grzywę konika wykonano techniką palenia. Jutowy ogon ma długość 6 cm.

Lalka w stroju krakowskim z kompletem ubrań; lalka – wyrób fabryczny (producent nieznany), pocz. XX w., tworzywo sztuczne, włosy sztuczne; ubranka – autorka: Maria Generowicz, 1950, tkaniny, pasmanteria, szwy maszynowe

Lalka fabryczna, której głowa, ręce i nogi kręcą się, a niebieskie oczy otwierają, ma bujne brązowe włosy. Jej czerwone usta są być może wtórnie zabarwione. Lalka ubrana jest w późniejszy, samodzielnie wykonany strój krakowski, bez korali i wianka. Składa się na niego biała koszula z długimi rękawami o szerokich mankietach ozdobionych koronką. Brzeg białej długiej spódnicy ozdobiony jest koronką, a dół długiego fartucha trzema kolorowymi satynowymi tasiemkami o szerokości 2 cm każda. Uszyty z aksamitnej czarnej tkaniny gorset, ozdobiony złotym haftem wokół wycięcia przy szyi i rękawach, jest zapięty na metalowe pętelki, przez które przechodzi satynowa czerwona wstążka. Na ramionach lalki gorset związany różową, satynową wstążką przewiazaną w kokardkę, na nogach spodenki do kolan, białe pończochy i czarne półbuty.

Bat obrzędowy „biczysko”, 1 poł. XX w., Wielkopolska, skóra, nóżka sarnia, długość całości 56 cm, w tym rękojeść 25 cm

Bat został wykonany ręcznie. Rękojeść z oryginalnej nóżki sarniej jest dekoracyjnie owinięta wplecionymi rzemieniami. Od spodu kopytka umocowano pasek skórzany o dł. 37 cm i szer. 3 cm, rozcięty wzdłużnie w 5/6 długości na 5 rzemieni o szer. 0,6 cm każdy. Tego typu baty o funkcji obrzędowej były obowiązkowym wyposażeniem drużbów weselnych zarówno na Biskupiznie, jak i w powiecie szamotulskim.

Muzeum Instrumentow Muzycznych

Akordeon, Sallaumines, Francja, 1940

Ten kunsztownie zdobiony francuski akordeon guzikowy Mathieu Kurmancheka (twórcy, którego prac nie posiadaliśmy dotychczas w naszych zbiorach) jest interesującym świadectwem ciekawego zjawiska – w regionie górniczym Pas de Calais na północy Francji polskie dzieci i młodzież z biednych górniczych rodzin otrzymywały solidne wykształcenie muzyczne, finansowane przez spółki węglowe.

Akordeon widoczny jest na zdjęciach archiwalnych przedstawiających Stanisławę Rostkowską grającą na nim przed domem w Fouquières-lès-Lens we Francji, ok. 1943 r. oraz w roku 1946.

Cenny dodatek stanowi **złoty medal Stanisławy Rostkowskiej za wygrany konkurs akordeonowy** (E. de Bremaeker, Francja, lata 40. XX w., 72 x 48 mm). Na prostokątnym metalowym medalu w kolorze złotym przedstawiona została kucająca kobieta unosząca w dłoni gałązkę oliwną.

Mandolin-banjo

Instrument nieznanego pochodzenia o zdobionym tyle korpusu rezonansowego, także związany ze zjawiskiem fundowania polskim dzieciom i młodzieży wykształcenia muzycznego przez spółki węglowe.

Muzeum Sztuk Użytkowych w Zamku Królewskim w Poznaniu

Zbiory muzeum zostały wzbogacone o wysokiej klasy meble, ceramikę, obiekty metalowe oraz kolekcję ubiorów.

Barek (kredens) z kompletu mebli typ 1027 (proj. Rajmund Hałas), Poznań, 1959, drewno jesionu, sklejka, płyta meblowa oklejona fornirem jesionowym, szkło, 110 x 35 x 140 cm

Mebel składa się z dwóch części – górnej skrzyniowej z przesuwными szklanymi drzwiami i wysokich nóg połączonych ażurową półką.

Zespół powojennych mebli polskich, Warszawa, Poznań, 1945 – ok. 1970, drewno jesionowe i bukowe, tapicerka

Akordeon, autor nieznany,
Sallaumines (Francja), 1940,
fot. archiwum MNP

Mandolin-banjo,
autor nieznany,
fot. archiwum MNP

Warsztat nieznany, ceramiczny podgówek, XVIII/XIX w., Chiny, fot. archiwum MNP

Łyżka barokowa z rytowaniem, 1682, Śląsk Cieszyński (?), fot. Sławomir Obst

Sztuczne futro Modena – seria modelowa (z kolekcji ubrań dr Wrociślawy Bergandy), Poznań, l. 70. XX w., fot. archiwum MNP

Lektyka rokokowa, Wenecja, poł. XVIII w., fot. archiwum MNP

Obiekty wykonano w polskich fabrykach według projektów Marii Białówny, Marii Chomentowskiej, Ireny Żmudzińskiej, Janusza Różańskiego, Czesława Knothe, Władysława Wincze i Olgierda Szlekysa. Na szczególną uwagę zasługuje komoda zaprojektowana przez Marię Białównę – prototyp powstały w Instytucie Wzornictwa Przemysłowego w Warszawie jako propozycja wdrożeniowa, znana dotąd tylko z fotografii w archiwum IWP.

Lektyka rokokowa, Wenecja, poł. XVIII w., drewno, tkanina, skóra, szkło, 170 × 83 × 98 cm

Ściany dekorowane malowanymi, monochromatycznymi, błękitnymi personifikacjami czterech kontynentów i niezidentyfikowanymi herbami.

Ceramiczny podglówek, XVIII/XIX w., Chiny, ceramika szkliona i wypalana, kobalt kładziony podszkliwie, 13,5 × 29 × 12,5 cm

Ceramiczny podglówek w kształcie wydłużonego prostopadłościanu z odciętym zamknięciem, pochodzący z nieznanego warsztatu. Podstawa na rzucie prostokąta, boki proste. Zdobiony – w centrum kartusz z czapłą w pejzażu, po bokach motywy kwiatowe dopełnione wizerunkami ptaków i inskrypcjami. Krawędzie podkreślone geometrycznym fryzem.

Katarzyna Koczyńska-Kielan, płaskorzeźba *Pustynne miasto* z cyklu „Fizjonomia przestrzeni”, 2011, Jingdezhen (Chiny), czerwona masa szamotowa, angoby i szkliva autorskie, kompozycja montowana z elementów; elementy wewnętrzne: porcelana szkliona, śr. 85 cm, gł. 14 cm

Okazałych rozmiarów wielopłaszczyznowa kompozycja. W głębokim kręgu wykonanym z szamotu i barwionym z użyciem angob wycięte są różnej wielkości kwadratowe pola, w których osadzone zostały elementy wykonane z porcelany barwionej, szklionej i wypalanej. Wewnętrzne elementy pracy powstały w czasie rezydencji artystki w Jingdezhen (Chiny).

Tomasz Urbanowicz, *Kaukaz*, 2012, Wrocław, szkło barwione tlenkami metali, odlew reliefowy w autorskiej, ręcznie formowanej unikatowej matrycy z glinokrzemianów, śr. 150 cm, grubość 4 cm, waga 149 kg

Praca o charakterze plenerowym w postaci okrągłej, grubej tafli szkła, dwustronnie wypełnionej reliefowym przedstawieniem schematycznie potraktowanego pejzażu górskiego. Kompozycja jest dynamiczna i ekspresyjna, co podkreślono zróżnicowaniem nasycenia kolorystycznego. Szkło osadzone w metalowym stelażu.

Łyżka barokowa z rytowaniem (na czerpaku herb, napis własnościowy i data, na trzonku sentencje w języku ruskim i niemieckim), 1682, Śląsk Cieszyński (?), srebro kute, odlewane i rytowane, dł. 17,6 cm, szer. 4,45 cm, grub. 1,2 cm (maks. szer. trzonka 1,9 cm, maks. grub. trzonka 0,3 cm), waga 40,77 g

Owoidalny, dosyć płytki czerpak i trzonek połączone są od spodu na tzw. szurzy ogon. Na wierzchniej stronie na połączeniu trzonka z czerpakiem niewielki wachlarzowy nart.

Na odwrocie czerpaka wyryto herb Kornic (Kornicz) w odmianie śląskiej, przysługującej m.in. rodzinie Górecki / Guretzky, z hełmem, koroną i klejnotem oraz labrami; nad herbem łukiem napis „Henrich Gureczk-i Von kornitz”, pod herbem data „16-82”, u dołu czerpaka antytetycznie motywy z liści i wolu połączone przewiązką. Na uchwycie trzonka z obu stron rytowana dekoracja z motywem przestylizowanego wachlarza, na trzonku rytowane sentencje – na wierzchu w języku niemieckim „Lerne erst sich selbst Känen als den beuhrtheile den andern”, na spodzie w języku ruskim łacińskimi literami „Poznei Sebe Sameho Potom Sud Gineho” (Poznaj siebie samego, potem sądz innego).

Rudolf Baumann, sztuce obiadowe dla 12 osób – komplet złożony z 41 elementów, Poznań, lata 40. XIX w., srebro próby „12” (12 łutów), stal węglowa; wymiary: łyżki – dł. 24,2 cm, widelce – dł. 22,6 cm, noże – dł. 25,8 cm, łyżki półmiskowe – dł. 24,1 cm, nabierka do sosu – dł. 19 cm, szufelka do soli –dł. 8,5 cm, łączna waga: 2584 g, w tym stal ostrzy noży i wypełnienie trzonek

Komplet złożony z 12 łyżek, 12 widelców, 12 noży, 2 łyżek półmiskowych, 1 nabierki do sosu i 2 szufelki do soli. Łyżki, widelce i szufelki do soli o trzonekach z wiosłowymi uchwytami, od spodu podkreślonych motywem ości. Na styku z czerpakami i zębami niewielkie skrzydełka. Czerpaki łyżek migdałowe, wydłużone. Trzonki noży w przekroju ośmioboczne. Czerpak nabierki do sosu z niewielkim bocznym wylewem i złożonym wnętrzem. Na uchwytach ryty monogram „BJ” pod pięciopalkową (szlachecką) koroną. Sygnowane cechami złotniczymi: miejskimi Poznania (skrzyżowane klucze pod koroną i nazwa miasta „Posen” w owalnym polu), imienną złotnika („RUDOLPH/BAUMANN”, bite wgłębnie) oraz wężykiem probierczym. Szufelki do soli i trzonki noży bez znaków złotniczych. Ostrza noży ze znakiem niemieckiej manufaktury J.A. Henckels Zwillingswerk z Solingen.

Kolekcja ubrań dr Wróciławę Bergandy

Wróciławę Bergandy (1942–2021), dr nauk chemicznych, wieloletnia prezes Towarzystwa Przyjaciół MNP i jedna z najwierniejszych słuchaczek muzealnych prelekcji we wszystkich galeriach i oddziałach MNP, była osobą bardzo świadomie kształtującą swój styl – wyróżniała się w Poznaniu. W czasach przed transformacją ustrojową umiała „zdobywać” ubrania, sama szyła i dopasowywała rzeczy. Na kolekcję ubrań dr Bergandy składają się żakiet Modena Eurostyl (Poznań, lata 90. XX w., 45% wełna, 55% elana, szycie maszynowe, dł. 78 cm), zestaw niebieski Modena – spódnica i żakiet (Poznań, lata 90. XX w., spódnica 45% wełna, 55% elana, plastikowe ozdobne guziki, szycie maszynowe, spódnica dł. 72 cm, żakiet dł. 72 cm) oraz sztuczne futro Modena – seria modelowa (Poznań, lata 70. XX w., szycie maszynowe, dł. 90 cm).

Wielkopolskie Muzeum Wojskowe

Kurtka munduru wieczorowego 2 Pułku Ułanów Wielkopolskich, po Janie Kotlińskim, Wielkopolska, 1919–1921, fot. Anna Szukalska-Kuś

Lalki z teatrzyku Armii Polskiej na Wschodzie, wykorzystywane w szopkach noworocznych, 1942, Jerozolima, fot. Leszek Rościszewski

Kurtka munduru wieczorowego 2 Pułku Ułanów Wielkopolskich, po Janie Kotlińskim, Wielkopolska, 1919–1921, szycie, wełna, bawełna, galon metalizowany, metal, dł. wzdłuż tylnego szwu 68,5 cm, szer. w ramionach 43,5 cm, dł. rękawa 63 cm

Kurtka z powodu identycznych barw pułkowych została przerobiona z paradowej ułanki oficera Königs-Ulanen-Regiment (1. Hannoversches) Nr 13 (sformowanego w Hanowerze w 1866 r., a którego szefem od 13.09.1889 r. był cesarz Wilhelm II). Obiekt został umieszczony na ekspozycji. Po konserwacji do kurtki dołączone zostaną spodnie, otrzymane w darze.

Uszyta z granatowego sukna, z białymi dodatkami (kołnierz, mankiety, wypustki, metalowe guziki), podszewka bawełniana. Ułanka posiada barwy i oznaki według przepisu obowiązującego dla sił zbrojnych byłego zaboru

pruskiego od 8 lutego 1919 r. Na kołnierzu dodano proporczyki pułkowe – białe z czerwoną żyłką, a na rękawach (nad mankietami) naszyto srebrnym galonem oznaki stopnia (noszone w Wojskach Wielkopolskich do czasu wprowadzenia oznak stopni wg *Przepisu ubioru polowego wojsk polskich* z 1919 r.), wymieniono również guziki na polskie z orłem oraz naramienniki. Pozostawiono natomiast wypustkę wzdłuż lewego rzędu guzików oraz przy dolnej krawędzi, tak samo jak i parę guzików na kołnierzu. Wewnątrz, w kieszonce sygnowana „JK”.

Lalki z teatrzyku Armii Polskiej na Wschodzie, wykorzystywane w szopkach noworocznych (25 lalek + 3 elementy), koniec 1942 r., Jerozolima, głowy i nakrycia głów wykonane z *papier mâché*, reszta postaci ze skrawków tkanin i skóry, drutu i drewna; szyte, sklepane i malowane farbami wodnymi; umieszczone na drewnianych kijach, postacie ok. 70–80 cm, zwierzęta ok. 40 cm wys.

Większość lalek to postaci ludzkie (karykatury polityków, wojskowych polskich i obcych, osób anonimowych), reszta to szkielety, mumia oraz małpa i osioł. Część lalek ma przywiązane kartonowe kartki z wypisanymi granatowym atramentem numerem „L. 380” oraz nazwą bądź nazwiskiem pierwowzoru. Wykonana na Bliskim Wschodzie przez żołnierzy Armii Polskiej, jest świadectwem zachowania wśród nich tradycji związanych z obchodami Nowego Roku oraz pokazuje nastroje polityczne (lalka Stalin-diabeł). Można przypuszczać, że jest to fragment większej kolekcji.

Stefan Pajęczkowski, artykuły mundurowe i plansze z akwarelowymi sylwetkami żołnierzy Legionów Polskich we Włoszech z lat 1797–1800 oraz Milicji Wolnego Miasta Krakowa z lat 1815–1846 (15 sztuk)

Polska, lata 60. XX w., rysunek ołówkiem, tuszem, akwarela, karton.

Muzeum Pałac w Rogalinie

Do Rogalina powrócił **portret Atanazego Raczyńskiego, namalowany w 1826 r. przez Ludwika Fuhrmanna**. Przed 1939 r. obraz zdobił paradną klatkę schodową pałacu.

Na prośbę Edwarda i Rogera Raczyńskich, tuż po zajęciu pałacu przez Szkołę Hitlerjugend razem z innymi portretami rodzinnymi obraz został uratowany przez Józefa Raczyńskiego, historyka sztuki z kurlandzkiej, zniemczonej linii rodu. Obrazy początkowo przechowywane były w Poznaniu, w Bibliotece Raczyńskich, której Józef był komisarycznym dyrektorem. W 1943 r. w obawie przed bombardowaniem Poznania przeniósł on portrety do Obrzycka i Gaju Małego, czyli do majątku, który jego rodzina odziedziczyła po Atanazym. Jak po latach wspominał, portret Atanazego był jedynym obrazem zabranym przez niego w trakcie ucieczki w 1945 r. Atanazy był mu bowiem bliski nie

tylko jako kolekcjoner i historyk sztuki, ale też ze względu na znaczący wpływ, jaki miał na losy rodziny Józefa, która w 1899 r. przeniosła się z Kurlandii do Wielkopolski.

Obraz trafił do Chile, a następnie do Monachium, gdzie został poddany konserwacji. Po śmierci Józefa Raczyńskiego w 1999 r. portret odziedziczył jego syn Piotr, mieszkający w Paryżu. W 2014 r., tuż przed zakończeniem rewaloryzacji zespołu pałacowego Piotr Raczyński udostępnił pracownikom Muzeum Pałacu w Rogalinie jego kolorową reprodukcję w celu wykonania kopii. Był to bowiem jedyny brakujący portret z przedwojennego wyposażenia klatki schodowej pałacu.

Tuż przed śmiercią Piotr Raczyński zobowiązał swoją żonę do oddania obrazu do Rogalina. Pośredniczyła w tym Wirydianna Rey, córka Edwarda Bernarda Raczyńskiego, prezydenta RP na uchodźstwie, ostatniego prawowitego właściciela pałacu. We wrześniu 2022 r. przy okazji realizacji programu „WielkoPolska–emigracyjna Europa” obraz przewieziony został do Pracowni Konserwacji Malarstwa i Rzeźby MNP i po zakończeniu prac konserwatorskich prezentowany będzie na ścianie paradnej klatki schodowej.

Portret Atanazego Raczyńskiego autorstwa Ludwika Fuhrmanna podczas prac konserwatorskich w Pracowni Konserwacji Malarstwa i Rzeźby MNP, fot. Marek Peda

WYSTAWY

**IDEĘ W
I TRWAŁYM**

ŚWIAT

Obrazy
JACKA
MALCZEWSKIEGO
z kolekcji Lwowskiej
Narodowej
Galerii Sztuki
im. Borysa Woznickiego
29.11.2022–31.03.2023

NACIOWY MUZEUM
W POZNANI

Kurator:
Paweł Napierebko

Arenażacja:
Wojciech Luchowski

Oprawa graficzna:
Marcin Markowski

2

FRAGILE
HANDLE WITH CARE

W roku 2022, po dwóch trudnych, pełnych ograniczeń latach pandemii, cieszyliśmy się możliwością udostępniania ekspozycji czasowych bez nakładania na naszych gości obowiązku noszenia maseczek. Choć niestety konieczne okazały się czasowe zamknięcia ekspozycji w kilku naszych oddziałach: ze względu na prace modernizacyjne od 1 lutego zamknięte było Muzeum Etnograficzne, od 4 maja Muzeum Zamek w Gołuchowie, a przez cały rok nadal nieczynny był Ratusz – Muzeum Poznania. Wysokie opłaty za prąd i konieczność oszczędności wpłynęły na decyzję o zamknięciu w listopadzie i grudniu Wielkopolskiego Muzeum Wojskowego oraz Muzeum Instrumentów Muzycznych, a także Muzeum Pałacu w Rogalinie i Muzeum Adama Mickiewicza w Śmiełowie.

W nowy rok Muzeum Narodowe w Poznaniu wkroczyło z wystawami i pokazami czasowymi otwartymi jesienią 2021 r. Już w lutym rozpoczęliśmy otwieranie nowych. W sumie przygotowaliśmy 5 wystaw i 7 pokazów.

Galeria Malarstwa i Rzeźby (Gmach Główny MNP)

Do 6 lutego prezentowaliśmy wystawę **„Vilhelm Hammershøi. Światło i cisza”**, przygotowywaną we współpracy ze Statens Museum for Kunst w Kopenhadze. Kuratorką wystawy była Martyna Łukasiewicz, a autorami aranżacji Piotr Matosek i Paulina Tyro-Niezgoda.

Główne części wystawy przedstawiającej życie i dzieła jednego z najważniejszych duńskich artystów przełomu XIX i XX w. były zbudowane wokół kluczowych dla Hammershøia motywów: charakterystycznych wnętrz – pustych lub z postacią kobiecą, krajobrazów i miejskich pejzaży, aktów, a także portretów osób z kręgu rodziny. Osobny rozdział wystawy, poświęcony problematyce techniki artysty, przygotowany został wspólnie z The Center of Art Technologies Studies przy Statens Museum for Kunst w Kopenhadze.

Wystawa „«Idę w świat i trwam». Obrazy Jacka Malczewskiego z kolekcji Lwowskiej Narodowej Galerii Sztuki im. Borysa Woźnickiego”, Galeria Malarstwa i Rzeźby Muzeum Narodowego w Poznaniu, 29 listopada 2022 – 1 października 2023, fot. Sonia Bober

Wystawa „Tradycja i nowoczesność. Sztuka w międzywojennym Poznaniu. Stowarzyszenie Artystów Wielkopolskich «Plastyka» 1925–1939”, Galeria Malarstwa i Rzeźby Muzeum Narodowego w Poznaniu, 27 lutego – 8 maja 2022, fot. Jadwiga Subczyńska

Wystawa „Awangardzistka. Maria Nicz-Borowiakowa (1896–1944)”, Galeria Malarstwa i Rzeźby Muzeum Narodowego w Poznaniu, 7 sierpnia – 27 listopada 2022, fot. Sonia Bober

Ze względu na monograficzny charakter wystawy prezentacja objęła również rzadko pokazywane akwarele i rysunki, a także fotografie będące dla Hammershøia autonomicznym medium twórczym. Na wystawie pokazano blisko 50 dzieł najwyższej klasy, wypożyczonych przede wszystkim z kolekcji Statens Museum for Kunst oraz Hirschsprung Collection w Kopenhadze i innych europejskich muzeów i kolekcji sztuki.

Wystawę obejrzało 14811 osób. Po ekspozycji w Poznaniu, od 4 marca do 8 maja wystawa pokazywana była w Muzeum Narodowym w Krakowie.

„Tradycja i nowoczesność. Sztuka w międzywojennym Poznaniu. Stowarzyszenie Artystów Wielkopolskich «Plastyka» 1925–1939”

Od 27 lutego do 8 maja 2022

Kurator: dr Jarosław Mulczyński

Aranżacja plastyczna: dr Raman Tratsiuk

Źródło finansowania: dotacja celowa MKiDN

Frekwencja: 3431

Wernisaż tej wystawy, w pierwszych dniach wojny w Ukrainie, odbył się w atmosferze powagi i poczucia grozy sytuacji. Gościem szczególnym, obecnym dzięki połączeniu on-line, był Taras Voznyak, dyrektor Lwowskiej Narodowej Galerii Sztuki.

Wystawa obejmowała ponad 300 prac ze zbiorów MNP oraz kilkunastu muzeów i właścicieli prywatnych. Na wystawie przedstawiono dzieła większości z ponad 60 członków „Plastyki”, którzy reprezentowali rozmaite style i kierunki artystyczne, m.in. Brandla, Dołżyckiego, Elstera, Krzywca, Lama, Mrozińskiego, Roguskiego, Szpingiera, Wronieckiego i Wysockiego. Eksponowano obrazy, grafiki, rysunki, rzeźby, plakaty, ceramikę, medalierstwo, witraże i tkaniny. Program ugrupowania łączył tradycjonalizm z nowoczesnością, w sposób charakterystyczny dla sztuki polskiego międzywojnia.

Po zakończeniu wystawy, na Noc Muzeów, w holu starego gmachu przygotowano mniejszą wystawę o Stowarzyszeniu „Plastyka”, obejmującą obiekty pochodzące ze zbiorów własnych MNP.

„Awangardzistka. Maria Nicz-Borowiakowa (1896–1944)”

Od 7 sierpnia do 27 listopada 2022

Kuratorki: Agnieszka Salamon-Radecka, dr Agnieszka Skalska

Aranżacja plastyczna: dr Raman Tratsiuk

Źródło finansowania: dotacja celowa MKiDN

Frekwencja: 6044

Była to pierwsza monograficzna wystawa artystki – jednej z ważniejszych uczestniczek polskiej awangardy. Obejmowała ok. 150 prac, w tym wszystkie zachowane obrazy. Na kierunek rozwoju Nicz-Borowiakowej ogromny wpływ miała, istotna dla całego ruchu, ekspresjonistyczna twórczość poznańskiego Buntu oraz pismo „Zdrój”. Artystka należała do pierwszego pokolenia studentek Warszawskiej Szkoły Sztuk Pięknych. Zawarte podczas studiów przyjaźnie, a także kilkumiesięczny pobyt w Paryżu nakreśliły jej drogę twórczą, związaną z przynależnością do najważniejszego ugrupowania awangardy

– „Bloku Kubistów, Suprematystów i Konstruktywistów”. Nicz-Borowiakowa brała udział we wszystkich wystawach tej formacji. Później współpracowała z grupą konstruktywistów i funkcjonalistów „Praesens”. Około 1930 r., po narodzinach córki, wycofała się z życia artystycznego.

Wystawie towarzyszył obszerny, obficie ilustrowany katalog, w którym obok esejów Agnieszki Salamon-Radeckiej, Agnieszki Skalskiej, Joanny Sosnowskiej i Agaty Mendrychowskiej zamieszczono źródłowo opracowane kalendarium, archiwalne fotografie, a przede wszystkim katalog *oeuvre*.

„Wielkopolska w monetach i medalach. Podróż przez tysiąclecie”

Od 20 listopada 2022 do 29 stycznia 2023

Kuratorzy: dr Witold Garbaczewski, Agnieszka Murawska

Asystent wystawy: Marta Piekarska

Aranżacja: prof. Rafał Górczyński

Źródło finansowania: dotacja celowa MKiDN

Frekwencja: 1389

Ekspozycja zorganizowana została z okazji jubileuszu 100-lecia istnienia Towarzystwa Numizmatycznego w Poznaniu i 50-lecia pierwszej edycji wystawy „Wielkopolska w monetach i medalach” oraz z okazji XVI Międzynarodowego Kongresu Numizmatycznego w Warszawie. Wystawa była przeglądem najlepszych pod względem artystycznym oraz najciekawszych z punktu widzenia historycznego muzealiów z dziedziny numizmatyki i medalierstwa. Pokazano monety z okresu Polski królewskiej, wybijane w Poznaniu, Bydgoszczy, Łobżenicy oraz Wschowie, emisje wprowadzone do obiegu, a także reprezentacyjne oraz próbne. Ekspozycję uzupełniała kolekcja monet i żetonów współczesnych. W zakresie medalierstwa pokazane zostały prace z okresu od XVI do XX w. Ze szczególnym uwzględnieniem poznańskiego środowiska rzeźbiarzy-medaliów, w tym zmarłego w 2019 r. prof. Józefa Stasińskiego.

„«Idę w świat i trwam». Obrazy Jacka Malczewskiego z kolekcji Lwowskiej Narodowej Galerii Sztuki im. Borysa Woźnickiego”

Od 29 listopada 2022 do 1 października 2023

Kurator: dr Paweł Napierała

Aranżacja: Wojciech Luchowski

Frekwencja do 31 grudnia 2022: 13312

Tytuł wystawy, zaczerpnięty z wiersza Rainera Marii Rilkego, odnosi się do tego, co ruchome, kruche i niepewne, ale i do tego, co wieczne i ważne.

Wystawa jest gestem pomocy i solidarności w ochronie dziedzictwa kulturowego Ukrainy. Twórczość Jacka Malczewskiego, będąca świadectwem i krytyczną analizą burzliwej i dramatycznej historii Polski, współcześnie doświadcza barbarzyństwa wojny. Symbolicznie podróż tych obrazów jest jak wojenna tułaczka w poszukiwaniu bezpiecznego schronienia, jak droga ukraińskich uchodźców.

Twórczość Malczewskiego, jako sztuka autorefleksyjna, podszyta nierzadko ironią, dystansem i humorem, opowiada nie tylko o historii, ale

Wystawa „Wielkopolska w monetach i medalach. Podróż przez tysiąclecie”,
Galeria Malarstwa i Rzeźby Muzeum Narodowego w Poznaniu,
20 listopada 2022 – 29 stycznia 2023, fot. Jadwiga Subczyńska

Wystawa „«Idę w świat i trwam». Obrazy Jacka Malczewskiego z kolekcji
Lwowskiej Narodowej Galerii Sztuki im. Borysa Woźnickiego”,
Galeria Malarstwa i Rzeźby Muzeum Narodowego w Poznaniu,
29 listopada 2022 – 1 października 2023, fot. Sonia Bober

i o powinnościach artysty. Wystawa opowiada o kruchości dziedzictwa oraz jego wartości; to opowieść o solidarności, o pracy muzealnika i artysty w czasie wojny, o ratowaniu dziedzictwa i o tym, czym dziedzictwo jest oraz co i z jakich powodów należy chronić.

„Weekend z grafiką. Ryciny Edvarda Muncha i Andersa Zorna z kolekcji MNP”

Od 14 do 23 stycznia 2022
Kurorka: Grażyna Hałas

Pokaz rycin ze zbiorów MNP. Munch i Zorn byli rówieśnikami Hammershøia i dziś są uznawani za najwybitniejszych artystów swoich krajów: Norwegii i Szwecji. W historii obiektów zostały wplecione wątki biograficzne tych ważnych twórców sztuki europejskiej.

„Solidarni z Ukrainą”

Kurator: dr Arkadiusz Krawczyk
Od 1 kwietnia do 30 sierpnia 2022

Pokaz prac o tematyce związanej z wojną. W przestrzeniach Gmachu Głównego Muzeum Narodowego w Poznaniu oznaczono flagami Ukrainy dzieła artystów ukraińskich, obiekty podejmujące traumatyczny temat wojny lub stanowiące dowód niszczycielskiej siły działań wojennych. Pokazowi towarzyszyła ulotka.

„Tetyana Yablonska (1917–2005). Pokaz obrazów z prywatnej kolekcji”

Kurorka: Martyna Łukasiewicz
7 października 2022 do 8 stycznia 2023

Tetyana Yablonska to artystka ukraińska, a zarazem jedna z najważniejszych artystek wschodnioeuropejskich, której twórczość wpłynęła znacząco na rozwój sztuki Ukrainy w drugiej połowie XX w. Zaprezentowano prace pochodzące z różnych okresów twórczości Yablonskiej, odzwierciedlające dynamiczny rozwój jej stylu: od najwcześniejszych dzieł, powstałych zaledwie kilka lat po ukończeniu studiów w Kijowskim Instytucie Sztuki, po prace z lat 60. i 70., które cechuje uproszczenie formy i eksperymenty z kolorem.

Muzeum Sztuk Użytkowych w Zamku Królewskim w Poznaniu

Niewielka wystawa **„Poznański fotograf Sally Jaffé”**, otwarta poprzedniej jesieni i prezentowana do 30 stycznia 2022 r., której kurorką była Ewa Hornowska, a autorami aranżacji Ludmiła i Michał Kaźmierscy, miała na celu pokazanie wybranych prac Sally’ego Jaffégo, przede wszystkim fotografii

artystycznych ze zbiorów MNP. Odnalezione oryginały oraz prace zidentyfikowane w czasopiśmie zostały opublikowane w książce Ewy Hornowskiej *Poznański fotograf Sally Jaffé*, w której na podstawie materiałów ikonograficznych i źródeł historycznych odtworzony został obraz życia, działalności stowarzyszeniowej i społecznej oraz (zachowanego tylko w części) dorobku wybitnego, acz zapomnianego fotografa.

„Rama do obrazu. Z cyklu «Z bliska. Spotkania z konserwacją»”

Od 14 maja do 18 września 2022

Kuratorzy: Agnieszka Kunicka-Goldfinger, Adriana Podmostko-Kłós, Marek Peda

Aranżacja: Ludmiła i Michał Kaźmiercy

Źródło finansowania: dotacja podmiotowa / środki własne MNP

Frekwencja: 1910

Na wystawie, której zasadniczym celem było ukazanie problemu opraw jako istotnego elementu współtworzącego dzieła sztuki, znalazły się oprawy dzieł nowożytnych. Wystawa przybliżyła sposób wykonywania oraz zdobienia opraw, np. ornamentem, inkrustacją lub złotem. Zaprezentowano różne aspekty ramiarstwa: techniki pozłotnicze, przykłady wykonywania współczesnych opraw do obrazów historycznych oraz refleksję nad zagadnieniem

Wystawa „Rama do obrazu. Z cyklu «Z bliska. Spotkania z konserwacją»”, Muzeum Sztuk Użytkowych w Zamku Królewskim w Poznaniu, 14 maja – 18 września 2022, fot. Sonia Bober

Wystawa „Wiele / Niewiele. Dwie drogi myślenia w projektowaniu graficznym”,
Muzeum Sztuk Użytkowych w Zamku Królewskim w Poznaniu,
16 października 2022 – 15 stycznia 2023, fot. Sonia Bober

Pokaz „FON. Srebra Funduszu Obrony Narodowej”,
Muzeum Sztuk Użytkowych w Zamku Królewskim w Poznaniu,
19 września 2022 – 28 lutego 2023, fot. Jadwiga Subczyńska

„rama do obrazu czy obraz do ramy?”. Wystawa była pierwszą prezentacją konserwatorskiego cyklu „Z bliska. Spotkania z konserwacją”.

„Wiele / Niewiele. Dwie drogi myślenia w projektowaniu graficznym”

Od 16 października 2022 do 15 stycznia 2023

Kuratorka: Barbara Górecka

Aranżacja: Barbara Górecka

Źródło finansowania: dotacja podmiotowa / środki własne MNP

Frekwencja: 1640

Założeniem wystawy obiektów z kolekcji Galerii Plakatu i Projektowania Graficznego MNP było porównanie przeciwstawnych koncepcji kompozycyjnych: tych opartych na celowym zagęszczeniu detalu z tymi o minimalistycznym charakterze. Pierwszą część wystawy stanowiły kompozycje oparte na świadomej redukcji elementów i klarowności obrazu, drugą prace o bogatych kompozycjach. Obie grupy plakatów zostały wzbogacone o przykłady grafiki wydawniczej (okładki czasopism, ilustracja książkowa), łącznie zaprezentowano 65 obiektów z kolekcji GPiPG MNP. Wystawie towarzyszył katalog omawiający wszystkie wyeksponowane prace, będący zarazem katalogiem fragmentu zbiorów tej obszernej kolekcji MNP.

Do 6 lutego prezentowano pokaz **„Design skandynawski”**, przygotowany przez Aleksandrę Podzorską w nawiązaniu do wystawy „Vilhelm Hammershøi. Światło i cisza”. Obejmował 9 muzealiów – ikon skandynawskiego designu ze Zbiorów Designu MNP, ze szczególnym uwzględnieniem designu duńskiego.

Do 23 lutego trwał pokaz **„Royal Copenhagen – porcelana z miasta Hammershøia”** przygotowany przez Karolinę Aszurkiewicz. Zaprezentowano duńską porcelanę ze zbiorów MNP – kilkanaście obiektów wykonanych w kopenhaskich wytwórniach Royal Copenhagen oraz Bing & Grøndahl. Pokaz ukazywał wybrane zjawiska typowe dla ceramiki produkowanej w tym okręgu: inspiracje wyrobami niemieckimi, fenomen wzoru *Blue Fluted* oraz innowacyjną plastykę i naczynia dekoracyjne z przełomu XIX i XX w.

13 maja, podczas Nocy Muzeów, zainaugurowana została prezentacja **„Co za mała, proszę pana! – pokaz duńskich ikon designu Kaya Bojesena”**, przygotowana przez Aleksandrę Podzorską.

Kay Bojesen razem z Arne Jacobsenem, Poulem Henningsenem i Finnem Juhelem tworzył podstawy cenionego dziś na całym świecie duńskiego designu. Drewniane zabawki Kaya Bojesena, tworzone od lat 30. XX w., charakteryzują się trwałością, prostą formą i brakiem dekoracji – cechami, które pasowały do nowego, bardziej demokratycznego stylu życia. Wpisują się też w postrzeganie XX w. jako „stulecia dziecka”, są także wyrazem nowego spojrzenia na metody wychowawcze. Na pokazie znalazły się m.in. baśniowy słowik oraz pasterka i kominiarczyk, które powstały we współpracy z Muzeum Hansa Christiana Andersena w Odense – H.C. Andersens Hus.

Pokaz, prezentowany do 31 lipca 2022, objęty był honorowym patronatem Ambasady Królestwa Danii w Polsce.

Jak co roku, we wrześniu zaprezentowano kolekcję „**FON. Srebra Funduszu Obrony Narodowej**”. Fundusz utworzony dekretem prezydenta RP z 9 kwietnia 1936 r. miał za zadanie pozyskać dodatkowe środki na dobrojenie armii w obliczu zagrożenia bytu państwa przez hitlerowskie Niemcy. Polacy niezwykle ofiarnie zasilili go zarówno gotówką, jak i cennymi przedmiotami, które wywieziono za granicę. „Srebrny FON” Polska odzyskała w 1976 r., po czym w latach 1978–1988 zespół pracowników Muzeum Narodowego w Poznaniu zinwentaryzował ponad 18 000 przedmiotów, z których 1840 włączono do zbiorów MNP. Część tych obiektów – srebra stołowe, sztuce, lichtarze, biżuteria i zegarki – eksponowane są w różnych miejscach ekspozycji stałej, natomiast spośród pozostałych, magazynowych muzealiów przygotowujemy jest corocznie okolicznościowy pokaz. Pokaz przygotowany przez Renatę Sobczak-Jaskulską i Michała Błaszczyskiego można było oglądać do 28 lutego 2023 r. Sfinansowano go z dotacji podmiotowej i środków własnych.

We współpracy z Ukraińskim Instytutem Pamięci Narodowej przygotowano wystawę plenerową „**Ukraina. Wojna w Europie**”, eksponowaną od 6 września przy Zamku Królewskim.

Od 8 maja, dnia świętowania zwycięstwa nad III Rzeszą, prezentowana była kolejno w kilku europejskich miastach: w Kijowie, Warszawie i Wilnie, Berlinie, Bambergu i Frankfurtu. Wystawa pokazywała kolejne kroki zaborczej polityki Putina: od wojen w Mołdawii, Gruzji i Czeczenii w latach 90. po agresję na Ukrainę, zapoczątkowaną zajęciem Krymu w 2014 r. Organizację pokazu z ramienia Muzeum Narodowego w Poznaniu koordynowali Julia Fil i dr Paweł Napierała.

Wielkopolskie Muzeum Wojskowe

W roku 2022 kontynuowano prezentację pokazów zainaugurowanych wcześniej.

Pokaz „**Enigma**” (do 23 stycznia) prezentował pamiątki – ordery, odznaczenia, oznaki, dokumenty i fotografie – związane z osobami, które przyczyniły się do złamania kodów niemieckiej maszyny szyfrującej „Enigma”: prof. Zdzisławem Krygowskim, ppłk. Maksymilianem Ciężkim, inż. Antonim Palluthem i mgr. Henrykiem Zygalskim. Wspólnym wysiłkiem przyczynili się oni do odkrycia największej tajemnicy II wojny światowej, umożliwiając szybsze zwycięstwo koalicji nad III Rzeszą.

Pokazem „**190 lat Legii Cudzoziemskiej**” (do 5 maja) upamiętniono 190 rocznicę powstania Legii Cudzoziemskiej, w której od początku służyli Polacy, oraz 100 rocznicę powołania 1 Cudzoziemskiego Pułku Kawalerii, gdzie również nie zabrakło Polaków. Eksponowano fotografie, dokumenty, przedmioty pamiątkowe oraz mundur wyjściowy i polowy, używane obecnie. Pokaz

został przygotowany we współpracy ze Stowarzyszeniem Byłych Żołnierzy i Przyjaciół Legii Cudzoziemskiej;

Na okolicznościowym pokazie „**Gen. ppor. Leon Dębski i por. Maksymilian Zuske-Zdzierz**” (do 30 kwietnia) prezentowano odznaczenia, odznaki, fotografie i dokumenty dwóch powstańców wielkopolskich.

Pokaz „**Pamiętki służby wojskowej ppłk. Edmunda Majewskiego żołnierza 15 Pułku Ułanów Poznańskich w latach 1942-1948**” można było oglądać do 27 czerwca.

Pokaz „**Order Krzyża Wojskowego w 15 rocznica ustanowienia**” (do 23 sierpnia) dotyczył najwyższego polskiego odznaczenia nadawanego za wybitne czyny bojowe połączone z wyjątkową ofiarnością i odwagą w czasie działań bojowych przeciwko aktom terroryzmu w kraju lub podczas użycia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami kraju w czasie pokoju.

Pokaz „**Żołnierze Września 1939**”, Wielkopolskie Muzeum Wojskowe, 1 września – 10 października 2022, fot. Sonia Bober

W 83 rocznicę wybuchu II wojny światowej (od 1 września do 10 października) zespół Wielkopolskiego Muzeum Wojskowego przygotował pokaz „**Żołnierze Września 1939**”. Pokazywany z tej okazji pocisk z terenu Ukrainy przypominał o obecnej sytuacji w Europie i toczącej się wojny z Rosją w kontekście polskiej historii.

Muzeum Etnograficzne

W roku 2022, ze względu na trwający remont, Muzeum Etnograficzne było nieczynne. Udało się jednak do 30 stycznia kontynuować prezentowaną w holu muzeum wystawę pokonkursową prac zgłoszonych na XXIII edycję konkursu szopek „**Żłóbek wielkopolski 2021**”. W konkursie wzięło udział 50 uczestników – dzieci od lat 6 i dorosłych. Na wystawie, której towarzyszył konkurs na nagrodę publiczności, pokazano wszystkie prace. Laureatów nagrody publiczności ogłoszono 29 stycznia.

Muzeum Pałac w Rogalinie

Do 5 maja można było oglądać niewielką wystawę fotograficzną „**Dęby z Rogalina i polskie morze. Cecylia i Edward Raczyńscy**”, współorganizowaną z Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni.

Wystawa-performance „I AM”, Muzeum Adama Mickiewicza w Śmiełowie, 8 maja – 30 września 2022, fot. Sławomir Obst

Muzeum Adama Mickiewicza w Śmietowie

W Roku Romantyzmu Polskiego można było oglądać wystawę-performance Roberta Kuśmirowskiego „I AM”. Jej tematem był paradoks instytucji muzeum. W pałacowych wnętrzach artysta wykreował opowieść o zbiorze prawdziwych, historycznych przedmiotów, które stały się fikcyjnym, ustawionym przedstawieniem – wnętrza, meble i przedmioty nie mogły zachować i pełnić swoich pierwotnych ról, pozostając tylko obiektami na pokaz. Wplecione w narrację ekspozycji stałe przedmioty nosiły piętno czasu i przemijania.

Muzeum Narodowe w Poznaniu prezentowało swoje zbiory także poza siedzibami własnymi. Od 25 marca do 31 lipca dzieła m.in. z MNP pokazywano na wystawie „**Stille Rebellen. Polnischer Symbolismus um 1900**”, zorganizowanej w Kunsthalle w Monachium.

Wystawa ta była pierwszą tak szeroką prezentacją polskiej sztuki schyłku XIX w. i początku XX w. w Niemczech. Znalazły się na niej dzieła najwybitniejszych artystów tego czasu: Matejki, Gersona czy Malczewskiego, a także rozproszoną twórczość polskich artystów związanych z Paryżem, Berlinem, Monachium i Petersburgiem. Wystawie towarzyszył obszerny katalog, zawierający eseje jej kuratorów, odnoszące się do poszczególnych działów prezentacji. Ze strony MNP tekst do katalogu wystawy na temat tradycji i religii przygotowała dr Agnieszka Skalska. Wystawa została zorganizowana przez Muzea Narodowe w Krakowie, Poznaniu i Warszawie oraz Instytut Adama Mickiewicza w Warszawie, Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

Kuratorzy z Gabinetu Numizmatycznego dr Witold Garbaczewski i Agnieszka Murawska zorganizowali dwa pokazy: „**Pieniądze i nie-pieniądze stanu wojennego. Wystawa z okazji 40 rocznicy stanu wojennego**” w siedzibie NBP w Poznaniu (do 30 czerwca 2022) oraz „Środowiska numizmatyczne na ziemiach polskich od XVI w. do dzisiaj” na Uniwersytecie Warszawskim (od 11 do 16 czerwca 2022; pokaz posterowy zorganizowany we współpracy z Polskim Towarzystwem Numizmatycznym przy okazji Międzynarodowego Kongresu Numizmatycznego).

WYDAWNICTWA

W roku 2022 mimo utrudnionych warunków spowodowanych pandemią prace wydawnicze przebiegały zgodnie z planem merytorycznym i finansowym. Dokonano redakcji i weryfikacji 225 arkuszy wydawniczych tekstów w j. polskim (w tym 136 arkuszy tekstów zwartych i 89 arkuszy materiału ilustracyjnego, podpisów pod ilustracje, podpisów do wystaw czasowych i ekspozycji stałych oraz druków akcydensowych), a także 25,9 arkusza tekstów tłumaczonych w j. angielskim i 0,5 arkusza w j. ukraińskim. Wykonano 130 opracowań graficznych (katalogi, informatory, przewodniki, ulotki, zaproszenia, plakaty, banery, plansze, tablice itp.), opracowano 2230 ilustracji. Zrecenzowano teksty o objętości 50 arkuszy wydawniczych. Na wszystkie wydawnictwa i przygotowanie oprawy informacyjnej do wystaw oraz ekspozycji stałych wydano 489 846,25 zł brutto.

Większość opublikowanych wydawnictw dotyczyła działalności wystawiennej oraz dokumentowała historię instytucji i zbiory. Każdemu wydarzeniu towarzyszył katalog (najczęściej dwujęzyczny, polsko-angielski) lub informator zawierający co najmniej jeden esej budujący kontekst interpretacyjny prezentowanej sztuki, oraz wysokiej jakości reprodukcje dzieł.

W roku 2022 wydano 10 znaczących publikacji:

- *Tradycja i nowoczesność. Sztuka w międzywojennym Poznaniu. Stowarzyszenie Artystów Wielkopolskich „Plastyka” (1925–1939)* (Jarosław Mulczyński)
- *Rama do obrazu. Z bliska. Spotkania z konserwacją* (red. Adriana Podmostko-Kłós, Marek Peda)
- *Muzeum XXI wieku. W 100-lecie I zjazdu muzeów polskich* (red. Maria Gołąb)
- *Awangardzistka. Maria Nicz-Borowiakowa 1896–1944* (red. Agnieszka Salamon-Radecka, Agnieszka Skalska)
- *Wiele / Niewiele. Dwie drogi myślenia w projektowaniu graficznym* (Barbara Górecka)
- *Wielkopolska w monetach i medalach. Podróż przez tysiąclecie* (Witold Garbaczewski, Agnieszka Murawska)
- *165 lat Muzeum* (Maria Gołąb, Tomasz Łęcki)

Publikacje Muzeum Narodowego w Poznaniu wydane w roku 2022,
fot. Sonia Bober

- *Gołuchowskie luoghi ritirati. Kolekcja rycin i rysunków Izabeli z Czartoryskich*, seria „Studia i Monografie Muzeum Narodowego w Poznaniu”, t. 1 (Grażyna Hałasa)
- *Raport roczny MNP 2021* (red. Aleksandra Sobocińska)
- „Studia Muzealne” (z. XXVII czasopisma cieszącego się dużym zainteresowaniem badaczy, które zawiera artykuły głównie na temat zbiorów poznańskiego muzeum oraz ogólniejsze rozprawy z dziedziny historii i teorii sztuki, muzeologii i konserwatorstwa; pismo ujęte w wykazie czasopism naukowych MNiSW z dnia 1 grudnia 2021 r. /40 punktów/ i indeksowane w bazie ERIH+).

Ponadto w 2022 r. wydano foldery-przewodniki po wystawach (m.in. *Awanguardzistka. Maria Nicz-Borowiakowa 1896–1944, Wielkopolska w monetach i medalach. Podróż przez tysiąclecie*), informator *2022 Rok Romantyzmu Polskiego w Muzeum Narodowym w Poznaniu*, plan MNP w polskiej i angielskiej wersji językowej oraz książeczki edukacyjne (m.in. *Szkoła i nauczyciele* oraz *Dzieci. Dorośli. Seniorzy*), wykonano dodruki (m.in. katalogu wystawy *Wilhelm Hammershøi. Światło i cisza* pod red. Martyny Łukasiewicz oraz książeczek edukacyjnych z cyklu „Muzealni Tropiciele”: *Muzealny zwierzyniec, Podróże małe i duże, Ślimak i czereśnie*)

Wydrukowano także ulotki marketingowe do wystaw czasowych oraz kalendaria miesięczne.

Poza katalogami wystaw, rocznikiem, przewodnikami, książeczkami edukacyjnymi, folderami, ulotkami edukacyjno-promocyjnymi oraz materiałami promocyjnymi przygotowano również liczne druki akcydensowe (zaproszenia, pocztówki, zakładki, kalendarze, plakaty, afisze, postery, banery, billboardy).

Naszym najważniejszym celem jest prezentowanie zbiorów muzealnych, badań nad nimi oraz ich upowszechnianie, z zachowaniem najwyższego poziomu merytorycznego i edytorskiego wydawanych publikacji. Wydawnictwa muzealne cieszą się dużym uznaniem czytelników, są nagradzane, pisze i mówi się o nich w mediach. W roku 2022 za publikację autorstwa Ewy Hornowskiej *Poznański fotograf Sally Jaffé* otrzymaliśmy I nagrodę w Konkursie na Wydarzenie Muzealne Roku w Wielkopolsce „Izabella”. Publikacja ta uczestniczyła również w Przeglądzie Książki Naukowej organizowanym przez Bibliotekę Uniwersytecką UAM, a także w V Konkursie o Nagrodę Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk na najlepszą książkę o Wielkopolsce w roku 2021.

Wybrane publikacje Muzeum Narodowego w Poznaniu wydane w roku 2022: *Awangardzistka. Maria Nicz-Borowiakowa 1896–1944* oraz *Wielkopolska w monetach i medalach. Podróż przez tysiąclecie*, fot. Sonia Bober

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

Rok 2022 był bardzo ważny, jeśli mowa o działalności naukowej pracowników MNP. Realizowali oni podstawowe zadania badawcze, opracowywali zbiory, jak również uczestniczyli w konferencjach naukowych oraz programach badawczych finansowanych z grantów. Dużą część działalności naukowej pochłonęła praca nad konferencją „Muzeum XXI wieku. W 100-lecie Zjazdu Muzeów w Poznaniu”, której Muzeum Narodowe w Poznaniu było gospodarzem.

Konferencja naukowa „Muzeum XXI wieku. W 100-lecie I zjazdu muzeów polskich w Poznaniu” 1–3.06.2022, pod honorowym patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy

Organizatorami konferencji były cztery instytucje: Muzeum Narodowe w Poznaniu (organizator główny), Muzeum Narodowe Rolnictwa w Szreniawie, Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, Fundacja Muzeów Wielkopolskich oraz Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zabytków. Sfinansowanie wydarzenia było możliwe dzięki dotacji celowej MKDiN.

W konferencji wzięli udział przedstawiciele środowisk muzealnych oraz akademickich, związanych z historią muzealnictwa i teoretyczną refleksją nad zagadnieniami muzealnymi. Program dwudniowych obrad, przygotowany przez Radę Naukową pod kierunkiem prof. Doroty Folgi-Januszewskiej, obejmował 23 wystąpienia odnoszące się do dwóch zasadniczych zagadnień: pierwszy dzień poświęcono kształtowaniu się polskiego muzealnictwa do 1945 r. (3 sesje plenarne), drugi polskiemu muzealnictwu od połowy XX w. do dzisiaj (3 sesje plenarne). Referaty wprowadzające przygotowali prof. Krzysztof Pomian (*Kolejne spekulacje o przyszłości muzeów*) oraz prof. Andrzej Rottermund (*Polskie muzealnictwo w procesie przemian 1968–1996*). Konferencji towarzyszyło wydawnictwo pt. *Muzeum XXI wieku. W 100-lecie Zjazdu Muzeów w Poznaniu*.

Na program konferencji składały się także objazdy studyjne po wielkopolskich muzeach: pierwszego dnia do Muzeum Narodowego Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie; drugiego – do Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy oraz Muzeum – Pałacu w Rogalinie, oddziału MNP.

Czepiec złoty, okolice Rawicza, XVIII – pocz. XIX w., brokat broszowany jedwabiem, płótno drukowane, jedwab, złota koronka klockowa, fot. Sławomir Obst

Międzynarodowa konferencja naukowa „Character in an Interior/ Character of an Interior – International Conference on Vilhelm Hammershøi” 17-19.06.2022

Pierwsza międzynarodowa konferencja poświęcona badaniom nad twórczością Vilhelma Hammershøia była pokłosiem wystawy „Vilhelm Hammershøi. Światło i cisza/ Vilhelm Hammershøi. Light and silence”, zorganizowanej przez poznańskie Muzeum Narodowe. Wystawa stała się punktem wyjścia do naukowej debaty, inspirowanej kluczowym motywem w twórczości Hammershøia. W ciągu dwóch głównych dni wygłoszono 18 referatów, z których 3 przygotowali główni mówcy: dr Gertrud Oelsner z Hirschsprung Collection w Kopenhadze, dr Peter Nørgaard Larsen ze Statens Museum for Kunst w Kopenhadze oraz prof. Maria Poprzęcka z Uniwersytetu Warszawskiego. Wśród gości konferencji znaleźli się badacze z Toledo University (USA), Sapienza Università di Roma, Kunstmuseum Brands, Oslo University, Instytutu Sztuki PAN, Muzeum Narodowego w Warszawie, Uniwersytetu Gdańskiego, Instytutu Historii Sztuki UAM, Muzeum Narodowego w Poznaniu. Trzeci dzień poświęcono zaprezentowaniu kolekcji malarstwa i rzeźby Muzeum Narodowego w Poznaniu. Konferencja została zrealizowana dzięki grantowi z New Carlsberg Foundation w Kopenhadze, a także dofinansowaniu z Ministerstwa Kultury Danii. Planowane jest wydanie publikacji pokonferencyjnej. Ze strony MNP konferencję organizowała Martyna Łukasiewicz.

Konferencja naukowa „Muzeum XXI wieku. W 100-lecie I zjazdu muzeów polskich w Poznaniu”, 1–3 czerwca 2022, fot. Jadwiga Subczyńska

Wśród badań nad katalogami zbiorów lub fragmentami kolekcji należy wyszczególnić następujące:

- Zbiory sztuki średniowiecznej (zakończenie prac: 2023)
- Grafika niderlandzka XVI w.
- Rzeźba polska od końca XVIII do poł. XX w. (zakończenie prac: 2024)
- Katalog fotografii osób zidentyfikowanych w zbiorach Ratusza – Muzeum Poznania (zakończenie prac: 2024)
- Akwaforty Antoniego Radziwiłła
- Korpus polskiego plakatu do 1939 r. (planowana współpraca z Muzeum Plakatu w Wilanowie)
- Plakaty z kolekcji MNP: badania ikonograficzne (cykl wystaw co dwa lata: *Graphic Concept*)
- Kolekcja Romana Cieślewicza w MNP oraz katalog dzieł wszystkich artysty (rozpoczęta dysertacja doktorska)
- Katalog kolekcji bożonarodzeniowych szopek (wystawa: 2024)
- Katalog czepców złotych
- Katalog ceramiki siedmiogrodzkiej
- Katalog zbiorów dokumentacji archiwalnej z kolekcji Wiesławy Cichowicz (wystawa: 2025)
- Wachlarze w zbiorach MNP (wystawa: 2025)
- Katalog zbioru zabytków sztuki prawosławnej (wystawa: 2025/2026)
- Damskie naszyjniki czy męskie pasy? Srebrne akcesoria stroju z XVI–XVIII w. na przykładzie zbioru Muzeum Narodowego w Poznaniu (wystawa: po 2025)
- Zespół portretów francuskich ze zbiorów Izabeli z Czartoryskich Działyńskiej (wystawa: 2025; we współpracy z Muzeum Książąt Czartoryskich i E-RIHS)
- Odznaki wielkopolskie. Katalog zbiorów
- Katalog broni czarnoprochowej
- Katalog dokumentów i fotografii związanych z udziałem Wojsk Wielkopolskich w wojnie polsko-bolszewickiej 1919–1920
- Katalog muzealiów związanych z 15 Pułkiem Ułanów Poznańskich
- Katalog oporządzenia jeździeckiego
- Katalog zbiorów muzealiów związanych z poznańskimi organizacjami i towarzystwami (do 1939)
- Rysunki i ryciny z kolekcji Edwarda barona Rastawieckiego
- Rysunek europejski od neoklasycyzmu do impresjonizmu (wystawa: 2025)
- Rysunek polski od końca XVIII do początków XX w. (wystawa: 2026)
- Kolekcja Atanazego Raczyńskiego (wystawa dla Hiszpanii)
- Zbiory gołuchowskie – katalogi kolekcji malarstwa polskiego i europejskiego, sztuki starożytnej oraz rzemiosła artystycznego (otwarcie programu badawczego).

Badania związane z przygotowywanymi wystawami (dwie zrealizowano w 2022 r.):

- Spuścizna artystyczna Marii Nicz-Borowiakowej
- Wielkopolska w monetach i medalach – 50 lat później
- Motyw wnętrza w polskim malarstwie XIX i XX w. (wystawa: 2024)
- Prace badawcze i konserwatorskie przy obrazie Józefa Pankiewicza *Targ na jarzyny* (wystawa: 2024)

- Europejska i amerykańska odprzodowa broń palna czarnoprochowa, krótka i długa (wystawa: 2023)
- Tomasz Panufnik – lutnista (wystawa: 2024)
- Polski portret wojskowy epoki saskiej (wystawa: 2024)
- Papua Zachodnia. Kolekcja prof. Józefa Zwierzyckiego (wystawa: 2024)
- Rainer Weber. Badacz, konserwator, budowniczy, muzyk (wystawa: 2024)
- Rysunki i ryciny z kolekcji Carlosa van Hasselta i Andrzeja Niewęglowskiego
- Łączność w wojsku (wystawa: 2024)
- Koło Klipsa. Monografia ugrupowania (wystawa: 2024)
- Kolekcjonerzy. Loeb, van Hasselt, Hirschsprung i duński Złoty Wiek (wystawa: 2025)
- Polskie, czeskie i skandynawskie artystki przełomu XIX i XX w. (wystawa: 2025)
- Nowożytnie złotnictwo polskie (wystawa: 2025; w ramach programu MKiDN *Tożsamość*)
- Twórczość artystów związanych z Teatrem Marcinek w Poznaniu i historia teatru (wystawa: 2025)
- Edmund i Jan Węclawscy – otwarcie cyklu planowanego na wiele lat pt. „Mebel w Poznaniu” (wystawa: 2025)
- Monografia Muzeum Miejskiego (wystawa: 2026).

Prace nad scenariuszami nowych wystaw stałych:

- Polska sztuka po 1945 r.
- Muzeum Etnograficzne po modernizacji: pokaz kolekcji, Muzeum Dziecięce, Wystawa Magazynowa
- Muzeum Zamku w Gołuchowie: pomiędzy rekonstrukcją muzeum Izabeli Czartoryskiej a nowym programem
- Galeria Sztuki Europejskiej
- Ratusz – Muzeum Poznania: piwnice i parter (otwarcie: 2023), I i II piętro (otwarcie: 2026).

Prace badawcze niezwiązane z planowanymi wystawami:

- Życie i twórczość Jerzego Hulewicza (przygotowywana dysertacja doktorska)
- Poznański Bunt a łódzki Jung Idysz, rekonstrukcja relacji i współpracy
- Fotografia w Poznaniu u schyłku XIX i na pocz. XX w.
- Poznańskie rzeźby plenerowe – katalog rzeźb w przestrzeni miasta Poznania (zakończenie prac: 2023/2024; we współpracy z Fundacją Rarytas)
- Wielkie retabula snycerskie w Wielkopolsce doby Wazów (dysertacja doktorska złożona w listopadzie na Wydziale Nauk o Sztuce UAM i przekazana do recenzji)
- Zespół pałacowo-parkowy w Rogalinie – monografia (wydanie: 2023/2024)
- Kosowo – Albania. Badania terenowe
- Kazimierz Malinowski – muzeolog
- Jan Rutkowski – działalność konserwatorska w latach 1909–1922
- Katalog dzieł wszystkich i monografia twórczości Jana Młodożeńca
- Zbiory monet i medali oraz organizacje numizmatyczne w Poznaniu do 1945 r.

Cyprian Kamil Norwid, *Koń*,
1868, rysunek piórkiem tuszem
na kremowym papierze,
fot. archiwum MNP

- Monografia poznańskiego artysty grawera Jana Białasa (czynnego 1885–1905)
- Rysunki Cypriana Kamila Norwida w zbiorach Gabinetu Rycin
- Historia i działalność Muzeum Historii Miasta Poznania między 1954 a 2019 r. (przygotowywana dysertacja doktorska)
- Poznańska fotografia prasowa w czasach PRL na przykładzie działalności Jerzego Unierzyskiego
- Dzieło sztuki średniowiecznej na wystawie (przygotowywana dysertacja doktorska)
- Klawesyn Burkata Shudiego nr 496, 1765 – historia, renowacja i rekonstrukcja (budowa kopii)
- Kolekcja instrumentów muzycznych Klasztoru OO. Paulinów na Jasnej Górze w kontekście muzycznej działalności kapeli jasnogórskiej (przygotowywana dysertacja doktorska)
- Spuścizna Zdzisława Szulca. Początki Muzeum Instrumentów Muzycznych w Poznaniu (przygotowywana dysertacja doktorska)
- Moda czasów transformacji ustrojowej w Polsce
- Design włoski (ze szczególnym uwzględnieniem designu radykalnego, twórczości grupy Memphis i firmy Alessi), design skandynawski, design zaangażowany społecznie
- Komplet mebli 1329 Rajmunda Hałasa i jego europejskie konteksty
- Losy kolekcji gołuchowskiej po 1939 r.
- Projekty Józefa Mehoffera dla Czartoryskich. O witrażach w gołuchowskiej kaplicy i paryskim kościele św. Ludwika
- Budda, badania technologiczne i konserwacja rzeźby ze zbiorów Muzeum Etnograficznego (projekt finansowany przez Fundację SUMITOMO)
- Rozpoczęcie projektu badawczego związanego z realizacją nagrań instrumentów z kolekcji Muzeum Instrumentów Muzycznych w celu rozbudowania przewodnika multimedialnego (we współpracy z Katedrą Historycznych Praktyk Wykonawczych Akademii Muzycznej w Poznaniu).

Granty i inne programy badawcze:

- Formy przestrzenne w Poznaniu, grant badawczy w ramach NPRH – moduł „Dziedzictwo narodowe” (grant 3-letni 2020–2022; Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu, Wydział Edukacji Artystycznej i Kuratorstwa; zespół badawczy: prof. M. Bieczyński /UAP/, dr A. Borowiec /MNP/).
- Meble w Poznaniu: otwarcie wieloletniego projektu we współpracy z Uniwersytetem Artystycznym w Poznaniu (M. Błaszczński).
- Rozpoznanie, zestawienie i analiza wszystkich prac i projektów Romana Cieślewicza, grant badawczy Narodowego Instytutu Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą, finansowanie w trybie 3-letnim (A. Grabowska-Konwent)

- Portrety francuskie z XVI i XVII w. oraz ich XIX-wieczne kopie ze zbiorów rodziny Czartoryskich: Izabeli Czartoryskiej z Puław oraz jej wnuków Władysława Czartoryskiego i Izabeli z Czartoryskich Działyńskiej, przechowywane w kolekcji Muzeum Narodowego w Krakowie i Muzeum Narodowego w Poznaniu, projekt przyjęty przez Radę Polskiego Konsorcjum dla Badań nad Dziedzictwem Kulturowym E-RIHS (M. Łukasiewicz, K. Męczyńska).
- WielkoPolska – emigracyjna Europa, dwuletni projekt muzealno-badawczy w ramach programu „Kultura inspirująca”, finansowanego przez MKiDN (K. Bartosiak, K. Małecka, dr E. Leszczyńska, M. Wilanowska, P. Wilanowski, A. Kunicka-Goldfinger, P. Vogt-Wawrzyniak, E. Prałat)
- Budda, badania technologiczne i konserwacja rzeźby ze zbiorów Muzeum Etnograficznego w Poznaniu, projekt finansowany przez Fundację SUMI-TOMO (J. Kokoć, J. Kitamikado /konserwatorka niezależna/).
- Konserwatorski i historyczno-artystyczny program badań nad obrazem *Portret mężczyzny* Antoona van Dycka, grant Krajowego Centrum Badań nad Dziedzictwem (M. Łukasiewicz, A. Rękawek).

Referaty wygłaszane przez pracowników Muzeum Narodowego w Poznaniu na sesjach i konferencjach ogólnopolskich i europejskich:

- H. Barvenava, *Pamięć o stroju ludowym jako symbolu niepodległości i wolności w Polsce, Ukrainie, Białorusi*, konferencja „Strój w pamięci – pamięć o stroju. Badania nad ubiorem z perspektywy Memory Studies” (Wilamowice, 30.06–2.07)
- M. Błaszczński, *Złotnictwo kościelne w zbiorach Muzeum Archidiecezjalnego w Poznaniu – wybrane problemy kolekcji, konserwacji i ekspozycji*, międzynarodowa konferencja „Rzemiosło artystyczne w muzeach i zbiorach kościelnych” (Muzeum Archidiecezji Warszawskiej, 14.11)
- U. Baszczyńska-Gosz, *Minione wsie bamberskie w granicach miasta Poznania*, „Festiwal Tradycji Poznańskich, (Muzeum Instrumentów Muzycznych, 6.08)
- M. Czerwińska, *Materiały Centralnej Doświadczalnej Stacji Jedwabniczej w Milanówku (jedwabie, druki ulotne, wydawnictwa i zdjęcia)*, sesja naukowa „Art deco” (Muzeum Mazowieckie w Płocku, 23.06)
- J. Fil, V. Velichko *Collection of Buddhist art at the National Bohdan and Varvara Khanenko Museum of Art*, seminarium „16th International Association for Tibetan Studies Seminar” (Praga, 3–9.07)
- G. Hałasa, *To, co stałe, to, co zmienne. Obraz Muzeum Narodowego w Poznaniu z perspektywy badań i projektów związanych z kolekcją*, konferencja „Muzeum XXI wieku. W 100-lecie I zjazdu muzeów polskich w Poznaniu” (1–03.06)
- E. Leszczyńska, *O rogalińskim genius loci i próbie jego odtworzenia*, seminarium dotyczące badań proveniencyjnych w polskich muzeach (Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, 21.06)
- E. Leszczyńska, *Rogalin – Pomnik Historii i co dalej?*, „Jubileusz 60 lat misji Narodowego Instytutu Dziedzictwa w Oddziale Terenowym w Poznaniu” (5.07)
- E. Leszczyńska, *O przezorności, odkłamywaniu historii, żmudnych badaniach i miarkowaniu ambicji, czyli o odtwarzaniu domu Raczyńskich w Rogalinie*,

konferencja „Odbudowa, restytucja czy trwała ruina? Nowe życie obiektów rezydencjonalnych” (Zamek Królewski w Warszawie, 28.10)

- P. Łobodzińska, *Przestrzeń liturgiczna i topografia sakralna kościoła w Domachowie w świetle wizytacji, dokumentów kościelnych i najnowszych odkryć*, „Seminarium Mediewistyczne im. Alicji Karłowskiej-Kamzowej” (Poznań, 7–9.12)
- J. Łuczak, *Polskie lotnictwo wojskowe: broń, barwa, tradycje*, „I Poznańska Konferencja Lotnicza” (21.10)
- M. Łukasiewicz, *Individualists without revolt. Hammershøi and Bonnard*, pierwsza międzynarodowa konferencja poświęcona artyście „Character in an Interior/ Character of an Interior – International Conference on Vilhelm Hammershøi” (18.06)
- M. Łukasiewicz, *Portrait of a Nation? Nineteenth Century Collections of Danish art*, konferencja „Cultures d'exposition. Pratiques artistiques et performance dans l'Europe du XIXe siècle” (Université de Lausanne, 22–24.09)
- J. Minksztym, *Nie dać, by zginęło. Początki kolekcji etnograficznej w Poznaniu jako forma działalności patriotycznej Heleny i Wiesławy Cichowicz*, „Konferencja Muzeum XXI wieku. W 100-lecie I zjazdu muzeów polskich w Poznaniu” (01.06)
- J. Minksztym, *Obiekty z Gubina w zbiorach Muzeum Narodowego w Poznaniu*, „Międzynarodowa Konferencja Naukowa «Displaced Collections»” (Guben, Museumsverband des Landes Brandenburg, 12–14.10)
- A. Murawska, *Numizmatyczne dary Seweryna Mielżyńskiego dla Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu na tle darowizn innych ofiarodawców*, „Konferencja z okazji jubileuszu 165-lecia Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk” (11–12.02, on-line)
- A. Podmostko-Kłós, *„Rama do obrazu”. O współpracy konserwatorów i historyka sztuki*, LXX Ogólnopolska Sesja Naukowa „O współpracy konserwatorów i historyków sztuki”, (Kraków, 24–25.11)
- R. Sobczak-Jaskulska, *Zamek Królewski w Poznaniu oczami użytkownika*, „Symposium o odpowiedzialności za depozyt przyszłości Zamku Królewskiego w Poznaniu” (1.07)
- A. Wajroch, *Jak czytać bajki nienapisane. O tryptykach „Bajki I” i „Bajki II” Jacka Malczewskiego. Zarys problematyki badawczej*, „III Interdyscyplinarna Konferencja «Baśnie i bajki jako przedmiot interdyscyplinarnych badań naukowych»” (23.02)
- A. Wajroch, *„Thanatos” jako przewodnik w drodze do domu. O motywie śmierci-powrotu w twórczości Jacka Malczewskiego. Przyczynek do badań*, „IV Ogólnopolska Konferencja Naukowa «Topos śmierci w literaturze, kulturze i sztuce»” (28.10, on-line).

Publikacje i wydawnictwa Muzeum Narodowego w Poznaniu, które związane były z działalnością naukową pracowników MNP, omówiono w rozdziale „Wydawnictwa”.

KONSERWACJA

W ramach Działu Konserwacji funkcjonuje 8 specjalistycznych pracowni, w których przeprowadza się prace konserwatorskie o różnym zakresie przy muzealiach ze zbiorów MNP, ponadto Pracownia Profilaktyki Muzealnej, która prowadzi działania związane z monitorowaniem środowiska na ekspozycjach i w magazynach muzealiów (utrzymanie właściwych poziomów temperatury, wilgotności, oświetlenia) oraz prace odkażające i biobójcze, a także Pracownia Badań Technologiczno-Konserwatorskich, gdzie przeprowadzane są materiałowe badania identyfikacyjne oraz analizy mikrochemiczne zabytków.

W 2022 r. ukończono prace konserwatorskie o pełnym zakresie przy 380 obiektach, przeprowadzono 570 konserwacji częściowych oraz 690 konserwacji zabezpieczających. Przeprowadzono badania technologiczne przy 48 muzealiach.

Na 39 etatach działu konserwacji zatrudnionych jest 42 konserwatorów i renowatorów.

Wybrane realizacje w pracowniach konserwatorskich

Duża ilość zrealizowanych prac konserwatorskich związana była z zaplanowanym na czerwiec 2023 r. otwarciem nowej ekspozycji stałej w Ratuszu – Muzeum Poznania. W związku z tym, że zarówno w gotyckich piwnicach, jak i w magazynie studyjnym zostanie zaprezentowana bardzo duża ilość różnorodnych obiektów – od kamiennych rzeźb średniowiecznych, poprzez numizmaty i średniowieczne rzemiosło, po XIX- i XX-wieczne malarstwo, grafikę, druki użytkowe i przedmioty codziennego użytku – dziesiątki muzealiów przeszły przez ręce konserwatorów w wielu pracowniach działu.

Niezależnie od tych prac kontynuowane były rutynowe działania konserwatorskie dla wszystkich działów, galerii i oddziałów MNP – prace przy obiektach, przygotowanie i opieka konserwatorska przy wystawach czasowych, sporządzanie setek opisów stanów zachowania, opinii dla Komisji Akcesyjnej, przeglądów ekspozycji i zbiorów magazynowych.

Wystawa „Rama do obrazu. Z cyklu «Z bliska. Spotkania z konserwacją»”, Muzeum Sztuk Użytkowych w Zamku Królewskim w Poznaniu, fot. Sonia Bober

W **Pracowni Konserwacji Malarstwa i Rzeźby Polichromowanej, Pracowni Konserwacji Ram i Pozłotnictwa** oraz **Pracowni Konserwacji Papieru i Skóry** wykonano wiele konserwacji obrazów, ram, grafik i rysunków, przeznaczonych na dwie duże wystawy czasowe: „Stowarzyszenia Artystów Wielkopolskich «Plastyka» w Poznaniu (1925–1939)” i „Awangardzistka. Maria Nicz-Borowiakowa”. Oprócz rutynowych działań konserwatorskich związanych z przeglądami, wykonaniem prac konserwatorskich i opiniowaniem stanu zachowania obiektów przygotowanie konserwatorskie obiektów wymagało, co było dość nietypowym działaniem, przeprowadzenia zabiegów konserwatorskich oraz zaprojektowania i wykonania nowych opraw dla wielu dzieł ze zbiorów prywatnych (rodzinnych).

W związku z remontem zamku w Gołuchowie oraz trwającym remontem ratusza do konserwacji trafiło szczególnie wiele obrazów i zabytkowych ram ze stałych ekspozycji tych oddziałów.

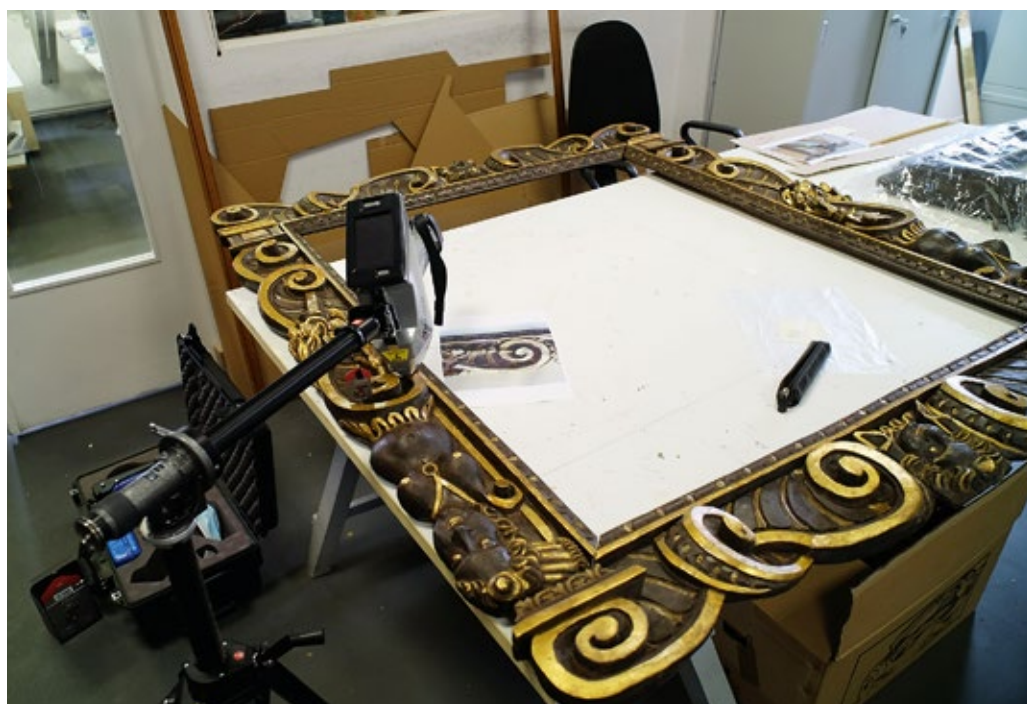
Bardzo ważnym wydarzeniem dla działu konserwacji, ale przede wszystkim dla **Pracowni Konserwacji Ram i Pozłotnictwa** było otwarcie w maju wystawy konserwatorskiej „Rama do obrazu”, pierwszej z nowego cyklu „Z bliska. Spotkania z konserwacją”. Aby przedstawić tradycyjne techniki pozłotnicze, warsztat konserwatora-pozłotnika i zagadnienia związane z projektowaniem nowych opraw dla dzieł malarskich ze zbiorów MNP, zespół pracowni przygotował zarówno obiekty (ramy różnego rodzaju, z różnego czasu, z bardzo zróżnicowanym sposobem wykończenia powierzchni), jak i teksty do katalogu. Przeprowadzono też szereg działań edukacyjnych, warsztatów pozłotniczych i spotkań z publicznością.

Działania **Pracowni Konserwacji Papieru i Skóry** dotyczyły głównie realizacji zadań związanych z wystawami. Nadal prowadzono prace przy licznych muzealiach ze zbiorów Ratusza – Muzeum Poznania, przeznaczonych na nową ekspozycję stałą. Zakończono prace przy wieloletnich konserwacjach trzech starodruków z biblioteki Muzeum Zamku w Gołuchowie oraz przy orientalnym malowanym parawanie zdobiącym wnętrza pałacu w Rogalinie.

W **Pracowni Konserwacji Sztuki Użytkowej** kontynuowano przede wszystkim prace konserwatorskie przy unikatowych, cennych obiektach średnio-wiecznych na nową stałą ekspozycję w Ratuszu – Muzeum Poznania. Wykonawszy łącznie konserwacje ponad tysiąca obiektów, zakończono wieloletnie prace konserwatorskie przy monetach i medalach ze zbiorów Gabinetu Numizmatycznego MNP – na wystawę „Wielkopolska w monetach i medalach”. Wykonano kolejne konserwacje muzealiów ze zbiorów WMW i MSU na wystawę „Broń ognista”.

W **Pracowni Konserwacji Instrumentów Muzycznych** przeprowadzono szereg konserwacji częściowych, natomiast szczególnego i bardzo szerokiego zakresu prac wymagały dwa instrumenty przeznaczone na ekspozycję stałą – werbel oraz vevpiano (XIX-wieczny instrument mechaniczny).

Zespół **Pracowni Konserwacji Zabytków Etnograficznych** był zaangażowany przez kilka miesięcy w duże zadanie logistyczne polegające na

Warsztaty pozłotnicze na wystawie „Rama do obrazu” prowadzone przez Renatę Pilawską z Pracowni Konserwacji Ram i Pozłotnictwa, fot. Sonia Bober

—
Klejenie rami manierystycznej typu Sansovino, Pracownia Konserwacji Ram i Pozłotnictwa, fot. Marek Peda

zapakowaniu i wywiezieniu do magazynów tymczasowych przebogatych zbiorów Muzeum Etnograficznego (wiele tysięcy obiektów) na czas remontu oddziału. W przeniesionej na nowe miejsce pracowni kontynuowano prace przy konserwacji przeznaczonych na nową ekspozycję ubiorów i przedmiotów codziennego użytku z kolekcji Ratusza – Muzeum Poznania. Rozpoczęto prace konserwatorskie przy cennej tkaninie zdobionej haftem burgundzkim – pretekście z XVI w., przeznaczonej na ekspozycję stałą w MSU.

W **Pracowni Konserwacji Tkanin** kontynuowano działania konserwatorskie przy zabytkowych tkaninach ze stałych ekspozycji w Muzeum Pałacu w Rogalinie i w MSU (dywany, kilimy, makaty) oraz zabytkowych mundurach z kolekcji WMW. Zakończono prace przy muzealiach przygotowanych na nowe ekspozycje stałe w Ratuszu – Muzeum Poznania.

Pracownia Konserwacji Mebli w trudnych warunkach pracy (nadal trwa remont budynku stajni w Rogalinie, konserwatorzy powrócą do swojej stałej siedziby w 2023 r.) kontynuowała konserwację zespołu mebli wykonanych w 1904 r. wg projektu A. Grenandera do gabinetu dyrektora poznańskiego muzeum oraz licznych mebli stanowiących wyposażenie zamku w Gołuchowie – skrzyń, krzesel i gablot. Zakończona została wieloletnia konserwacja zespołu rzeźb (grupy Ukrzyżowania) autorstwa twórcy ludowego Pawła Brylińskiego, ze zbiorów ME. Wykonano wiele konserwacji częściowych i zachowawczych przy obiektach przeznaczonych na nowe ekspozycje stałe w Ratuszu – Muzeum Poznania.

Paweł Napierała z Pracowni Konserwacji Malarstwa i Rzeźby Polichromowanej oraz Wiesław Piechel z Pracowni Konserwacji Ram i Pożłotnictwa podczas oczyszczania obrazów i ram, fot. Marek Peda

Nowe i kontynuowane konserwatorskie projekty badawcze i inwestycyjne

- **Anna Napierała** wraz z zespołem współpracowników z MNP zorganizowała ogólnopolskie szkolenie RE-ORG, sfinansowane z dotacji celowej MKiDN. Głównym koordynatorem i mentorem szkolenia, które odbyło się w dniach 19–30 września, był Gaël de Guichen – uznany specjalista w zakresie profilaktyki konserwatorskiej i ochrony zabytków, współtwórca metody RE-ORG oraz konsultant ICCROM. Wspierały go Aida Nunes (konserwator z Muzeum w Lizbonie) i Maria Jose Gracia Tarragona (koordynator obszaru ochrony prewencyjnej z Barcelony). W szkoleniu uczestniczyli przedstawiciele jedenastu instytucji muzealnych z całej Polski oraz sześćcioro trenerów z MNP (Anna Napierała, Paweł Napierała, Joanna Kokoć, Aleksandra Hurnowicz, Wojciech Lorek, Sonia Bober). Głównym zadaniem było poznanie i wdrożenie metody zreorganizowania magazynów zbiorów muzealnych, opracowanej przez ICCROM i UNESCO, poczynając od oceny stanu warunków magazynowych, przez planowanie i stworzenie planu reorganizacji, po realną poprawę warunków przechowywania muzealiów. Ćwiczenia praktyczne przeprowadzono w magazynach WMW i MIM. Szkolenia RE-ORG dla muzeów w Polsce będą kontynuowane przez zespół liderów z MNP pod patronatem NIMOZ.
- **Joanna Kokoć** we współpracy z niezależną konserwatką Joanną Koryciarz-Kitamikado rozpoczęła projekt badawczo-konserwatorski przy rzeźbie Buddy ze zbiorów Muzeum Etnograficznego. Dzięki zdobyciu grantu z japońskiej Fundacji Sumitomo udało się sfinansować wizytę japońskich specjalistów zajmujących się konserwacją i historią sztuki buddyjskiej oraz pierwszą część badań technologicznych.
- **Gaja Gąsecka** i **Lucyna Balewska** rozpoczęły współpracę z zespołami konserwatorów z Muzeów Narodowych w Krakowie i w Warszawie przy projekcie naukowo-badawczym „Józef Chełmoński”. Jego zwieńczeniem będzie monograficzna wystawa twórczości artysty w latach 2024–2025. W 2022 r. zamknięto etap badań nieinwazyjnych (obrazowania w świetle UV, IR, VIS oraz badania XRF) wybranych 30 obrazów Chełmońskiego, w tym 7 ze zbiorów MNP.
- **Katarzyna Męczyńska** i **Gaja Gąsecka** kontynuowały działania w ramach projektu badawczo-konserwatorskiego „Królowe, piękne damy i stare koronki. Portrety francuskie z przełomu XVI i XVII w. oraz ich XIX-wieczne kopie z kolekcji rodziny Czartoryskich: Izabeli Czartoryskiej z Puław oraz jej wnuków Władysława Czartoryskiego i Izabeli z Czartoryskich Działyńskiej, przechowywane w zbiorach Muzeum Narodowego w Krakowie i Muzeum Narodowego w Poznaniu”. W 2022 r. przeprowadzono kolejny etap badań w LANBOZ w Krakowie oraz zaprezentowano wyniki I etapu badań technologicznych (w ramach uzyskanej dotacji E-RHIS) na warsztatach informacyjnych na Uniwersytecie Wrocławskim. Projekt zostanie zakończony wydawnictwem i wystawą w 2025 lub 2026 r. przy współpracy z Martyną Łukasiewicz i MNK.
- **Agnieszka Rękawek**, przy współpracy z prof. Mirosławem Wachowiakiem z Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, zakończyła prace badawcze w ramach projektu konserwatorskiego „Targ na jarzyny J. Pankiewicza

Piotr Cieślak przy konserwacji vevpiano, Pracownia Konserwacji Instrumentów Muzycznych, fot. Marek Peda

Aldona Kłapouch i Lucyna Grupa, Pracownia Konserwacji Zabytków Etnograficznych, fot. Marek Peda

ze zbiorów *Muzeum Narodowego w Poznaniu (MNP Mp 113)*". Kontynuowane są prace konserwatorskie. Projekt zakończony zostanie publikacją i wystawą w 2024 r., przy współpracy z dr Arkadiuszem Krawczykiem.

- **Agnieszka Rękawek**, we współpracy z Martyną Łukasiewicz, rozpoczęła projekt badawczy dotyczący obrazu *Portret mężczyzny* domniemanego autorstwa A. van Dycka. Uzyskała dotację z Krajowego Centrum Badań nad Dziedzictwem na pełne badania technologiczno-konserwatorskie.
- **Krzysztof Kalitko** zrealizował zakup sprzętu (nawilżacze, osuszacze, stacje demineralizacji wody) utrzymującego właściwe warunki klimatyczne w przestrzeniach galerii stałych i wystaw czasowych gmachu głównego MNP (z dotacji MKiDN).
- **Sabina Figurniak** zakończyła prace projektowe w ramach zadania „Remont i modernizacja pomieszczeń piwnicy budynku Kuchni Królewskiej MSU”.

Współpraca z wydziałami konserwacji i restauracji dzieł sztuki (koordynacja: Agnieszka Kunicka-Goldfinger, Główna Konserwator MNP)

– pełne konserwacje muzealiów ze zbiorów MNP, wykonywane jako prace dyplomowe i kursowe:

- z ASP we Wrocławiu – zakończono konserwację 14 obiektów szkła zabytkowego ze zbiorów MSU, przekazano do konserwacji kolejnych 8 zabytków z działu szkła i ceramiki
- z ASP w Warszawie – zakończono prace konserwatorskie przy dwóch obrazach z Galerii Sztuki Europejskiej oraz dwóch zabytkowych wachlarzach ze zbiorów MSU, trwa konserwacja czterech obrazów z Galerii Sztuki Polskiej od XVI do XVIII w.
- z Wydziałem Sztuk Pięknych UMK w Toruniu – trwają prace przy dwóch obiektach z Galerii Sztuki Współczesnej, marmurowym popiersiu Marka Aureliusza z Galerii Sztuki Starożytnej oraz dwóch alabastrowych wazach i wachlarzu ze zbiorów MSU.

Pod nadzorem konserwatorskim Agnieszki Kunickiej-Goldfinger przeprowadzono działania konserwatorskie i badawcze realizowane jako zlecenia zewnętrzne: prace wykończeniowe i aranżacyjne w Sali Krat, Sieni Gotyckiej oraz holu wejściowym ratusza oraz kompleksowe prace renowacyjne i konserwatorskie przy zabytkowej stolarce zamku w Gołuchowie (częściowa wymiana i częściowa renowacja ok. 100 okien i renowacja 20 par drzwi).

EDUKACJA

Edukacja w Muzeum Narodowym w Poznaniu ma się dobrze! Po dwóch latach zawirowań w roku 2022 udało się powrócić do frekwencji sprzed pandemii. Publiczność – zarówno ta indywidualna, jak i grupy – bardzo chętnie odwiedzała nasze galerie. Cieszyliśmy się z odwiedzin najmłodszych, którzy mogli już brać udział w warsztatach plastycznych, sporo osób zamawiało zwiedzanie z przewodnikiem. Na nasze weekendowe cykle – warsztaty malarskie, wykłady i panele dyskusyjne – z miesiąca na miesiąc przychodziło coraz więcej osób.

Z okazji dwusetnej rocznicy pierwszego wydania *Ballad i romansów* Adama Mickiewicza rok 2022 ogłoszony został Rokiem Romantyzmu Polskiego. Muzeum Narodowe w Poznaniu przygotowało w związku z tym bogatą ofertę interdyscyplinarnych wydarzeń, w których uczestniczyli najwybitniejsi badacze epoki romantyzmu. Na program składały się prelekcje, debaty, koncerty, przedstawienia teatralne, spacer i spotkania, które w sposób wszechstronny przybliżyły pojęcie romantyzmu. Punktem wyjścia zawsze były różnorodne zbiory Muzeum Narodowego w Poznaniu, poczynając od kolekcji malarstwa i rzeźby, poprzez pamiątki związane z osobą Adama Mickiewicza, po interesujące obiekty sztuki użytkowej. Aktywności koncentrowały się w dużej mierze w Muzeum Adama Mickiewicza w Śmiełowie, ale interesujące wydarzenia miały również miejsce w niemal wszystkich pozostałych oddziałach MNP. Przygotowany program pozwolił przywrócić pamięci bezcenne romantyczne dziedzictwo, ideę, sztukę, literaturę piękną oraz wartości, jakie stworzył.

Wystawa pokonkursowa 43 edycji Konkursu dla Dzieci i Młodzieży „Moja Przygoda w Muzeum” pt. *Może łąka, morze, las*, Muzeum Sztuk Użytkowych w Zamku Królewskim w Poznaniu, fot. Jadwiga Subczyńska

Galeria Malarstwa i Rzeźby (Gmach Główny MNP)

W ramach obchodów **Roku Romantyzmu Polskiego** zaproszenie przyjęli wybitni goście z Wrocławia (prof. dr hab. Waldemar Okoń), Krakowa (Wacława Milewska) czy Warszawy (dr Milena Chilińska). Godnie reprezentowany był także poznański Uniwersytet im. Adama Mickiewicza (prof. dr hab. Elżbieta Nowicka, prof. UAM dr hab. Michał Haake, dr hab. Alina Borkowska-Rychlewska). Staraliśmy się odczarować „szkolne spojrzenie” na tę epokę i zaprezentować naszych wieszczów z innej strony: opowiedzieć o ich malarskich zamiłowaniach oraz pokazać rysunki, obrazy i szkice ich autorstwa.

Rozbudowane **programy edukacyjne** towarzyszyły **wystawom czasowym** („Vilhelm Hammershøi. Światło i cisza”, „Tradycja i nowoczesność. Sztuka w międzywojennym Poznaniu. Stowarzyszenie Artystów Wielkopolskich «Plastyka» (1925–1939)”, „Awangardzistka. Maria Nicz-Borowiakowa (1896–1944)”, „Wielkopolska w monetach i medalach. Podróż przez tysiąclecie”, „«Idę w świat i trwam»”. Obrazy Jacka Malczewskiego z kolekcji Lwowskiej Narodowej Galerii Sztuki im. Borysa Woźnickiego”). Zaprosiliśmy widzów na spacer z kuratorami bądź edukatorami, przygotowaliśmy ciekawe spotkania ze specjalistami różnych dziedzin. Każdej wystawie czasowej towarzyszyły zajęcia dla nauczycieli, przygotowane we współpracy z poznańskim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli, oraz karty pracy dla uczniów i foldery edukacyjne dla młodszych widzów. Dopowiedzeniem każdej wystawy były filmy edukacyjne, na których kuratorzy i zaproszeni goście opowiadali o artystach, dziełach, kontekstach i historii ich powstawania. Widzowie zwiedzający wystawy indywidualnie mogli skorzystać z kodów QR, które dopełniały ekspozycje. Nie zabrakło warsztatów plastycznych czy zajęć feryjnych i wakacyjnych dla najmłodszych. Łącznie przygotowaliśmy i przeprowadziliśmy 105 wydarzeń, co przełożyło się na świetną frekwencję prawie 3 tys. widzów.

Jeśli chodzi o **lekcje muzealne**, to statystyka (914 zajęć i prawie 20 tysięcy osób) jest porównywalna z tą sprzed pandemii. Szkołom zaproponowaliśmy około 40 tematów lekcji adresowanych do różnych grup wiekowych – od przedszkolaków po studentów. Każde spotkanie odbywa się na ekspozycjach stałych lub czasowych; część tematów nawiązuje do programu edukacyjnego realizowanego w szkołach, zawsze jednak kładziemy nacisk na bezpośredni kontakt z dziełem sztuki. By urozmaicić zajęcia, szczególnie dla młodszych widzów, wprowadzamy warsztat plastyczny (dla młodszych widzów) lub karty pracy (dla nieco starszych). Dla uczniów szkół ponadpodstawowych w 2022 r. ruszył nowy cykl „Maturalnie o sztuce”, który cieszył się dużą popularnością.

W okresie **letnich wakacji i ferii zimowych**, w czasie wolnym od zajęć szkolnych, Muzeum Narodowe w Poznaniu wraz ze wszystkimi oddziałami organizuje warsztaty dla dzieci, które ten czas spędzają w mieście. Spotkania składają się z tematycznego zwiedzania oraz warsztatów plastycznych dotyczących omawianego tematu. W 2022 r. przeprowadzono 5 spotkań podczas ferii zimowych oraz 23 zajęcia wakacyjne.

Oprowadzanie po wystawie „«Idę w świat i trwam». Obrazy Jacka Malczewskiego z kolekcji Lwowskiej Narodowej Galerii Sztuki im. Borysa Woźnickiego” przez kuratora Pawła Napierałę, fot. Jadwiga Subczyńska

„Wakacje w muzeum” - zajęcia prowadzone przez Kingę Sibilską, fot. Sonia Bober

Program przeznaczony dla **nauczycieli**, przygotowany z myślą o podniesieniu ich kompetencji w zakresie historii sztuki i nauk humanistycznych, akcentuje możliwość wykorzystania potencjału edukacyjnego muzeum w pracy z uczniami. W cyklu „Ze sztuką przez wieki” w 2022 r. odbyło się 15 warsztatów (w tym 5 on-line), w których wzięło udział 455 osób. Podczas pandemii zostaliśmy zmuszeni do zmiany organizacji zajęć i przejścia na formę zdalną. Do dziś korzystamy z tego rodzaju spotkań, ponieważ dają one możliwość dotarcia z ofertą muzeum do osób, które nie mogłyby wziąć udziału w zajęciach w Poznaniu. Nauczyciele bardzo chwalą sobie tę hybrydową formę. W roku 2022 w ten sposób przybliżyliśmy nauczycielom nasze oddziały zamiejscowe: Rogalin, Śmiełów i Gołuchów. W 3 spotkaniach on-line wzięło udział 240 osób.

W MNP obrazy można nie tylko podziwiać, można też samemu je tworzyć. Dla widzów o zamiłowaniu plastycznym przygotowaliśmy 4 cykle **warsztatów weekendowych**. Dla najmłodszych „Muzealną Akademię Dziecięcą”, której celem jest oswojenie małego widza z przestrzenią galerii oraz rozwijanie umiejętności kreatywnego myślenia i podejmowania twórczych wyzwań (16 spotkań, 340 osób). Dla młodzieży mamy lekcje malarstwa z serii „Kreatywni” (28 spotkań, 337 osób), a dla dorosłych „Kurs Rysunku i Malarstwa” (37 spotkań, 395 osób) oraz „Kaligrafię i iluminację” (17 spotkań, 157 osób). Weekendy to także czas różnego rodzaju działań we współpracy z instytucjami zewnętrznymi. W Galerii Malarstwa i Rzeźby gościliśmy zespół MINIMUS, na którego koncert przed Wielkanocą przyszło ponad 70 osób. Przygotowaliśmy także warsztaty dla najmłodszych w ramach międzynarodowego

Zajęcia dla nauczycieli prowadzone przez Kingę Sibilską z Działu Edukacji MNP i Olgę Gałuszek z Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu, fot. Sonia Bober

projektu RE-ORG. Jak co roku edukacja włączyła się w Noc Muzeów – 5 spacerów tematycznych przyciągnęło ponad 430 osób.

Dla rodzin z młodszymi dziećmi (5–12 lat), zwiedzających Muzeum indywidualnie, przygotowaliśmy cykl wydawnictw z zadaniami do wykonania w galeriach starego i nowego gmachu. *Przewodniki Muzealnych Tropicieli* przeznaczone są dla dzieci młodszych i starszych, podpowiadają trasy zwiedzania muzeum, skupiając się na poszczególnych motywach. Poświęcone są m.in. rzeźbie, strojom, galerii sztuki starożytnej. W zależności od tytułu część z nich można pobrać bezpłatnie w kasie lub kupić w muzealnym sklepiku.

Na 43 edycję Konkursu dla Dzieci i Młodzieży „Moja Przygoda w Muzeum” pt. *Może łąka, morze, las* wpłynęły 164 prace. Oceniono je w pięciu kategoriach wiekowych (od 5 do 18 lat) i dodatkowej kategorii – osób z niepełnosprawnościami. Przyznano 17 nagród i 17 wyróżnień, a 8 prac doceniono poprzez możliwość zaprezentowania ich na wystawie pokonkursowej. Nagrodzone oraz wyróżnione prace zostały przesłane do Muzeum Okręgowego w Toruniu, gdzie odbył się kolejny, ogólnopolski etap konkursu.

Staramy się poszerzyć działania na rzecz **osób ze szczególnymi potrzebami i grup wykluczonych**. Wszystkie filmy do wystaw czasowych opatrzone są podpisami. Od grudnia 2021 r. dzięki aplikacji „Muzea w PJM” istnieje możliwość zwiedzania Gmachu Głównego przez osoby głuche (opisy dzieł z galerii MNP zostały przetłumaczone na Polski Język Migowy). Edukatorzy wraz z zewnętrznymi ekspertami przygotowały oprowadzania dla osób głuchych i słabosłyszących. Prowadzimy także lekcje dla osób z niepełnosprawnością umysłową i ruchową.

Jedyną grupą odbiorców, która po okresie pandemii nie jest już tak liczna jak niegdyś, są **seniorzy**. Dlatego też staramy się by nasza oferta edukacyjna była dla starszych widzów bardziej przyjazna i dostępna. Seniorzy mają możliwość poszerzania swojej wiedzy o sztuce w ramach programu Towarzystwa Uniwersytetu Trzeciego Wieku (14 spotkań, 250 osób). Kontynuujemy także cykl adresowany specjalnie do naszych starszych widzów – „Czwartki dla seniorów”. Każde spotkanie przyjmuje formę spaceru tematycznego z przewodnikiem. W 2022 r. zaprosiliśmy seniorów na spacer po wystawach czasowych w Gmachu Głównym oraz w poznańskich oddziałach.

Oddziały Muzeum Narodowego w Poznaniu

W każdym oddziale poznańskiego Muzeum Narodowego odbywały się lekcje muzealne, warsztaty plastyczne, oprowadzania dla grup jak i widzów indywidualnych, weekendowe wykłady i cykle spotkań przybliżające nasze kolekcje. Oczywiście specyfika poszczególnych oddziałów wpływa na tematykę spotkań, a położenie determinuje rodzaj zwiedzania (w Rogalinie, Śmiełowie i Gołuchowie przeważały oprowadzania, w poznańskich oddziałach

dominowały lekcje muzealne), wszędzie jednak edukatorzy i pracownicy merytoryczni dokładali wszelkich starań, by publiczność opuszczała muzeum usatysfakcjonowana, a przede wszystkim by do nas wracała.

W Muzeum Sztuk Użytkowych w Zamku Królewskim w Poznaniu w ramach programu Roku Romantyzmu Polskiego Michał Błaszczński wygłosił wykład *Mieszkać jak wieszcz*, Renata Sobczak-Jaskulska opowiedziała o biżuterii romantycznej, Karolina Aszurkiewicz zaprezentowała *Porcelanę romantycznym duchem podmalowaną*, a Marianna Czerwińska przedstawiła romantycznego twórcę jako pierwowzór influencera, przypominając, co do mody wniósł romantyzm. Poza tym przeprowadzono 61 lekcji muzealnych i 10 oprowadzań grupowych. W weekendy odbywały się zajęcia w cyklach „Piątkowe spacer”, „Ikony designu”, „Graphic Concept”, „Czwartki dla seniorów”, „Muzealne przygody początkujących rzemieślników” oraz specjalne spotkania w ramach „Darmowego listopada w rezydencjach królewskich”. Ponadto publiczność licznie uczestniczyła w spotkaniach, wykładach i warsztatach towarzyszących wystawom czasowym („Poznański fotograf Sally Jaffé”, „Co za mała proszę pana”, „Rama do obrazu” oraz „Wiele/niewiele”).

W Muzeum Instrumentów Muzycznych o polskim romantyzmie przypomnieli prof. dr hab. Maciej Gołąb wykładem *Fryderyk Chopin. Propozycje dla Europy*, a Joanna Sobocińska-Korczak spektaklem *Pani Sand*. Odbył się również koncert *Muzyka epoki romantyzmu*. Ponadto przeprowadzono 35 lekcji muzealnych i 66 oprowadzań. W ramach spotkań weekendowych wygłoszono 4 wykłady, a także zorganizowano koncert zespołu Warsaw Harmony pt. *Hautboisten*, koncert w ramach I Międzynarodowego Festiwalu im. Kazimierza Flataua *Bach obbligato* i tradycyjnie już – po raz 73 – koncert sylwestrowy, w tym roku zatytułowany *Barokowa mozaika*.

W Wielkopolskim Muzeum Wojskowym dwoma wykładami przypomniano, że polski romantyzm to czas powstań narodowych. Wojciech Lorek przedstawił wykład *Broń powstańców styczniowych*, a Alina Sokołowska przypomniała udział Wielkopolan w powstaniu styczniowym 1863–1864. Przeprowadzono również 30 lekcji z warsztatami, 36 oprowadzań po ekspozycji stałej, 3 spotkania dla seniorów oraz 7 wykładów na temat kolekcji. Dla Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu przygotowano interaktywną aplikację *Ułani. Dzieci Poznania. 1918–2021* w ramach Programu Wieloletniego Niepodległa na lata 2017–2022.

W Muzeum Pałacu w Rogalinie w ramach obchodów Roku Romantyzmu Polskiego w przestrzeni Zbrojowni zaaranżowana została wystawa wokół dzieła Carla Adolfa Henninga *Portret rodzinny Raczyńskich*. Wystawie towarzyszył program edukacyjny obejmujący następujące tematy: *Edward*

Zajęcia edukacyjne w Wielkopolskim Muzeum Wojskowym prowadzone przez Wojciecha Lorka, fot. Jarosław Łuczak

—
Warsztaty plastyczne na wystawie „Rama do obrazu” w Muzeum Sztuk Użytkowych w Zamku Królewskim w Poznaniu prowadzone przez Aleksandrę Nieścioruk, fot. Jadwiga Subczyńska

I Raczyński – marzyciel czy pragmatyk?; Hrabiny Raczyńskie – piękne, mądre i bogate?; O modzie i obyczajach w XIX w.; Tajemnice sekretarzyka, czyli warsztaty kaligrafii oraz W XIX-wiecznej biblioteczce. Dla licznych grup przeprowadzono 393 lekcje muzealne i warsztaty oraz 513 oprowadzań.

—

W Muzeum Zamku w Gołuchowie (do momentu zamknięcia z powodu remontu) zrealizowano 14 lekcji muzealnych oraz 30 oprowadzań z przewodnikiem. Zainaugurowano też cykle „Dawne życie arystokracji” oraz „Spotkania ze sztuką. Artyści w Gołuchowie (Leon Kapliński, Antoni Madeyski, Józef Mehoffer)”.

—

W Muzeum Adama Mickiewicza w Śmiełowie program imprez specjalnych był szczególnie bogaty ze względu na obchody Roku Romantyzmu Polskiego – to najbardziej romantyczne muzeum wśród oddziałów Muzeum Narodowego w Poznaniu. Przygotowano zróżnicowany i niezwykle atrakcyjny program, obejmujący aż 33 imprezy (wykłady, debaty, koncerty i przedstawienia teatralne) odbywające się w kolejne weekendy od marca do listopada.

Obchody zainaugurowano wykładem prof. dr hab. Andrzeja Fabianowskiego *Romantyzm – centrum kultury polskiej. Historyzm, profetyzm, postromantyzm*

Teatralizowany pokaz mody z okresu romantyzmu w wykonaniu aktorów Teatru Tańca Terpsychora z Krakowa oraz Teatru Nomina Rosae, Muzeum Adama Mickiewicza w Śmiełowie, Noc Muzeów 2022, fot. Sławomir Obst

oraz koncertem *Wokół Chopina* w wykonaniu Kreisler Salon Duo. Później prof. dr hab. Jerzy Borowczyk mówił *O Mickiewiczowskiej i filomackiej sztuce przyjaźni*, prof. dr hab. Elżbieta Dąbrowicz przedstawiła *Manifesty ekologiczne romantyków*, a Piotr Prasuta wygłosił wykład *Salony romantyczne – Warszawa – Moskwa – Drezno – Rzym – Paryż – Londyn*, któremu towarzyszył koncert *Pejzaż Polski* w wykonaniu wokalnego zespołu muzyki klasycznej LES FEMMES. Podczas Nocy Muzeów miała miejsce premiera kolejnego odcinka miniseriale „Do zobaczenia w muzeum” – tym razem film dotyczył Śmiełowa. Podczas imprezy goście mogli również zobaczyć wariacje na temat *Ballad i romansów* Adama Mickiewicza w wykonaniu Krakowskiego Teatru Ulicznego „Scena Kalejdoskop” oraz teatralizowany pokaz mody z okresu romantyzmu, zaprezentowany przez tancerki Teatru Tańca Terpsychora z Krakowa i aktorów Teatru Nomina Rosae. Na finał wieczoru wraz z pisarzem Andrzejem Stasiukiem do poezji Adama Mickiewicza zagrał ukraiński zespół ethno-rockowy. Latem odbyła się debata romantyczna „Romantyzm z tej i nie z tej ziemi”, w śmiełowskim plenerze wystąpiła Orkiestra Kameralna Polskiego Radia „Amadeus” pod batutą Agnieszki Duczmal z koncertem muzyki romantycznej, a Georgij Agratin (cymbały), Robert Grudzień (fortepian) i Olgierd Łukaszewicz (recytacja) przedstawili *Koncert Jankiela* z udziałem. Były też baśnie Mickiewiczowskiego świata dla młodszych i starszych, przedstawione przez Katarzynę Jackowską-Enemu, z myślą o dorosłych przygotowano koncert *Kurhanek Maryli*, a Jacek Kowalski z zespołem odśpiewał pieśni towarzyskie z repertuaru Filomatów i Filaretów. We wrześniu dr hab. Małgorzata Litwinowicz i Olena Yeremenko zaproponowały zwiedzenie Muzeum Adama Mickiewicza w Śmiełowie w całości nowej formule – poza obowiązkową narracją i towarzyszącą jej trasą edukacyjną. Można było również wysłuchać miniatur romantycznych na skrzypce i fortepian w wykonaniu Justyny i Klaudiusz Baran (akordeon). Prof. dr hab. Jerzy Fiećko przedstawił spór Mickiewicza z Krasińskim o ideę narodu, a o mickiewiczowskiej kolekcji Muzeum Literatury w Warszawie opowiadał dr hab. Jarosław Klejnocki. Ostatnie w programie wykłady to *Romantyczna Europa (Mickiewicz, Słowacki, Norwid)* prof. dr hab. Krzysztofa Trybusia oraz *Rola pieśni w poezji romantycznej* Marii Chrenowicz-Jaskulskiej. Wybitny polski aktor Andrzej Seweryn przedstawił monodram *Mój brat Adam.*, natomiast trzech muzyków z Chopin University Accordion Trio wystąpiło z koncertem *Tribute to Moniuszko*. Wielki finał obchodów Roku Romantyzmu Polskiego w Śmiełowie nastąpił 11 listopada – Bartosz Porczyk przedstawił mickiewiczowską „Wielką improwizację”.

Poza programem obchodów Roku Romantyzmu Polskiego przeprowadzono 128 lekcji muzealnych i 284 oprowadzania.

NOC MUZEÓW

Muzealna impreza, która od lat kojarzy się z majem, to oczywiście Noc Muzeów. Z myślą o tej jednej majowej nocy większość zespołu muzealnego co roku z ochotą przygotowuje kolejny atrakcyjny program – a wszystko po to, by usatysfakcjonować naszych gości. Poznańskie Muzeum Narodowe zaprasza do wizyty w swoich przestrzeniach, a zaproszenie to jest przez publiczność przyjmowane wręcz entuzjastycznie. Noc Muzeów w roku 2022 była dla nas jubileuszową, dwudziestą edycją tego przedsięwzięcia.

Po dwóch pandemicznych latach, kiedy z żalem proponowaliśmy jedynie ofertę wirtualną, impreza wróciła do formy tradycyjnej. 14 maja tłum wyległ na ulice, by odwiedzić poznańskie Muzeum Narodowe i jego oddziały: Galerię Malarstwa i Rzeźby w Gmachu Głównym oraz Muzeum Sztuk Użytkowych w Zamku Królewskim i Muzeum Instrumentów Muzycznych. Z pewną obawą po raz pierwszy wprowadziliśmy płatny bilet wstępu. Był to koszt symboliczny. W kolejkach do kas biletowych ludzie stali już przed otwarciem. W ciągu jednej nocy sprzedano 7865 biletów. Pierwszymi gośćmi były rodziny z dziećmi, dla których przygotowano „Muzealne podchody”. Zajęcia zrobiły furorę – wzięto w nich udział aż 85 dzieciaków. Dla Ukraińców, którzy w Poznaniu znaleźli bezpieczną przystań w tym tragicznym roku wojny, odbyły się zajęcia w ich ojczystym języku – Julia Fil z Muzeum Narodowego w Kijowie oprowadziła grupę liczącą ponad 50 osób. Działo się wiele, goście wychodzili nasycony opowieściami o sztuce – obrazach, rzeźbach, instrumentach muzycznych i sztukach użytkowych.

Podobnie jak w edycjach wcześniejszych spotkania ze sztuką wzbogacono muzyką, w starym holu wybrzmiał koncert na trąbkę. Wiele emocji wzbudził pokaz walk rycerskich na miecze i broń drzewcową na dziedzińcu przed Zamkiem Królewskim, siedzibą Muzeum Sztuk Użytkowych. Po pokazie można było obejrzeć rycerski ryszunek.

W następną sobotę, 21 maja, nocne zwiedzanie zaproponowało Muzeum Adama Mickiewicza w Śmiełowie. Program został podporządkowany obchodom Roku Romantyzmu Polskiego. Tak jak się spodziewano, wielkim zainteresowaniem cieszył się występ ukraińskiego zespołu Haydamaki i Andrzeja Stasiuka. Dla wszystkich 1275 osób, które przyjechały do Śmiełowa, przygotowano imprezy plenerowe m.in. występ kuglarzy Krakowskiego Teatru Ulicznego „Scena Kalejdoskop”. Można też było spacerować po parku i zwiedzić pałac (z okazji skorzystało 875 osób).

Noc Muzeów w Muzeum Narodowym w Poznaniu, 14 maja 2022 – kolejka przed wejściem do Gmachu Głównego, fot. Jadwiga Subczyńska

WIRTUALNE MUZEUM

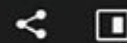

PORTRET PSA ERGO

Portrait of dog Ergo, po | after 1937

olej na płótnie | oil on canvas
kolekcja rodzinna | family co...

[View more](#)

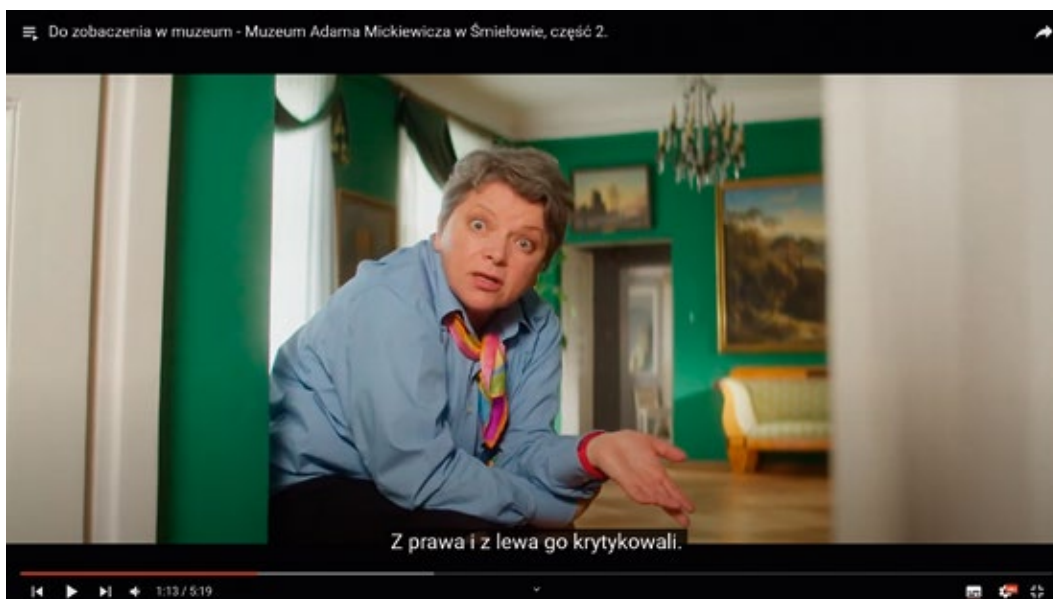
W roku 2022 pandemia ustąpiła. Przyczyniło się to do zwiększenia frekwencji w naszych oddziałach. Pozostałością po poprzednim roku jest fakt, że mimo możliwości fizycznego obcowania ze sztuką widzowie nie zapomnieli o wirtualnym świecie, a co za tym idzie cały czas oczekiwali od nas wysokiej jakości materiałów on-line. Widzowie chcą się za ich pomocą przygotować do wizyty w muzeum, a niejednokrotnie chcą też wirtualnie wrócić do wystawy, którą już zwiedzili.

W 2022 r. kontynuowaliśmy produkcję filmów z serii „Do zobaczenia w muzeum”, w których w zabawny sposób opowiadamy o naszych oddziałach. Główną bohaterką serialu jest opiekunka ekspozycji, która opowiada różne anegdotki na temat konkretnego oddziału. W tym roku powstały 3 odcinki o Muzeum Adama Mickiewicza w Śmiełowie i 5 odcinków o Muzeum Pałacu w Rogalinie. Rozpoczęliśmy także realizację nowego cyklu filmowego, w którym promowane są obiekty z kolekcji MNP. Nasi widzowie mogli obejrzeć 21 filmów z cyklu „Sztuka sztuki”.

W 2022 r. wyprodukowaliśmy 7 zwiastunów przeznaczonych do promowania w telewizji i Internecie następujących wystaw czasowych: „Tradycja i nowoczesność. Sztuka w międzywojennym Poznaniu. Stowarzyszenie Artystów Wielkopolskich „Plastyka” (1925–1939)”, „Rama do obrazu”, „Awangardzistka. Maria Nicz-Borowiakowa”, „Wiele / Niewiele. Dwie drogi myślenia w projektowaniu graficznym”, „Wielkopolska w monetach i medalach. Podróż przez tysiąclecie”, „«Idę w świat i trwam»”. Obrazy Jacka Malczewskiego z kolekcji Lwowskiej Narodowej Galerii Sztuki im. Borysa Woźnickiego” oraz „FON Srebra Funduszu Obrony Narodowej”.

Wirtualny spacer po wystawie „Awangardzistka. Maria Nicz-Borowiakowa (1896–1944)”

Powstało również 12 krótkometrażowych filmów z Galerii Sztuki Starożytnej, w których na pytania zadawane przez zwiedzających odpowiadał sam kurator galerii. Filmy publikowaliśmy w cyklu comiesięcznym.

W roku 2022 miało miejsce bardzo dużo wydarzeń specjalnych. Dotyczące ich filmy pojawiały się na naszej stronie internetowej i w mediach społecznościowych. Były to 4 reportaże z konferencji „Muzeum XXI wieku. W 100-lecie I zjazdu muzeów polskich w Poznaniu”, film z jubileuszu 165-lecia muzeum oraz reportaż ze spotkania z młodzieżą w Rogalinie pod nazwą „Nie zmarńcie niepodległości”. Ogólna liczba odbiorców filmów opublikowanych na Facebooku wyniosła 478 290.

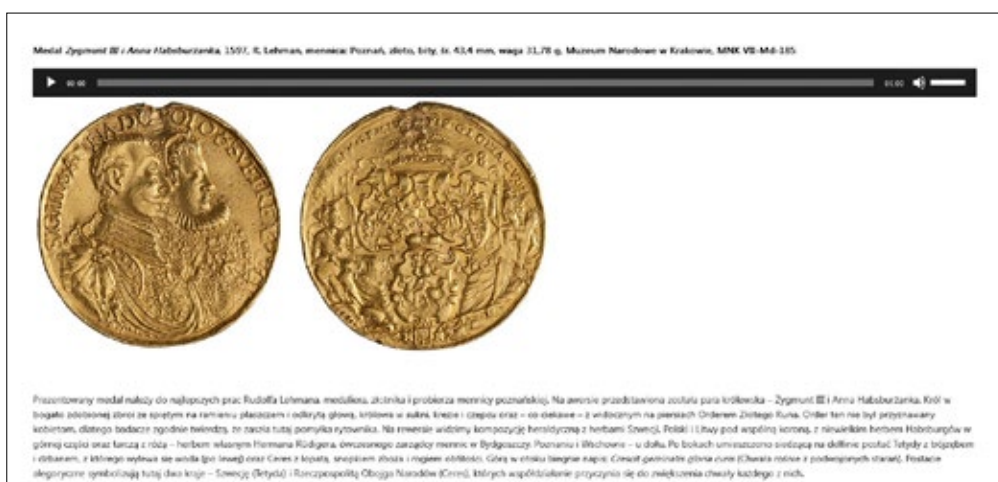
Kadr z filmu *Do zobaczenia w Muzeum – Muzeum Adama Mickiewicza w Śmiełowie, cz. 2*

—
Czołówka nowego cyklu filmowego MNP „Sztuka sztuki”

Opublikowaliśmy również spacery wirtualne po niektórych wystawach czasowych („Tradycja i nowoczesność...”, „Awangardzistka...”, „Ukraina. Wojna w Europie”, „Wiele / Niewiele...”, „Wielkopolska w monetach i medalach...”, „Idę w świat i trwam...”). Do końca roku skorzystało z nich 5546 osób. Utrzymane na stronie internetowej spaceru wirtualne po wystawach i ekspozycjach stałych z lat 2020 i 2021 w roku 2022 odwiedziło 20 817 osób.

Standardem stało się tworzenie kodów QR do wystaw. Dzięki nim nasi odbiorcy podczas zwiedzania wystawy mają możliwość skorzystania z wirtualnego przewodnika, a później, w dowolnym momencie mogą wrócić do przygotowanych treści. Są to opisy wybranych dzieł, **również w wersji audio**. W 2022 r. przygotowaliśmy kody QR do wystaw: „Tradycja i nowoczesność. Sztuka w międzywojennym Poznaniu. Stowarzyszenie Artystów Wielkopolskich „Plastyka” (1925–1939)”, „Awangardzistka. Maria Nicz-Borowiakowa”, „Wiele / Niewiele. Dwie drogi myślenia w projektowaniu graficznym”, „Wielkopolska w monetach i medalach. Podróż przez tysiąclecie” oraz „Idę w świat i trwam. Obrazy Jacka Malczewskiego z Lwowskiej Narodowej Galerii Sztuki”.

Naszym standardem jest udostępnianie materiałów filmowych na kanale YouTube, na którym w 2022 r. opublikowaliśmy 63 filmy, z łączną liczbą odbiorców 17 684. Uruchomiliśmy kanał promocyjny w aplikacji TikTok, na którym opublikowano 21 filmów, obejrzanych łącznie przez 14 082 osoby. Niezmiennie kontynuowaliśmy promowanie MNP na Facebooku: opublikowaliśmy 745 postów, a liczba ich odbiorców wyniosła 2 477 890. Na Instagramie opublikowaliśmy 76 postów, a na Twitterze 29 wpisów. Aby utrzymać jak najlepszy kontakt z naszymi odbiorcami, niezmiennie odpowiadaliśmy na ich komentarze i pytania zadawane na chatach w mediach społecznościowych, jak również udostępnialiśmy ich materiały o naszych dziełach.

Treść jednego z kodów QR do wystawy „Wielkopolska w monetach i medalach. Podróż przez tysiąclecie”

NAGRODY

24 maja zostaliśmy nagrodzeni w Konkursie na Wydarzenie Muzealne Roku w Wielkopolsce „Izabella 2021”. Podczas gali konkursu, która odbyła się w pałacu w Antoninie, wręczono nam dwie nagrody za działalność wystawienniczą – nagrodę I za wystawę „Magdalena Abakanowicz. Jesteśmy strukturami włóknistymi” (współorganizowaną przez Uniwersytet Artystyczny im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu) w Gmachu Głównym Muzeum Narodowego w Poznaniu oraz nagrodę II za wystawę „Szkło. Męskie rysy” w Muzeum Sztuk Użytkowych w Zamku Królewskim w Poznaniu – a także I nagrodę za wydawnictwo *Poznański fotograf Sally Jaffé* w kategorii „Działalność naukowa i wydawnicza”.

15 sierpnia nastąpiło wręczenie odznaki honorowej „Zasłużony dla Kultury Polskiej”, którą decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego otrzymał dr Emilian Prałat – kierownik Muzeum Adama Mickiewicza w Śmiełowie. Odznaczenie podczas gminnych uroczystości z okazji święta Wojska Polskiego wręczył minister Jan Dziedziczak, sekretarz Stanu, pełnomocnik Rządu do spraw Polonii i Polaków za Granicą.

26 września w Muzeum Narodowym w Warszawie odbyło się uroczyste wręczenie nagród i wyróżnień w Konkursie na Wydarzenie Muzealne Roku „Sybilla 2021”. Nasza wystawa „Vilhelm Hammershøi. Światło i cisza” otrzymała wyróżnienie w kategorii wystawy czasowe.

Kierownik Działu Organizacji Wystaw Karina Adamska, dyrektor MNP Tomasz Łęcki oraz kuratorka wystawy „Vilhelm Hammershøi. Światło i cisza” Martyna Łukasiewicz odbierają wyróżnienie w konkursie na wydarzenie muzealne roku „Sybilla 2021”, Muzeum Narodowe w Warszawie, 26 września 2022, fot. Bartosz Bajerski

24 października w Pawilonie Czterech Kopuł, oddziale Muzeum Narodowego we Wrocławiu, odbyła się uroczysta gala 5. Przeglądu Muzeum Widzialne 2022, organizowanego przez Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów. W kategorii kampanie promocyjno-marketingowe Muzeum Narodowe w Poznaniu otrzymało III miejsce za kampanię promocyjną wystawy „Vilhelm Hammershøi. Światło i cisza” (zgłoszono 25 projektów z okresu od 30 września 2019 r. do 30 września 2022 r.).

Wręczenie nagród
w konkursie na
wydarzenie muzealne
roku w Wielkopolsce
„Izabella 2021”,
Pałac Myśliwski
Książąt Radziwiłłów
w Antoninie, 24 maja 2022,
fot. Piotr Namiota

Kierownik Muzeum Adama Mickiewicza w Śmiełowie Emilian Prałat otrzymuje odznakę honorową „Zasłużony dla Kultury Polskiej”, 15 sierpnia 2022, fot. archiwum MNP

Anna Obtój, Martyna Łukasiewicz, Paweł Oses i Aleksandra Sobocińska z nagrodą 5. Przeglądu Muzeum Widzialne 2022 za kampanię promocyjną wystawy „Wilhelm Hammershøi. Światło i cisza”, Pawilon Czterech Kopuł, oddział Muzeum Narodowego we Wrocławiu, 24 października 2022, fot. archiwum MNP

WSPÓŁPRACA

Rok 2022 był czasem owocnej współpracy z gronem ludzi i instytucji darzących Muzeum Narodowe w Poznaniu sympatią, przyjaźnią, zrozumieniem i wsparciem.

Na początku roku nikt w muzeum nie przypuszczał, że podpisane w październiku 2021 r. memorandum o wzajemnej współpracy pomiędzy Muzeum Narodowym w Poznaniu a Lwowską Narodową Galerią Sztuki im. Borysa Woźnickiego będzie realizowane zupełnie inaczej niż pierwotnie planowano. Bestialska agresja Rosji na Ukrainę spowodowała wiele nieplanowanych wcześniej działań. Już 10 marca z naszego muzeum wyruszył transport środków do zabezpieczenia i ochrony dzieł sztuki oraz zebrana przez pracowników muzeum żywność i inne środki pomocowe. 30 marca dyrektor Muzeum Narodowego w Poznaniu Tomasz Łęcki pilotował do Lwowa grupę polonii brytyjskiej (m.in. Waldemara Januszczaka), której celem było przygotowanie filmu i artykułu o realiach panujących w Ukrainie w pierwszych tygodniach po agresji rosyjskiej i o sytuacji ukraińskich kolekcji w czasie wojny. Ta wyprawa była możliwa dzięki pomocy Elizy Dzwonkiewicz, konsul generalnej RP we Lwowie, Marty De Zuniga, dyrektora Instytutu Kultury Polskiej w Londynie, oraz Tarasa Wozniaka, dyrektora Lwowskiej Narodowej Galerii Sztuki. Gdy we wrześniu gościliśmy Tarasa Wozniaka w naszym muzeum, zapadła wspólna decyzja o przywiezieniu do Poznania kolekcji obrazów Jacka Malczewskiego, zabezpieczeniu dzieł i pokazaniu ich w formie wystawy – udało się ją otworzyć już 27 listopada.

—

4 sierpnia Muzeum Narodowe podpisało umowę o współpracy z Akademią Muzyczną im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu. To kolejna wyższa uczelnia, z którą nawiązaliśmy współpracę. Będziemy wspólnie między innymi realizować projekt nagrania brzmienia instrumentów z kolekcji Muzeum Instrumentów Muzycznych.

—

←

Andriy Tsenkin, główny konserwator Lwowskiej Narodowej Galerii Sztuki im. Borysa Woźnickiego i Paweł Napierata z Pracowni Konserwacji Malarstwa MNP w trakcie przygotowywania lwowskiej kolekcji obrazów Jacka Malczewskiego do przewiezienia do Poznania, listopad 2022, fot. Sonia Bober

W tym roku kontynuowaliśmy współpracę z Ministerstwem Spraw Zagranicznych. 17 grudnia mieliśmy przyjemność gościć rodziny ambasadorów 22 państw w Rogalinie, gdzie zaprezentowaliśmy dziedzictwo rodu Raczyńskich oraz sylwetkę Edwarda Bernarda hr. Raczyńskiego – prezydenta RP na uchodźstwie.

Szczególne znaczenie dla Muzeum Narodowego w Poznaniu miała współpraca z dyrektorami lokalnych instytucji kultury: Muzeum Archeologicznego, Muzeum Archidiecezjalnego, Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości, Muzeum Broni Pancernej – oddziału Muzeum Wojska Polskiego, Biblioteki Raczyńskich, Biblioteki Kórnickiej, Archiwum Państwowego w Poznaniu, Archiwum Archidiecezjalnego, poznańskiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej, Teatru Muzycznego, Fundacji Zakłady Kórnickie, Radia Poznań, Instytutu Zachodniego, Kuratorium Oświaty oraz poznańskiego oddziału Telewizji Polskiej. Celem wspólnych działań jest integracja wielkopolskich instytucji kultury i mądra polityka kulturalna regionu. 28 września w pałacu w Rogalinie wspólnie z Kuratorium Oświaty zorganizowaliśmy spotkanie młodzieży pod hasłem „Nie zmarnujcie niepodległości!”. Wielkopolski kurator oświaty Robert Gawęł osobiście wspierał działania wystawiennicze, zapraszając nauczycieli do wykorzystania potencjału edukacyjnego oferowanego przez muzeum.

Przykładem doskonałej współpracy były także warsztaty szkoleniowe dotyczące organizacji magazynów muzealnych RE-ORG Polska, które w dniach 19–30 września poprowadził Gaël de Guichena, główny specjalista od re-org, doradca dyrektora generalnego ICCROM. Wzięło w nich udział ... muzealników z całej Polski. Projekt w muzeum przygotowała Anna Napierała. Warsztaty zrealizowano dzięki dotacji MKiDN.

Z Muzeami Narodowymi w Warszawie i Krakowie podjęto wspólne przygotowania do monograficznej wystawy **Józefa Chelmońskiego z katalogiem dzieł wszystkich artysty**, planowanej na lata 2024/2025.

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli

Współpraca MNP i Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu to już prawie dwudziestoletnia tradycja realizowania misji upowszechniania edukacji muzealnej w oparciu o umowę barterową instytucji.

Projekt „Ze sztuką przez wieki” jest skierowany dla nauczycielek i nauczycieli wszystkich etapów edukacyjnych. Opiera się na idei poszerzania kompetencji odczytywania kodów kulturowych, uświadamiania uczestnikom międzyprzedmiotowych kontekstów poznawczych oraz budowania kompetencji

Wizyta Tarasa Wozniaka, dyrektora Lwowskiej Narodowej Galerii Sztuki im. Borysa Wożnickiego (w środku), i Wiktora Kuszniarenki, prezesa zarządu The Charity Foundation „Pidhirsy Castle” (po lewej), wrzesień 2022, fot. archiwum MNP

Spotkanie młodzieży „Nie zmarnujcie niepodległości!” zorganizowane wspólnie z Wielkopolskim Kuratorium Oświaty w Muzeum Pałacu w Rogalinie, 28 września 2022, fot. archiwum MNP

Wizyta rodzin ambasadorów 22 państw w Muzeum Pałacu w Rogalinie, 17 grudnia 2022, fot. archiwum MNP

Kiermasz Ręko-DZIEŁO dla Ukrainy przygotowany przez Stowarzyszenie „Otwarcie na Sztukę”, fot. Anna Obtój

Oprowadzanie członków Towarzystwa Przyjaciół MNP po wystawie „Tradycja i nowoczesność. Sztuka w międzywojennym Poznaniu. Stowarzyszenie Artystów Wielkopolskich «Plastyka» 1925–1939” przez kuratora Jarosława Mulczyńskiego, fot. archiwum MNP

komunikacyjnych – mówienie o sztuce uczy poszukiwania argumentów, dialogowania podczas krytycznej oceny, odkrywania różnych tropów interpretacyjnych. Zajęcia obejmują przedstawienie zasobów i możliwości edukacyjnych i wychowawczych wszystkich oddziałów MNP. W ciągu 2 ostatnich lat wprowadzono z powodzeniem formę zajęć zdalnych i hybrydowych (w takiej formie zaprezentowano m.in. oddziały zamiejscowe MNP w Śmiełowie, Rogalinie i Gołuchowie – 3 spotkania, 240 osób). W ostatnich latach wprowadzono zajęcia na wystawach czasowych (m.in. „Vilhelm Hammershøi. Światło i cisza”, „Magdalena Abakanowicz. Jesteśmy strukturami włóknistymi”, „Awangardzistka. Maria Nicz-Borowiakowa”, „Idę w świat i trwam. Obrazy Jacka Malczewskiego z Lwowskiej Narodowej Galerii Sztuki”).

—

Stowarzyszenie „Otwarci na Sztukę”

Współpraca MNP i Stowarzyszenia „Otwarci na Sztukę” w roku 2022 nabrała intensywności. SOnS wspierało działania muzeum w realizacji kilku projektów. Z inicjatywy stowarzyszenia w marcu odbył się Kiermasz Ręko–DZIEŁO dla Ukrainy, którego celem było zebranie środków finansowych na wsparcie mieszkańców Ukrainy dotkniętych agresją rosyjską. Całkowity dochód z kiermaszu, 12 470 zł, został wpłacony na konto Polskiej Akcji Humanitarnej. Stowarzyszenie było również partnerem czerwcowej konferencji „Muzeum XXI Wieku. W 100-lecie I zjazdu muzeów polskich w Poznaniu”. We wrześniu, podczas spotkania szkoleniowo-integracyjnego w Muzeum Adama Mickiewicza w Śmiełowie, członkowie stowarzyszenia zadbali o każdy aspekt wydarzenia: przepyszny poczęstunek, poznanie uroków ogrodu Zosi i rzeki Lutyni, szkolenie z komunikacji dla pracowników MNP oraz fantastyczny koncert piosenek z dwudziestolecia międzywojennego. W grudniu stowarzyszenie było partnerem widowiska słowno-muzycznego „Nie zmarnujcie Niepodległości” w 104 rocznicę powstania wielkopolskiego, pozyskując znaczną dotację wspierającą realizację przedsięwzięcia od Fundacji ORLEN.

—

Towarzystwo Przyjaciół Muzeum Narodowego w Poznaniu

Rok 2022 był w TPMNP rokiem wyborczym. Zebranie walne członków 28 stycznia wyłoniło władze na kolejną kadencję: prezesem została pani Halina Krzywińska. Na wszystkich wystawach czasowych dla członków towarzystwa tradycyjnie organizowane były spotkania z kuratorami. Po przygotowanych przez siebie wystawach oprowadzali Martyna Łukasiewicz („Vilhelm Hammershøi. Światło i cisza”), Ewa Hornowska („Poznański fotograf Sally Jaffé”), Jarosław Mulczyński („Tradycja i nowoczesność. Sztuka w międzywojennym Poznaniu. Stowarzyszenie Artystów Wielkopolskich «Plastyka» 1925–1939”), Agnieszka Skalska i Agnieszka Salamon-Radecka („Awangardzistka. Maria Nicz-Borowiakowa 1896–1944”) oraz Barbara Górecka („Wiele/Niewiele. Dwie drogi myślenia w projektowaniu graficznym”). Muzeum Etnograficzne zostało obdarowane przez towarzystwo nowym eksponatem – „biczyskiem”, które było elementem stroju drużby weselnego.

KARTKI Z KALENDARZA

Rok 2022 był dla Muzeum Narodowego w Poznaniu wyjątkowy. Poza wystawami i pokazami wydarzenia o charakterze ogólnopolskim zwiększały rangę naszej instytucji.

STYCZEŃ

1 stycznia z powodu remontu zostało zamknięte Muzeum Etnograficzne.

9 stycznia w Wielkopolskim Muzeum Wojskowym odbył się finał wystawy „Polska nad Bałtykiem w plakacie dwudziestolecia międzywojennego”, której kuratorami byli Irena Przymus i Leszek Rościszewski.

10 stycznia w patio Nowego Gmachu MNP odbyło się spotkanie opłatkowo-noworoczne dla pracowników MNP. Dyrekcja złożyła pracownikom życzenia noworoczne, a spotkanie uświetnił występ uczniów i absolwentek poznańskiej Katedralnej Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I stopnia. Po wspólnym kolędowaniu można było podzielić się opłatkiem, a także porozmawiać przy kawie i ciastku.

12 stycznia na Wolnym Dziedzińcu Urzędu Miasta Poznania odbyło się wręczenie nagród laureatom konkursu na plakat do wystawy „Vilhelm Hammershøi. Światło i cisza”. Wystawione na dziedzińcu konkursowe prace można było podziwiać do 6 lutego.

15 stycznia w Wielkopolskim Muzeum Wojskowym miało miejsce zakończenie pokazu „190 lat Legii Cudzoziemskiej”, którego kuratorami byli Anna Szukalska-Kuś i Krzysztof Schramm.

17-30 stycznia w województwie wielkopolskim trwały ferie zimowe. We wszystkich oddziałach oraz w Gmachu Głównym Muzeum Narodowego w Poznaniu edukatorzy przygotowali szereg atrakcji dla najmłodszych.

30 stycznia w Muzeum Sztuk Użytkowych zakończyła się wystawa „Poznański fotograf Sally Jaffé”, której kuratorką była Ewa Hornowska.

Realizacja cyklu dokumentalnego Telewizji Polskiej „Którędy po sztukę” w Galerii Malarstwa i Rzeźby MNP, luty 2022, fot. Sonia Bober

LUTY

6 lutego w Galerii Malarstwa i Rzeźby odbył się finał wystawy „Vilhelm Hammershøi. Światło i cisza”, której kuratorką była Martyna Łukasiewicz.

6 lutego w Muzeum Sztuk Użytkowych zakończył się pokaz duńskiej porcelany ze zbiorów MNP „Royal Copenhagen – porcelana z miasta Hammershøia”. Autorką koncepcji pokazu była Karolina Aszurkiewicz.

6 lutego w Muzeum Sztuk Użytkowych zakończył się pokaz „Design Północy” – ekspozycja nordyckiego wzornictwa ze zbiorów Muzeum Narodowego w Poznaniu. Autorką pokazu była Aleksandra Podzorska.

25 lutego w Dzienniku Urzędowym Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego zostało opublikowane Zarządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego zmieniające zarządzenie w sprawie nadania statutu Muzeum Narodowemu w Poznaniu. Muzeum Historii Miasta Poznania otrzymało w związku z tym nową nazwę: Ratusz – Muzeum Poznania, natomiast Muzeum Sztuk Użytkowych zmieniło nazwę na Muzeum Sztuk Użytkowych w Zamku Królewskim w Poznaniu.

27 lutego w Galerii Malarstwa i Rzeźby odbył się wernisaż wystawy „Tradycja i nowoczesność. Sztuka w międzywojennym Poznaniu. Stowarzyszenie artystów Wielkopolskich «Plastyka» 1925–1939”, której kuratorem był dr Jarosław Mulczyński. Podczas wernisażu, w związku z rozpoczęciem pełnoskalowej wojny w Ukrainie, potęczyliśmy się on-line z dyrektorem Lwowskiej Narodowej Galerii Sztuki Tarasem Wozniakiem.

MARZEC

W związku z agresją Rosji na Ukrainę na znak naszej solidarności z ukraińskim państwem, przez miesiąc na maszcie Muzeum Narodowego w Poznaniu wisiła flaga Ukrainy.

W marcu w Muzeum Adama Mickiewicza w Śmiełowie oraz w innych oddziałach rozpoczęły się wydarzenia związane z obchodami Roku Romantyzmu Polskiego.

3 marca miała miejsce premiera pierwszego odcinka cyklu dokumentalnego „Którędy po sztukę”, realizowanego między 14 a 18 lutego przez Telewizję Polską. W czternastu odcinkach cyklu kuratorki i kuratorzy Galerii Malarstwa i Rzeźby opowiadali o wyjątkowej klasy dziełach naszej kolekcji. Cały cykl można było oglądać w TVP Kultura, następnie na innych kanałach TVP oraz na platformie VOD.

3 marca rozpoczęliśmy emisję cyklu filmów „Sztuka sztuki”, w którym kuratorzy ze wszystkich oddziałów MNP prezentują wartość poznania obiektów. Filmy dostępne są na naszym kanale YouTube i na muzealnym profilu Facebook.

Przygotowywanie transportu środków do zabezpieczenia i ochrony dzieł sztuki oraz darów zebranych przez pracowników MNP dla Lwowskiej Narodowej Galerii Sztuki im. Borysa Woźnickiego, marzec 2022, fot. Sonia Bober

10 marca spod Gmachu Głównego Muzeum Narodowego w Poznaniu wyruszył transport ze wsparciem dla Narodowej Galerii Sztuki we Lwowie. Wieziono przede wszystkim materiały do ochrony obiektów muzealnych, a także żywność i środki medyczne zebrane przez pracowników MNP. W transporcie powrotnym zabranych zostało ok. 600 ukraińskich książek, które zostały zakupione przez Bibliotekę Raczyńskich dla jej nowych małych czytelników. W akcji transportu materiałów do Lwowa pomagało Stowarzyszenie „Wspólna Przyszłość”, a także firma Szerokie Tory. W organizację przedsięwzięcia zaangażowanych było ok. 20 pracowników MNP, a z transportem wyruszyło dwóch kierowców, dyrektor MNP Tomasz Łęcki oraz Wojciech Smokowski – szef Straży Muzealnej. Akcję przygotowano w ciągu trzech dni przy wsparciu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zabytków.

20 marca w Muzeum Pałacu w Rogalinie zakończyła się wystawa planszowa „Dęby z Rogalina i polskie morze. Cecylia i Edward Raczyńscy”, prezentowana w skrzydle północnym pałacu, w części ekspozycji poświęconej Edwardowi Bernardowi Raczyńskiemu. Wystawa została przygotowana przez Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni, we współpracy z Marynarką Wojenną RP, Muzeum Pałacem w Rogalinie i Fundacją im. Raczyńskich przy Muzeum Narodowym w Poznaniu.

25 marca odbył się kiermasz rękodzieła autorstwa pracowników MNP oraz zaprzyjaźnionych artystów. Podczas kiermaszu i dzięki internetowej zbiórce na portalu siepomaga.pl (która trwała do 31 marca) na pomoc dla poszkodowanych w wojnie Ukraińców zebraliśmy łącznie 12 470 zł. Kiermasz zorganizowali członkowie Stowarzyszenia „Otwarci na Sztukę”: Andrzej Urbanowicz (pomysłodawca), Katarzyna Trawińska, Marzena Prusińska, Wojciech Jenerałek, Justyna Żarczyńska, Paweł Napierała i Katarzyna Sinoracka.

25 marca w Kunsthalle w Monachium rozpoczęła się wystawa „Cisi buntownicy. Polski symbolizm ok. 1900 r.”. Współorganizatorami wystawy byli: Muzea Narodowe w Krakowie, Warszawie i Poznaniu oraz Instytut Adama Mickiewicza w Warszawie. Na wystawie znalazły się następujące dzieła z kolekcji Muzeum Narodowego w Poznaniu: Jacka Malczewskiego *W tumanie*,

Błędne Koło i Eloë z Ellenai; Witolda Pruszkowskiego Madej i Wizja; Vlastimila Hofmanna Jasełka i Madonna ze szpakiem; Ferdynanda Ruszczyca Obłok; Wojciecha Weissa Promienny zachód słońca i Wieczorny promień; Leona Wyczółkowskiego Sarkofagi oraz Chrystus w Ogrójcu. Wystawie towarzyszył obszerny katalog; autorką tekstu Rzecz żywa. O tradycji i religii w malarstwie młodopolskim była dr Agnieszka Skalska.

29 marca dyrektor Muzeum Narodowego w Poznaniu Tomasz Łęcki wraz z Instytutem Kultury Polskiej w Londynie współorganizowali wyjazd brytyjskiej ekipy filmowej do Lwowa. Efektem wyprawy był krótki film informacyjny, nagrany we Lwowskiej Galerii Sztuki przez krytyka sztuki brytyjskiego dziennika „The Times”, Waldemara Januszczaka.

KWIECIEŃ

8–9 kwietnia w Muzeum Narodowym w Poznaniu odbyło się sympozjum „Misteria w kulturze”.

24 kwietnia podczas obchodów Święta 15. Pułku Ułanów Poznańskich odbyła się premiera kolejnej aplikacji edukacyjnej przygotowanej przez pracowników Wielkopolskiego Muzeum Wojskowego. Aplikacja „Dzieci Poznania. Dzieje 15. Pułku Ułanów Poznańskich” została opracowana przy wsparciu Towarzystwa Byłych Żołnierzy i Przyjaciół 15. Pułku Ułanów Poznańskich, rekonstruktorów i Poznańskiego Centrum Superkomputerowo-Sieciowego.

MAJ

5 maja w Wielkopolskim Muzeum Wojskowym zakończono pokaz „190 lat Legii Cudzoziemskiej”.

8 maja odbył się finał wystawy „Tradycja i nowoczesność. Sztuka w międzywojennym Poznaniu. Stowarzyszenie artystów Wielkopolskich «Plastyka» 1925–1939”.

8 maja w Muzeum Adama Mickiewicza w Śmiełowie miało miejsce otwarcie wystawy Roberta Kuśmirowskiego „I AM (Jestem)” (współpraca: Marta Zgierska i Łukasz Owczarzak). W ekspozycji muzeum w Śmiełowie umieszczono wątek równoległy do historii, którą wszyscy znamy. Obce elementy nawiązywały do tematyki mickiewiczowskiej i doby romantyzmu, a we wszystkich interwencjach dominowała wspólna powłoka estetyczna. Kuratorką wystawy była Ewa Kostołowska

13 maja miało miejsce otwarcie wystawy „Rama do obrazu”, której zasadniczym tematem było ukazanie oprawy jako istotnego elementu współtworzącego dzieła sztuki. Niejednokrotnie to właśnie rama decyduje o wartości artystycznej obiektu, np. w zabytkowych lustrach czy tablicach inskrypcyjnych. Wystawa przybliżyła też sposób wykonywania oraz zdobienia opraw,

np. ornamentem, inkrustacją lub złotem. Kuratorami wystawy byli Agnieszka Kunicka-Goldfinger, Adriana Podmostko-Kłos i Marek Peda.

13 maja otwarto również pokaz duńskich ikon designu Kaya Bojesena w Muzeum Sztuk Użytkowych w Zamku Królewskim w Poznaniu. Kuratorką pokazu pod tytułem „Co za małpa, proszę pana!” była Aleksandra Podzorska.

Noc Muzeów w MNP
– kolejka przed
wejściem do Muzeum
Sztuk Użytkowych
w Zamku Królewskim
w Poznaniu, 14 maja 2022,
fot. Jadwiga Subczyńska

14/15 maja w godzinach 17:00–1:00 w Galerii Malarstwa i Rzeźby, w Muzeum Sztuk Użytkowych w Zamku Królewskim w Poznaniu i w Muzeum Instrumentów Muzycznych miała miejsce Noc Muzeów.

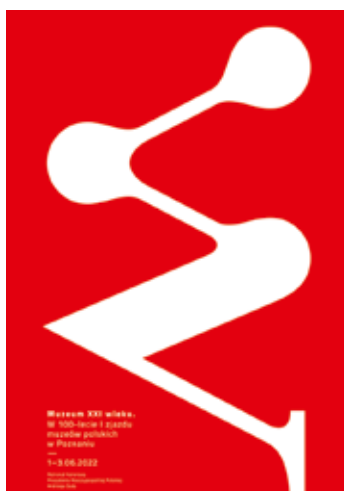
21/22 maja w godzinach 17:00–1:00 miała miejsce Noc Muzeów w Muzeum Adama Mickiewicza w Śmiełowie. Odbyła się między innymi premiera dotyczącego Śmiełowa odcinka cyklu „Do zobaczenia w Muzeum”.

24 maja w pałacu w Antoninie odbyła się gala konkursu „Izabella 2021”. Przedstawicielom Muzeum Narodowego w Poznaniu wręczono nagrody: w kategorii „Działalność wystawiennicza” nagrodę I za wystawę „Magdalena Abakanowicz. Jesteśmy strukturami włóknistymi” (współorganizowaną przez Uniwersytet Artystyczny im. Magdaleny Abakanowicz) oraz nagrodę II za wystawę „Szkoło. Męskie rysy”, a w kategorii „Działalność naukowa i wydawnicza” nagrodę I za wydawnictwo *Poznański fotograf Sally Jaffé*.

CZERWIEC

1-3 czerwca w Gmachu Głównym Muzeum Narodowego w Poznaniu odbyła się konferencja „Muzeum XXI wieku. W 100-lecie I zjazdu muzeów polskich w Poznaniu”, współorganizowana razem z Muzeum Narodowym Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie i Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy.

5 czerwca miał miejsce finał pokazu „Pamiętki służby wojskowej ppłk. Edmunda Majewskiego, żołnierza 15. Pułku Ułanów Poznańskich w latach 1942–1947”.

8 czerwca Lokalna Organizacja Turystyczna przyznała 45 obiektom z terenu powiatu poznańskiego Certyfikaty Rekomendowanej Atrakcji Turystycznej. W kategorii „Muzea” najlepsze okazało się Muzeum Pałac w Rogalinie.

11 czerwca w Muzeum Adama Mickiewicza w Śmiełowie odbył się koncert plenerowy muzyki romantycznej Orkiestry Kameralnej Polskiego Radia „Amadeus” pod batutą Agnieszki Duczmal.

24 czerwca poznaliśmy laureatów wielkopolskiej edycji nagrody „Orły Wprost” przyznawanej przez redakcję tygodnika „Wprost”. Nagrodę specjalną za zaangażowanie międzynarodowe przyznano Muzeum Pałacowi w Rogalinie, w którym w trakcie polskiej prezydencji w Grupie Wyszehradzkiej w roku 2021 doszło do spotkania przedstawicieli państw grupy oraz ministrów spraw zagranicznych państw Bałkanów Zachodnich.

29 czerwca poznańskie koziołki, czyli najważniejszy symbol miasta, zaczęły się trząść nie tylko o godz. 12:00, ale i o 15:00.

LIPIEC

W lipcu i w sierpniu w Galerii Malarstwa i Rzeźby, Muzeum Instrumentów Muzycznych, Muzeum Sztuk Użytkowych w Zamku Królewskim w Poznaniu, Muzeum Pałacu w Rogalinie i w Muzeum Adama Mickiewicza w Śmiełowie odbywały się zajęcia wakacyjne.

SIERPIEŃ

4 sierpnia w budynku Akademii Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu podpisano list intencyjny o współpracy badawczej i dydaktycznej muzeum i akademii.

7 sierpnia odbył się wernisaż wystawy „Awangardzistka. Maria Nicz-Borowiakowa (1896–1944)”, której kuratorkami były Agnieszka Salamon-Radecka i Agnieszka Skalska.

24 sierpnia na Wzgórzu Przemysła obok Muzeum Sztuk Użytkowych w Zamku Królewskim w Poznaniu rozpoczęto prezentowanie wystawy plenerowej „Ukraina. Wojna w Europie” (oficjalne otwarcie miało miejsce 1 września). Wystawa została przygotowana przez Ukraiński Instytut Pamięci Narodowej na zlecenie Ministerstwa Kultury i Polityki Informacyjnej Ukrainy. Partnerem poznańskiej edycji wystawy było Muzeum Narodowe w Poznaniu, a wsparcia organizacyjnego udzieliły Festiwal Ukraińska Wiosna i Centrum Doradztwa Zawodowego dla Młodzieży.

29 sierpnia – 1 września Muzeum Narodowe w Poznaniu gościło wyjątkowych muzealników z Japonii. Takao Makino, Tomohiro Onishi i Rika Goto, bezpośrednio związani z pracownikami konserwatorskimi pracującymi dla najważniejszych muzeów i świątyń, podjęli się opracowania dokumentacji

oraz wskazania planu konserwatorskiego, a także wzięli czynny udział w realizacji prac związanych z posągami Buddy Amidy, pochodzącym z kolekcji Muzeum Etnograficznego (nr inw. Ep 3658/1-10).

WRZESIEŃ

1 września w Muzeum Sztuk Użytkowych w Zamku Królewskim w Poznaniu można było obejrzeć fragment kolekcji sreber z Funduszu Obrony Narodowej. Poprzez FON, utworzony dekretem Prezydenta RP z 9 kwietnia 1936 r., planowano pozyskać drogą składek społecznej dodatkowe środki na dobrojenie armii w obliczu zagrożenia bytu państwa przez hitlerowskie Niemcy. Pokaz był wyjątkową okazją zobaczenia obiektów, które na co dzień przechowywane są w muzealnym magazynie.

1 września – 9 października w Wielkopolskim Muzeum Wojskowym czynna była ekspozycja „Wojsko Polskie z września 1939 r.”, prezentująca dokumenty, drobne przedmioty użytku codziennego, a także biżuterię ze sreber FON. Aneksiem do pokazu była prezentacja 220-milimetrowego niekierowanego pocisku raketowego 9M27 Uragan („Huragan”) – broni stosowanej podczas obecnej wojny na Ukrainie przez wojska Federacji Rosyjskiej.

3 września w Sali Spotkań Muzeum Sztuk Użytkowych w Zamku Królewskim w Poznaniu odbyło się Narodowe Czytanie. W trwającym Roku Romantyzmu Polskiego oraz z okazji dwusetnej rocznicy wydania wspólną lekturą były *Ballady i romanse* Adama Mickiewicza. We wspólnym czytaniu udział wzięła dyrektor Agnieszka Purgat.

Spotkanie integracyjne pracowników MNP w Muzeum Adama Mickiewicza w Śmiełowie, 5 września 2022, fot. archiwum MNP

5 września odbył się wyjazd integracyjny do Muzeum Adama Mickiewicza w Śmiełowie. Wyjazd współorganizowany był przez członków Stowarzyszenia „Otwarcie na Sztukę” (Katarzynę Trawińską, Marzenę Prusińską i Wojciecha Jenerałka), jak również pracowników Muzeum Adama Mickiewicza w Śmiełowie wraz z kierownikiem oddziału dr. Emilianą Prałata. W czasie spotkania integracyjnego można było zostać oprowadzonym po muzeum, wziąć udział w konkursie wiedzy o Śmiełowie, jak również w konkursie strzelniczym,

zajęciach pilatesu oraz konkursie łowienia ryb. Nie obyło się bez wspólnego tańczenia poloneza. Organizatorzy przygotowali śniadanie z lokalnymi produktami, wypieki, przepyszną zupę dyniową i kiełbasy z grilla. Odbły się także zajęcia związane z planowaniem strategii. Spotkanie zakończył recital Katarzyny Zawady.

Spotkanie pracowników MNP z ambasadorem Janem Emerykiem Rościszewskim oraz Jolantą Niedziela-Thebault, Ambasada RP w Paryżu, wrzesień 2022, fot. archiwum MNP

9-19 września odbył się wyjazd pracowników Muzeum Narodowego w Poznaniu do Francji, związany z projektem „WielkoPolska – emigracyjna Europa”, realizowanym w ramach programu „Kultura inspirująca” we współpracy z Towarzystwem Historyczno-Literackim, Biblioteką Polską i Muzeum Adama Mickiewicza oraz Ambasadą RP w Republice Francuskiej.

17 września w Muzeum Instrumentów Muzycznych odbył się koncert w wykonaniu Viktora Yankowskiego.

18 września zakończona została wystawa „Rama do obrazu” w Muzeum Sztuk Użytkowych w Zamku Królewskim w Poznaniu.

Uczestnicy warsztatów RE-ORG Polska zorganizowanych w Muzeum Narodowym w Poznaniu, wrzesień 2023, fot. Sonia Bober

19-30 września odbywały się warsztaty RE-ORG Polska, w których wzięli udział przedstawiciele jedenastu instytucji muzealnych z całego kraju. Wraz z pracownikami MNP mieli poznać i wdrożyć metodę wypracowaną przez ICCROM i UNESCO. Dwudziestu uczestników, sześciu trenerów z Polski oraz trzech mentorów z ramienia ICCROM zjednoczyło siły, by przeorganizować magazyny Wielkopolskiego Muzeum Wojskowego i Muzeum Instrumentów Muzycznych. Głównym koordynatorem i mentorem szkolenia był Gaël

de Guichen, który jest uznanym światowym specjalistą w zakresie profilaktyki konserwatorskiej i ochrony zabytków, współtwórcą metody RE-ORG oraz konsultantem ICROM. Wspierały go Aida Nunes (konserwator z Muzeum w Lizbonie) i María José Gràcia Tarragona (koordynator obszaru ochrony prewencyjnej z Katalońskiego Centrum Renowacji Zabytków Ruchomych).

24–26 września odbyła się wizyta Tarasa Wozniaka, dyrektora Narodowej Galerii we Lwowie, i Wiktora Kusznirenki, prezesa zarządu The Charity Foundation „Pidhirtci Castle”. Goście odwiedzili Muzeum Pałac w Rogalinie, Muzeum Sztuk Użytkowych w Zamku Królewskim w Poznaniu oraz Galerię Malarstwa i Rzeźby. Podczas wizyty rozmawiano o organizacji planowanej wystawy obrazów Jacka Malczewskiego z Narodowej Galerii Sztuki we Lwowie w przestrzeniach naszej galerii.

26 września wystawa „Vilhelm Hammershøi. Światło i cisza” otrzymała wyróżnienie w 42. edycji konkursu na wydarzenie muzealne roku „Sybilla”.

28 września w Galerii Malarstwa Muzeum Pałacu w Rogalinie odbyło się spotkanie młodzieży szkolnej w ramach akcji „Nie zmnarujcie niepodległości”, współorganizowane przez Kuratorium Oświaty w Poznaniu.

PAŹDZIERNIK

1–2 października odbyła się akcja „Weekend seniora z kulturą”. We wszystkich oddziałach MNP dla osób powyżej 65 roku życia bilet wstępu na wystawę stałe i czasowe kosztował 1 zł.

15 października w ramach Roku Romantyzmu Polskiego w Muzeum Adama Mickiewicza w Śmiełowie odbyło się spotkanie z Andrzejem Sewerynem.

16 października w Muzeum Sztuk Użytkowych w Zamku Królewskim w Poznaniu odbyło się otwarcie wystawy „Wiele / Niewiele. Dwie drogi myślenia w projektowaniu graficznym”, której kuratorką była Barbara Górecka.

24 października w Pawilonie Czterech Kopuł, oddziale Muzeum Narodowego we Wrocławiu, odbyła się uroczysta gala 5. Przeglądu Muzeum Widzialne 2022. Pomysłodawcą i organizatorem konkursu jest Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów. W kategorii kampanie promocyjno-marketingowe Muzeum Narodowe w Poznaniu zajęło III miejsce za promocję wystawy „Vilhelm Hammershøi. Światło i cisza”.

LISTOPAD

W listopadzie w ramach akcji „Darmowy listopad w rezydencjach królewskich” wstęp na ekspozycję oraz na wydarzenia w Muzeum Sztuk Użytkowych w Zamku Królewskim w Poznaniu był bezpłatny (z wyjątkiem wystawy „Wiele / Niewiele. Dwie drogi myślenia w projektowaniu graficznym” i wydarzeń jej towarzyszących).

11 listopada w Muzeum Adama Mickiewicza w Śmiełowie na zakończenie obchodów Roku Romantyzmu Polskiego Bartosz Porczyk przedstawił „Wielką Improwizację”. Na fortepianie grała Justyna Skoczek.

14–26 listopada w ramach programu „WielkoPolska – emigracyjna Europa” gościliśmy w MNP Czesława Bartelę, konsula honorowego RP w Nancy, jego małżonkę dr Alicję Bartelę oraz prof. Marka Rogalskiego z małżonką prof. Ewą Rogalską. W ramach wizyty prof. Rogalski wygłosił wykład na temat oświeceniowego wymiaru twórczości Rolanda Grundberga, polsko-żydowsko-francuskiego grafika, który w latach 60. często wystawiał w Polsce, w tym także w naszym muzeum.

20 listopada w Galerii Malarstwa i Rzeźby otwarto wystawę „Wielkopolska w monetach i medalach. Podróż przez tysiąclecie”, której kuratorami byli dr Witold Garbaczewski i Agnieszka Murawska.

21 listopada w rogalińskiej Galerii Obrazów odbył się koncert młodzieżowej orkiestry kameralnej Eastgate Youth Orchestra. W rezydencji Raczyńskich młodzi muzycy, uczniowie Musikgymnasium C.Ph.E.Bach w Berlinie, Zespołu Szkół Muzycznych w Poznaniu oraz Liceum Muzycznego im. Sołomyi Kruzelnickiej we Lwowie zakończyli swe tegoroczne tournée.

27 listopada jako wydarzenie towarzyszące wystawie „Wielkopolska w monetach i medalach. Podróż przez tysiąclecie” po raz trzeci odbyło się w Poznaniu „Międzymuzealne Kolegium Numizmatyczne”. W gronie 29 numizmatyków z całego kraju znalazł się Lech Kokociński, wybitny kolekcjoner i darczyńca oraz prezes honorowy Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego. Obrady prowadził dr hab. prof. UJ Jarosław Bodzek (MNK).

Obchody jubileuszu
165 lat Muzeum
Narodowego w Poznaniu
– panel dyskusyjny,
28 listopada 2022,
fot. Sonia Bober

28 listopada w Galerii Malarstwa i Rzeźby odbyły się uroczyste obchody jubileuszu 165 lat Muzeum Narodowego w Poznaniu.

28 listopada w Galerii Malarstwa i Rzeźby odbył się wernisaż wystawy dzieł Jacka Malczewskiego z Lwowskiej Narodowej Galerii Sztuki. Kuratorem wystawy był Paweł Napierała.

GRUDZIEŃ

1 grudnia - 31 stycznia Wielkopolskie Muzeum Wojskowe, Muzeum Instrumentów Muzycznych, Muzeum Pałac w Rogalinie i Muzeum Adama Mickiewicza w Śmiełowie były nieczynne dla zwiedzających (z wyjątkiem umówionych zajęć grupowych, wykładów, spacerów i oprowadzań).

17 grudnia w Muzeum Pałacu w Rogalinie odbyło się nieformalne spotkanie ambasadorów 22 państw, którzy wraz z rodzinami zwiedzili nasz rogaliński oddział.

19 grudnia w historycznym gmachu Muzeum Narodowego w Poznaniu odbył się koncert muzyki włoskiego renesansu i baroku „Bellezza e grazia”. Jego pomysłodawcą, organizatorem i koordynatorem był pianista i pedagog Jakub Dera. Wydarzenie było możliwe dzięki współpracy MNP z Fundacją Świat Możliwości i Zespołem Szkół Muzycznych w Poznaniu. Koncert zaszczylicili swoją obecnością była premier i wieloletnia ambasador przy Stolicy Apostolskiej Hanna Suchocka, dyrektor Instytutu Kultury Włoskiej w Warszawie Fabio Troisi, konsul honorowa Republiki Włoskiej Karolina Pinna, dyrektor Wydziału Kultury Urzędu Miasta Poznania Justyna Makowska oraz prezes Towarzystwa im. H. Wieniawskiego Alina Kurczewska. Koncert w całości został sfinansowany z budżetu Miasta Poznania.

Koncert „Nie zmarnujcie
niepodległości”
w starym gmachu Muzeum
Narodowego w Poznaniu
w 104 rocznicę wybuchu
powstania wielkopolskiego,
fot. TVP Poznań

27 grudnia, w 104 rocznicę wybuchu powstania wielkopolskiego, w historycznym gmachu Muzeum Narodowego w Poznaniu odbył się koncert „Nie zmarnujcie niepodległości”. Koncert był transmitowany w TVP1 i TVP Polonia, a także retransmitowany następnego dnia na antenie TVP3 Poznań.

31 grudnia w Sali im. Marcina Groblicza w Muzeum Instrumentów Muzycznych odbył się 73. Koncert Sylwestrowy – „Barokowa Mozaika”. Podczas koncertu wystąpili Anna Mikołajczyk-Niewiedział (sopran), Marek Niewiedział (obój barokowy), Jakub Kościukiewicz (wiolonczela barokowa) oraz Ewa Mrowca (klawesyn).

SZCZEGÓLNI WAŻNE WYDARZENIA

Konferencja „Muzeum XXI wieku. W 100-lecie I Zjazdu Muzeów Polskich w Poznaniu” 1–3 czerwca 2022

Powodem zorganizowania konferencji naukowej będącej jednocześnie zjazdem muzealników polskich był jubileusz pierwszego w niepodległej Polsce spotkania środowiska muzealników. Odbyło się ono w dniach 1–3 sierpnia 1921 r. w gmachu obecnego muzeum, które wówczas nosiło miano Muzeum Wielkopolskiego. Pierwotnie impreza jubileuszowa miała się odbyć dokładnie w 100-lecie tamtego wydarzenia, ale ze względu na pandemię termin musiał ulec przesunięciu na rok 2022. Konferencja „Muzeum XXI wieku” przygotowana została we współpracy z Muzeum Narodowym Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie oraz Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, przy wsparciu Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów oraz Narodowego Centrum Kultury. Patronat honorowy nad konferencją objął prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda.

Organizacja imprezy była niemałym wyzwaniem, wymagającym zaangażowania dużego zespołu. Dzięki pracy 150 osób stworzono docenione przez uczestników warunki nie tylko do debat merytorycznych, ale również do zacieśniania więzi między muzealnikami, do wymiany doświadczeń, a także do osobistego kontaktu z pielęgnowanym przez muzea dziedzictwem. Do Poznania przyjechało 200 przedstawicieli 69 polskich muzeów oraz instytucji kultury i uniwersytetów. Gościem specjalnym była Rūta Kačkutė, dyrektor Muzeum Narodowego w Wilnie.

Program konferencji przewidywał, że w ciągu dwóch dni sesyjnych omówionych zostanie sześć tematów dotyczących historii, współczesności i perspektyw polskiego muzealnictwa. Wystąpienia sesyjne były transmitowane na żywo oraz zarejestrowane i udostępnione na stronie

Konferencja naukowa „Muzeum XXI wieku. W 100-lecie I zjazdu muzeów polskich w Poznaniu”, 1–3 czerwca 2022, fot. Sławomir Obst

www.konferencja100.pl oraz www.mnp.art.pl. Ściany muzealnego patio, które podczas konferencji pełniło funkcję sali bankietowej, wypełniła wystawa fotograficzna „165 lat muzeum” autorstwa Aleksandry Sobocińskiej i Gerarda Radeckiego, w aranżacji Ramana Tratsiuka.

W przededniu rozpoczęcia konferencji przyjezdni skorzystali z zaproszenia do zwiedzania poznańskich instytucji kultury: oddziałów MNP, Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości, Biblioteki Raczyńskich, Muzeum Archeologicznego oraz Muzeum Archidiecezjalnego i rezerwatu archeologicznego Genius Loci na Ostrowie Tumskim. Pierwszego konferencyjnego wieczoru odbył się koncert kwartetu smyczkowego Meccore String Quartet oraz premierowy pokaz filmu *100 x Muzeum na 100-lecie I Zjazdu Muzeologów*. Kolejny wieczór przeznaczony był na zwiedzanie muzeum w Szreniawie, a ostatniego dnia konferencji można było wybrać się do Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy i do Muzeum Pałacu w Rogalinie. Czerwcową aurą dopisała i wielkopolskie muzea prezentowały się w pełnej krasie.

Po konferencji do muzeum skierowanych zostało wiele ciepłych słów i podziękowań, więc można z radością stwierdzić, że była to satysfakcjonująca wszystkich impreza.

—

„WielkoPolska - emigracyjna Europa”

W 2022 r. Muzeum Narodowe w Poznaniu rozpoczęło realizację dwuletniego zadania „WielkoPolska – emigracyjna Europa”, finansowanego przez MKiDN w ramach programu „Kultura inspirująca 2022–2023”, który ma na celu promocję kultury polskiej za granicą.

Przedsięwzięcie to, objęte patronatem ambasadora RP w Paryżu i koordynowane przez Muzeum Pałac w Rogalinie przy współudziale Biblioteki Polskiej i Muzeum Adama Mickiewicza w Paryżu, ma polegać na utworzeniu nieformalnego szlaku, wzorowanego na szlakach kulturowych Rady Europy. Połączy on wybrane oddziały rezydencjonalne poznańskiego muzeum z polskimi i europejskimi instytucjami i miejscowościami, w których kultywuje się pamięć o wybitnych Wielkopolanach (zamek w Montrésorze, Biblioteka Polska i Muzeum Adama Mickiewicza w Paryżu, Instytut Polski i Muzeum gen. Sikorskiego w Londynie, Zweibrücken, Nancy, Luneville).

W pierwszym roku realizacja programu polegała na wizytach i rewizytach studyjnych, mających na celu nawiązanie kontaktów. Wszystkie odwiedzone instytucje oraz Lwowska Narodowa Galeria Sztuki wyraziły chęć współpracy – w 2023 r. wizyty będą kontynuowane, powstanie też wspólna strona internetowa. W październiku owoce zagranicznych wizyt zostały przedstawione pracownikom MNP, a w listopadzie przedstawicielom wielkopolskich organizacji turystycznych oraz gościom z Lotaryngii, w tym Czesławowi Barteli, konsulowi honorowemu RP w Nancy, oraz prof. Markowi Rogalskiemu z Uniwersytetu w Nancy.

—

Spotkanie pracowników MNP z prezesem Biblioteki Polskiej w Paryżu
C. Pierrem Zaleskim w ramach projektu „WielkoPolska – emigracyjna Europa”,
14 września 2022, fot. archiwum MNP

Spotkanie młodzieży „Nie zmnajcie niepodległości!” w Muzeum Pałacu
w Rogalinie, 28 września 2022, fot. archiwum MNP

Spotkanie z młodzieżą „Nie zmarnujcie niepodległości”

28 września w rogalińskiej galerii obrazów przedstawiciele młodego pokolenia z dwunastu wielkopolskich szkół dyskutowali na temat aktualności i znaczenia słów ostatniego właściciela dóbr rogalińskich, dyplomaty, prezydenta RP na uchodźstwie w latach 1979–1986 – Edwarda Bernarda Raczyńskiego. Spotkanie zorganizowane zostało we współpracy z Wielkopolskim Kuratorium Oświaty. Wykład otwierający wygłosił prof. Przemysław Matusik z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, debatę z młodzieżą prowadził historyk Paweł Cierechowicz oraz Jędrzej Nowacki. Następnie uczestnicy zwiedzili ekspozycje Muzeum Pałacu w Rogalinie, w tym Gabinet Londyński Edwarda Bernarda Raczyńskiego. Na zakończenie młodzież wraz z zaproszonymi gośćmi udała się do mauzoleum, by złożyć kwiaty na grobie prezydenta.

—

Nominacja dyrektora Łęckiego

7 listopada wicepremier, minister kultury i dziedzictwa narodowego prof. Piotr Gliński wręczył powołanie na kolejną kadencję dyrektorowi MNP Tomaszowi Łęckiemu, który pełni tę funkcję od 2019 r. Nowa siedmioletnia kadencja dyrektora rozpoczęła się 1 grudnia 2022 r.

—

Obchody jubileuszu 165 lat Muzeum Narodowego w Poznaniu – laureaci odznaczenia „Zasłużony dla Kultury Polskiej” w towarzystwie sekretarza stanu MKiDN Jarosława Sellina oraz dyrektora MNP Tomasza Łęckiego, 28 listopada 2022, fot. Sonia Bober

165-lecie Muzeum Narodowego w Poznaniu

28 listopada był dla zespołu Muzeum Narodowego w Poznaniu wyjątkowym i emocjonującym dniem. Najpierw świętowaliśmy 165-lecie poznańskiego muzeum, a wieczorem otwieraliśmy wystawę „Idę w świat i trwam. Obrazy Jacka Malczewskiego z Lwowskiej Narodowej Galerii Sztuki”. Obchody jubileuszu swoją obecnością zaszczylicili goście z kręgów nauki, duchowieństwa i polityki, wśród nich m.in. wiceszef resortu kultury Jarosław Sellin, przewodniczący KEP abp. Stanisław Gądecki, posłanka Jadwiga Emilewicz i minister ds. Unii Europejskiej Szymon Szynkowski vel Sęk. Podczas uroczystości wybranym obecnym i emerytowanym pracownikom MNP zostały wręczone odznaczenia „Zasłużony dla Kultury Polskiej” i „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”. Uroczystości uświetnił koncert zespołu Ami Ensemble.

Spotkanie ambasadorów w Rogalinie

17 grudnia w Muzeum Pałacu w Rogalinie odbyło się nieformalne spotkanie ambasadorów 22 państw, którzy wraz z rodzinami zwiedzili nasz rogaliński oddział.

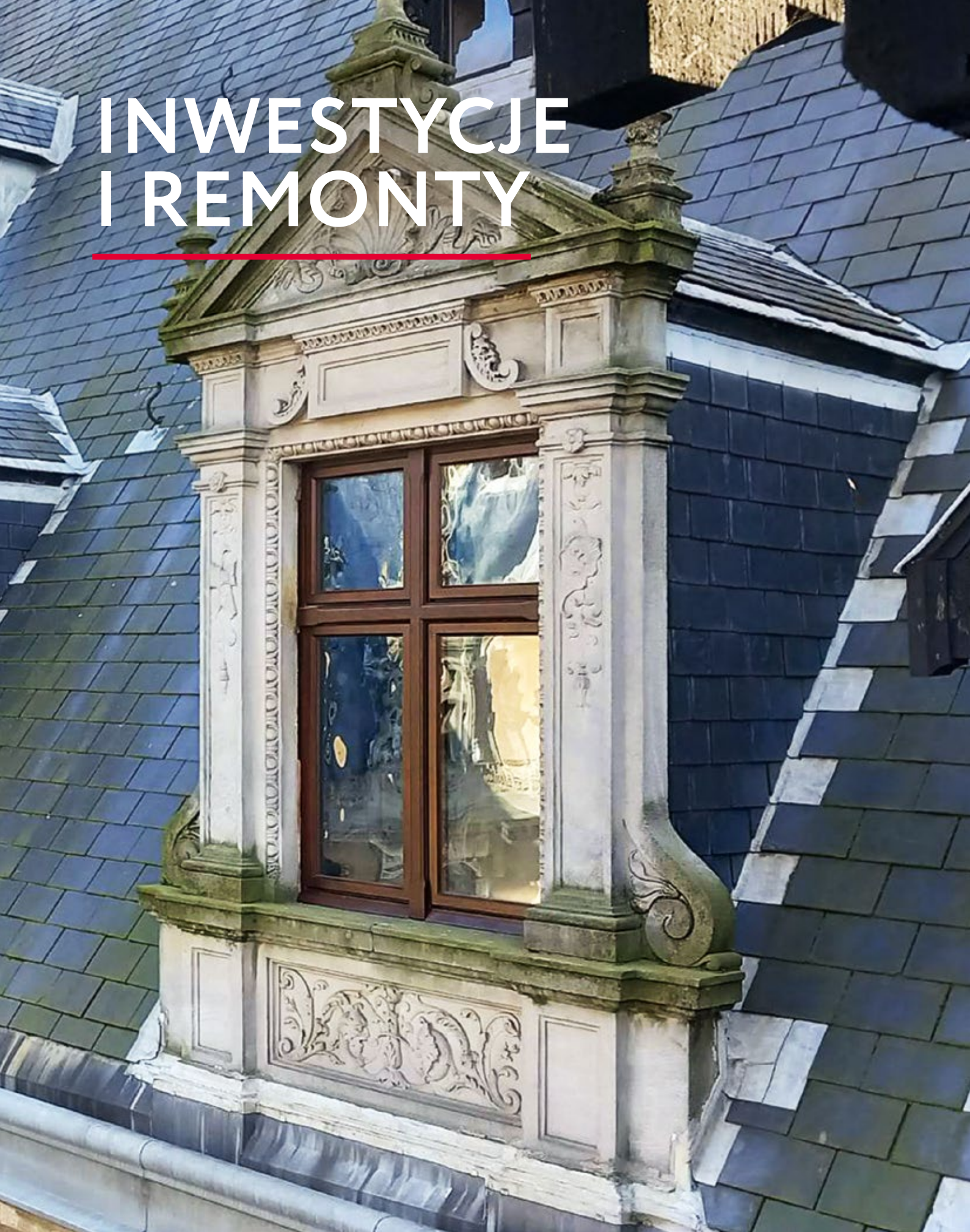
Koncert z okazji rocznicy wybuchu powstania wielkopolskiego

27 grudnia wieczorem świętowaliśmy w Muzeum Narodowym w Poznaniu 104. rocznicę wybuchu zwycięskiego powstania wielkopolskiego. W holu starego gmachu odbyło się wyjątkowe widowisko „Nie zmarnujcie niepodległości”, zorganizowane wraz z TVP3 Poznań. Połączyło ono historię i teraźniejszość, muzykę i sztuki wizualne, piosenki z epoki i współczesne przeboje w interesujących aranżacjach. Na scenie wystąpili m.in. Janusz Radek, Olga Szomańska, Grzegorz Wilk, zespół Luxtorpeda, chór Gospel Joy oraz Poznański Chór Chłopięcy pod dyrekcją Jacka Sykulskiego. Wśród utworów wykonanych przez artystów były „Marsylianka wielkopolska”, „Przybyli ułani pod okienko”, „Sen o Viktorii” i „Nadzieja”. Nie zabrakło również wspólnego śpiewania patriotycznych pieśni. Na zakończenie koncertu wszyscy zgromadzeni uroczyście odśpiewali „Rotę”.

Wydarzenie dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Wieloletniego Programu Rządowego „Niepodległa” na lata 2017–2022. Partnerami widowiska byli Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Poznaniu i Stowarzyszenie Otwarcia Na Sztukę, sponsorami PKN Orlen i PERN S.A., darczyńcą Fundacja Orlen, a producentami TVP3 Poznań i World Media.

INWESTYCJE I REMONTY

W roku 2022 zespół Muzeum Narodowego w Poznaniu kontynuował prace remontowe rozpoczęte w ubiegłych latach oraz podjął nowe wyzwania inwestycyjne. Był to czas intensywnej pracy nad modernizacją muzealnej infrastruktury.

Za kwotę 1 200 000 zł zakupiono zespół urządzeń mających poprawić i stabilizować warunki mikroklimatyczne i mikrobiologiczne w oddziałach Muzeum Narodowego w Poznaniu: 24 profesjonalne urządzenia nawilżające i oczyszczające powietrze, 5 stacji uzdatniania wody, 8 osuszaczy powietrza oraz 3 odciągi stanowiskowe. Aparatura została przeznaczona do wyposażenia galerii i magazynów Muzeum Sztuk Użytkowych w Zamku Królewskim w Poznaniu, Muzeum Instrumentów Muzycznych, Muzeum Etnograficznego, Muzeum Pałacu w Rogalinie oraz Galerii Malarstwa i Rzeźby w Gmachu Głównym MNP.

Z początkiem roku rozpoczęto termomodernizację i modernizację budynku Muzeum Etnograficznego. W pierwszym etapie wymieniono poszycie dachowe, wykonano izolację termiczną dachu, wymieniono okna i drzwi oraz przeprowadzono konserwację drzwi wewnętrznych. Przebudowano toalety dla publiczności i zaplecze socjalne dla pracowników, a także hol i pomieszczenia w przyziemiu. Wymieniono windę, doprowadzając ją do ostatniej kondygnacji, wymieniono instalację elektryczną, wbudowano wentylację mechaniczną oraz wymieniono system sygnalizacji i alarmu pożarowego. Koszt wymienionych prac wyniósł 5 000 000 zł brutto.

W pierwszym etapie prac remontowych w Muzeum Zamku w Gołuchowie wymieniono m.in. stolarkę okienną, fot. archiwum MNP

Wiosną na zamku w Gołuchowie rozpoczęły się prace remontowe, mające na celu odnowienie i modernizację elewacji zewnętrznych oraz dziedzińca zamkowego. W pierwszym etapie wymieniono stolarkę okienną i drzwiową. Koszt wykonania prac wyniósł 4 400 000 zł.

—

Modernizacji poddany został budynek dawnej stajni w zespole pałacowym w Rogalinie. Na początkowym etapie przebudowano część mieszkalną na biuro i zaplecze pracowni konserwacji, powiększono pracownię konserwacji przez adaptację pomieszczenia magazynowego oraz przebudowano toalety dla publiczności. Następnie podjęto roboty elewacyjne, wymieniono instalację elektryczną, zmodernizowano instalację wentylacyjną i klimatyzacyjną. Koszt tych zadań wyniósł 3 400 000 zł.

—

Przez cały rok kontynuowano prace remontowe w ratuszu, prowadzące do utworzenia nowej ekspozycji w jego gotyckich piwnicach. Zakończono roboty budowlano-konserwatorskie na poziomie parteru – w sieni gotyckiej, sali krat, wartowni i na parterze klatki schodowej. Zakupiono i zamontowano wyposażenie aranżacyjne oraz techniczne (sprzęt kasowy, internetowy, multimedialny, meble do wartowni i do kawiarenki). Ponadto opracowano strategię dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. Koszt tej inwestycji to 2 700 000 zł.

—

Ponadto podjęto prace nad przekształceniem oraz rozbudową oddziału Ratusz – Muzeum Poznania o dodatkową siedzibę w kamienicach Stary Rynek 42 i 43 oraz zaplecze przy ul. Klasztornej 22 i 23, gdzie ma powstać Muzeum Mieszkańców. Przygotowano dokumentację, która pozwoli MNP wziąć udział w programie FEnIKS. Koszt I etapu i projektowania to 333 000 zł.

Prace remontowe w Muzeum Etnograficznym, fot. archiwum MNP

—
Gotyckie piwnice ratusza po zakończeniu remontu, fot. archiwum MNP

FINANSE

W roku 2022 Muzeum Narodowe w Poznaniu otrzymało następujące dotacje z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na działalność bieżącą:

1. Dotacja podmiotowa oraz dotacja do cen sprzedaży biletów	42 985 892,00 zł
2. Dotacje celowe na wydatki bieżące	3 496 898,18 zł
3. Dotacje celowe na wydatki bieżące inne	96 269,91 zł

Przychody własne MNP (ze sprzedaży) wyniosły **3 543 855,25 zł**.

Na przychody bilansowe MNP złożyły się głównie:

1. Wydawnictwa	237 894,32 zł
2. Sprzedaż usług związanych z upowszechnianiem muzealiów	2 115 398,55 zł
3. Sprzedaż usług związanych z dodatkową działalnością gospodarczą	969 641,57 zł
4. Dotacja do cen sprzedaży biletów	611 100,93 zł
5. Sprzedaż towarów	198 142,87 zł
6. Sprzedaż materiałów	22 777,94 zł
7. Dotacje	45 919 071,09 zł
8. Pozostałe przychody operacyjne (w tym odpis amortyzacyjny środków trwałych sfinansowanych z dotacji)	5 020 788,19 zł
9. Przychody finansowe	114 510,92 zł
Razem	55 209 326,38 zł

Skarb z Kościana prezentowany na wystawie „Wielkopolska w monetach i medalach. Podróż przez tysiąclecie”, fot. Jadwiga Subczyńska

Koszty bilansowe podstawowej działalności MNP za 2022 r. kształtowały się następująco:

1. Amortyzacja	5 239 748,46
2. Zużycie materiałów	1 802 298,58
3. Energia	3 777 065,65
4. Usługi transportowe	146 293,91
5. Usługi remontowe	1 172 321,70
6. Pozostałe usługi	3 623 447,87
7. Wynagrodzenia	29 977 726,96
8. ZUS	5 086 323,55
9. Odpis na ZFŚS	712 283,31
10. PPK Koszty Pracodawcy	98 936,79
11. Świadczenia na rzecz pracowników	259 047,36
12. Podatki i opłaty	373 253,67
13. Koszty reprezentacji i reklamy	391 555,19
14. Podróże służbowe	373 419,91
15. Pozostałe	216 433,34
Razem	53 250 156,25

Pozostałe koszty (w tym finansowe i operacyjne) wyniosły w 2022 r. **158 074,79 zł.**

Gazeta towarzysząca wystawie „Idę w świat i trwam». Obrazy Jacka Malczewskiego z kolekcji Lwowskiej Narodowej Galerii Sztuki im. Borysa Woźnickiego”, fot. Sonia Bober

Muzeum Narodowe w Poznaniu w 2022 r. realizowało następujące zadania w ramach otrzymanych środków na inwestycje:

1. ze środków niewygasających z 2021 r. zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21.12.2021 roku na łączną kwotę **9.415.853,64 zł**:

▪ utworzenie nowych ekspozycji w gotyckich piwnicach poznańskiego ratusza (kontynuacja zadania)	997 853,65 zł
▪ zakup agregatu chłodzącego z oprzyrządowaniem dla Gmachu Głównego MNP	797 999,99 zł
▪ odnowienie i modernizację elewacji zewnętrznych oraz dziedzińca zamku w Gołuchowie (etap I)	755 000 zł
▪ termomodernizację i modernizację budynku Muzeum Etnograficznego	4 100 000 zł
▪ modernizację budynku stajni w zespole pałacowym w Rogalinie	2 765 000 zł

2. z dotacji majątkowej otrzymanej w 2022 r. w kwocie **6 164 098,88 zł**:

▪ odnowienie i modernizację elewacji zewnętrznych oraz dziedzińca zamku w Gołuchowie	2 789 233,02 zł
▪ zakup infrastruktury informatycznej do Elektronicznego Zarządzania Dokumentami (EZD)	369 459,81 zł
▪ zakup muzealiów	585 044 zł
▪ utworzenie nowych ekspozycji w gotyckich piwnicach poznańskiego ratusza (prace uzupełniające)	1 208 923,89 zł
▪ zakup oraz instalację zespołu mobilnych urządzeń stabilizujących warunki mikrobiologiczne i mikroklimatyczne	940 438,16 zł
▪ przekształcenie oraz rozbudowę Ratusza – Muzeum Poznania, w skład którego wejdą również Muzeum Mieszkańców w kamienicach Stary Rynek 42 i 43 oraz zaplecze przy ul. Klasztornej 22 i 23 (przygotowanie dokumentacji do programu FEnIKS)	271 000 zł

SPONSORZY I DARCYŃCY

Muzeum Narodowe w Poznaniu serdecznie dziękuje wszystkim sponsorom i darczyńcom za wsparcie jego działalności w roku 2022. Wielu przedsięwzięć nie udałooby się zrealizować bez dodatkowego wsparcia.

Mecenasem Muzeum Narodowego w Poznaniu nadal był PKN ORLEN, z którym podpisano kolejną umowę o współpracy sponsorskiej.

Firma TOP FARMS dofinansowała realizację filmów z cyklu „Do zobaczenia w muzeum”, poświęconych Muzeum Pałacowi w Rogalinie.

Partnerami, którzy wsparli organizację konferencji „Muzeum XXI wieku. W 100-lecie I zjazdu muzeów polskich w Poznaniu”, były firmy e-bag.it, PCSS, TODO, Framica i Aoravending.

Kancelaria Filipiak Babicz pomogła w organizacji wystawy „Rama do obrazu” z cyklu „Z bliska. Spotkania z konserwacją”.

Trwającą do lutego wystawę „Vilhelm Hammershøi. Światło i cisza” wsparły firmy „MO. Więcej niż wnętrza”, „BEC. Financial technologies” oraz „LANGNER CONSULTING. Financial group”.

Podziękowania za dary zechcą przyjąć następujące instytucje:

Complet Chmielewscy sp.j.

Towarzystwo Przyjaciół Muzeum Narodowego w Poznaniu

Zjednoczenie Organizacji Historycznych i Strzeleckich „Bractwo Kurkowe Rzeczypospolitej”.

Nośniki reklamy mecenasa Muzeum Narodowego w Poznaniu – PKN ORLEN w parku w Rogalinie w czasie konferencji „Muzeum XXI wieku. W 100-lecie I zjazdu muzeów polskich w Poznaniu”, 3 czerwca 2022, fot. Sonia Bober

Serdeczne podziękowania kierujemy również do osób prywatnych, które ofiarowały obiekty wzbogacające nasze kolekcje:

Mirosława Adamczyka	Joanny Minksztym
Aleksandra Bergandy	Wojciecha Mosia
Mirosławy Butenko	Pawła Napierały
Zofii Cegielskiej-Doerffer	Ryszarda Olejniczaka
Urszuli Chudan	Patricii Olynyk
Aleksandra Czernuszkina	Józefa Petruka
Anny i Bartosza Derechów	Jerzego Mirosława Płacheckiego
Małgorzaty Dobrzańskiej	Jarostawa Przybylskiego
Krzysztofa Dydo	Michała Radoszewskiego
Dawida Dziarskiego	Anny Rodzińskiej
Sabiny Figurniak	Leszka Rościszewskiego
Ewy Gorzkowskiej	Czesławy Schatte
Renaty Gosz	Krzysztofa Schramma
Joanny Górskiej	Ewy Sikorskiej
Marleny Grobeckiej	Jerzego Skakuna
Moniki Grochowskiej	Joanny Skworz
Aleksandra Gudza	Antoniego Smarzyńskiego
Aleksandry Hanaj-Podgórskiej	Grażyny Sobierajskiej-Mormol
Klaudii Hewuszt	Marka Sowińskiego
Elżbiety Horowitz	Iwony Stoińskiej-Kairskiej
Henryka Ignysia	Włodzimierza Macieja Stolzmana
Zbigniewa Ilskiego	Kamili Stróżyk
Sławomira Iwańskiego	Teodora Szmyta
Anny Jackowskiej	Katarzyny Szurkowskiej
Bogumiły Jung	Szymona Szymankiewicza
Hanny Kaczmarek	Ireny Szymańskiej
Aldony Kalety	Iwony Świdy
Magdaleny Knapowskiej	Marii i Krzysztofa Wawrzyniaków
Piotra Koteckiego	Stanisława Wieczorka
Elżbiety Kowalskiej	Marty Wieszczyńskiej-Chmielewskiej
Mariana Króla	Krystyny Wolskiej-Pytlik
Haliny Krzywińskiej	Ireny Marii Tomiak
Elżbiety Later-Chodyły	Ewy Trojanowskiej
Joanny Lewandowskiej	Wiesława Jana Witkowskiego
Wojciecha Lorka	Piotra Wołyńskiego
Stanisława Marcińca	Marii Ziemińskiej
Shin Matsunagi	Witolda Żylicza.
Jerzego Miecznikowskiego	

Reklama mecenasa Muzeum Narodowego w Poznaniu – PKN ORLEN, prezentowana podczas wernisażu wystawy „Tradycja i nowoczesność. Sztuka w międzywojennym Poznaniu. Stowarzyszenie Artystów Wielkopolskich «Plastyka» 1925–1939”, fot. Jadwiga Subczyńska

Przekazanie w darze do zbiorów MNP obrazu Kazimierza Szmyta *Portret Nikodema Muszyńskiego, Króla Kurkowego w Poznaniu w 1926 roku* przez Zjednoczenie Organizacji Historycznych i Strzeleckich „Bractwo Kurkowe Rzeczypospolitej”, reprezentowane przez prezesa Adama Mariana Gołembowskiego, 21 czerwca 2022, fot. Sonia Bober

FREKWENCJA

Po dwóch latach życia w pandemii rok 2022 rozpoczęliśmy z nadzieją, że wreszcie wszystkie zamierzenia uda nam się zrealizować zgodnie z planem, a przede wszystkim że możliwe będzie przyjmowanie grup bez limitów.

Z drugiej strony kontynuacja rozpoczętych remontów i podjęcie nowych inwestycji spowodowały okresowe zamknięcia niektórych oddziałów. Cieszące się dużą popularnością Muzeum Historii Miasta Poznania (Ratusz – Muzeum Poznania) nadal było nieczynne z powodu remontu. Podobnie w Muzeum Etnograficznym, ze względu na rozpoczynające się prace remontowe, jedynie w styczniu można było jeszcze oglądać otwartą w grudniu wystawę „Żłóbek Wielkopolski”. Ekspozycja Muzeum Zamku w Gołuchowie została zamknięta po długim weekendzie, to jest 4 maja.

Pomimo tych ograniczeń nasze ekspozycje odwiedziły ogółem **271 264 osoby**. W stosunku do ubiegłego roku (220 450 zwiedzających) frekwencję udało się zatem powiększyć o prawie 19%.

W poszczególnych oddziałach frekwencja wyglądała następująco:

Galeria Malarstwa i Rzeźby	95 743
Muzeum Instrumentów Muzycznych	13 698
Wielkopolskie Muzeum Wojskowe	9 301
Muzeum Etnograficzne	115
Muzeum Adama Mickiewicza w Śmiełowie	14 244
Muzeum Zamek w Gołuchowie	6 591
Muzeum Pałac w Rogalinie	60 550
Muzeum Sztuk Użytkowych w Zamku Królewskim w Poznaniu	71 022

Wystawa „Wiele / Niewiele. Dwie drogi myślenia w projektowaniu graficznym” w Muzeum Sztuk Użytkowych w Zamku Królewskim w Poznaniu, fot. Sonia Bober

PODZIĘKOWANIA

Muzeum Narodowe w Poznaniu kieruje gorące podziękowania za pomoc w realizacji przedsięwzięć kulturalnych do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Biura Programu „Niepodległa”. Gdyby nie udzielone nam wsparcie, wielu projektów nie udałooby nam się sfinalizować.

Dziękujemy również PKN Orlen za kontynuację roli mecenasa MNP.

Ponadto za owocną współpracę dziękujemy serdecznie Wielkopolskiemu Urzędowi Wojewódzkiemu, Urzędowi Miasta Poznania, Narodowemu Bankowi Polskiemu Oddział w Poznaniu, Instytutowi Historii Sztuki UAM, Kuratorium Oświaty w Poznaniu, Muzeum Narodowemu Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie oraz Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy.

Mecenas
Muzeum Narodowego w Poznaniu

Słowo wstępne: Tomasz Łęcki

Teksty: Aleksandra Sobocińska oraz Anna Obłój; współpraca: Patryk Frankowski, Katarzyna Grabowska, Andrzej Grabowski, Renata Sobczak-Jaskulska, Agnieszka Kunicka-Goldfinger, Ewa Leszczyńska, Joanna Minksztym, Magdalena Mrugalska-Banaszak, Urszula Namiota, Agnieszka Orchowska, Leszek Rościszewski, Katarzyna Trawińska Paulina Vogt-Wawrzyniak

Projekt graficzny i przygotowanie do druku: Tomasz Niziołek

Redakcja: Magdalena Knapowska

Kierownictwo produkcji: Urszula Namiota

Fotografie: Sonia Bober, Jarosław Łuczak, Joanna Minksztym, Piotr Namiota, Anna Obłój, Sławomir Obst, Paweł Oses, Marek Peda, Leszek Rościszewski, Jadwiga Subczyńska, Anna Szukalska-Kuś, Katarzyna Trawińska; z archiwum MNP, z archiwum TVP Poznań; ponadto: Sonia Bober (okładka, s. 7), Grzegorz Machowiak (s. 2, 4), Sławomir Obst (s. 5)

Druk: Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak Sp.j., ul. Piwna 1, Poznań

© Copyright by Muzeum Narodowe w Poznaniu, 2023

ISBN 978-83-67371-21-6

Muzeum Narodowe w Poznaniu

ISBN 978-83-67371-21-6